

**СЪДНИЯТ ДЕН
И
ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ**

Имām Газālī

СЪДЪРЖАНИЕ

Предисловие	3
СЪДНИЯТ ДЕН И ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ	6
Първа глава (Аллāху теāлй̄ взема обет от рабите Си.)	8
Втора глава (Човек пребивава на земята за известно време, а после умира. Състоянията по време на смъртта. Душата на вярващия преминава през небесата. Извисяват се душите на хора, които притежават правилна вяра, изпълнявали са правилно намāз, зекй̄т, орудж, хадж и се покаявали рано сутрин.)	9
Трета глава (Как душата на неверника напуска тялото му. Задаване на въпроси в гроба. Мюсюлманите отговарят на въпросите с лекота.)	14
Четвърта глава (Неверникът не може да отговори на въпросите в гроба. [Знания, предадени от книгите на ислямските учени, относно вярата на родителите на Мухаммед (<i>aleyхисселй̄м</i>).])	20
Пета глава (Мъртъвците в гробовете се намират в четири състояния.)	25
Шеста глава (Настъпване на края на света и повторното съживяване.)....	29
Седма глава (Чакане между двете протръбвявания с Рога.)	31
Осма глава (Всички хора излизат от гробовете си и всички живи същества започват да се събират на едно място. Хората отиват поред при пророците, наречени “Улул азм” (най-високопоставените), и ги молят да се застъпят за тях, за да започне по-скоро Равносметката.)	32
Девета глава (Застъпничеството на Пророка ни Мухаммед (<i>aleyхисселй̄м</i>). Започване на Равносметката. Всеки пейгамбер бива попитан как е изпълнил задачата си по призоваване на хората, а общностите биват питани как са приели призива.).....	41
Десета глава (Призоваване на слепците; хората, които не се подвели от ислямските врагове и здраво се придържали към вярата на ехли суннет; обичащите се в името на доволството на Аллāху теāлй̄; отбягващите харāмите и плачещите от страх от Аллāху теāлй̄; стареещите се да печелят по халял начин; търпящите трудности; вършещите ибāдети на млади години; изтезващите мюсюлманите със своите имуществва и постове; хората, сполетени от мъки и тревоги; младите; робите; наложниците и мързеливите бедняци.).....	51
ПОСЛЕСЛОВ	61
РАВНОСМЕТКА ЗА НЕФСА	62

Първа част

СЪДНИЯТ ДЕН И ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ

Предисловие

Аллāху теāля (Всевишният Аллах) проявява милост към всички хора по света. Показва им как да се държат, за да постигнат спокойствие и в земния, и в отвъдния живот. В отвъдния живот Създателят ще опрости когото пожелае от онези мюсюлмани, които са заслужили да отидат в Джахеннема (Ада), и ще ги въведе в Дженнета (Рая). Само Той създава всички живи същества и ги поддържа в съществуване, само Той ги защитава от страха и ужаса. Осланяйки се на уважаемото име на Аллāху теāля, ние започваме да пишем тази книга.

Хамд (хвала) да бъде за Аллāху теāля! Безкрайна благодарност да бъде за Него заради благата и добрините Му. Ако някой направи хамд на когото и да е било, когато и където и да е било, независимо по какъв начин, то всички възхвали и благодарности са направени към Аллāху теāля. Защото Той е създаващият, възпитаващият и правещият всички видове добрини. Само Той е притежателят на силата и мощта. Ако Той не напомни, никой не може да пожелае да извърши добро или зло. След като рабът пожелае нещо, той не може да стори добро или зло колкото частица на когото и да е било, ако и Той не пожелае, и не даде силата и възможността да се стори това.

Селям и молитви да бъдат за всички Негови пророци (пейгамбери) (*алейхимуссалевāту веттеслīmāt*) и най-напред за най-високопоставения измежду тях – Мухаммед Мустафā (*алейхи ве алейхимуссалевāту веттеслīmāt*)! Селям и молитви да бъдат от нас за роднините на този велик Пейгамбер (*салляллāху теāля алейхи ве селлем*) и за всеки от неговия Есхāб (сподвижници) (*радияллāху теāля анхум еджма'йн*), имали честта да видят красивото му лице, действащо като лек за душите, и да чуют полезните му думи, и поради тази причина станали най-ценните измежду всички хора!

За да се стане мюсюлманин, е необходимо да се произнесе **Келиме-и тевхйд**, или: “**Ля иляхе илляллāх Мухаммедун Расūлюллах**” и да се научи и повярва накратко в неговото значение. Да се знае значението му означава да се знаят шест неща. Тези шест неща се наричат **условия на вя-**

рата. Петото от шестте условия е вярата в отвъдния живот. Великият ислямски учен имам Мухаммед Газālī, роден през 450 г. по Хиджра и починал през 505 [1111] г. година, е написал книга на име **“Дуррат-ул Фāхира фй-кешф-и илийум-ил-āхира”**, която дава информация за Съдния ден. Тази книга е спомената и в **“Кешф-уз-зунун”**. Учителят по арабски на име Омер, преподавал в средното училище в Кастамону, е превел тази ценна книга от арабски на турски и ѝ е дал името **“Състоянията в Съдния ден и в отвъдния живот, описани в Корāн-и керйм”**. Книгата е издадена на 13.11.1911 г., т.е. 5 зилка’де 1329 г. по Хиджра в Кастамону. Сега Аллāху теāлй даде възможността на нашето издателство (т.е. издателство “Хакйкат Китāбеви”) да издаде отново тази ценна книга. Обясненията, които са вмъкнати в книгата, са взети от други достоверни книги и са отделени в средни скоби []. Безкрайна благодарност на Аллāху теāлй, Който даде възможността на братята ни по религия да участват в това добро дело. Аллāху теāлй да ни позволи да научим и повярваме в правилните знания, предадени от учените на Ехли суннет, и да спазваме повелите и отбягваме забраните на любимия ни Пророк Мухаммед (*aleyхисселйм - мир нему*)! Добрият човек върши добрини на всички. Не напада ничия собственост и ничий живот и не накърнява ничия чест. Не се противи срещу законите на държавата. Пейгамберът ни (*саллялāху алейхи ве селлем*) е казал: **“Ислямът е под сянката на сабите.”** Това означава: “Хората живеят спокойно, когато се управляват и защитават от държавата и законите. По този начин те спокойно изпълняват поклоненията си.” Колкото е по-силна държавата, толкова повече ще има комфорт и спокойствие. Затова мюсюлманите трябва винаги да помагат на държавата, да плащат навреме данъците си и с усмихнато лице и сладък език да наставляват всички. Аллāху теāлй да ни предпази от поддаване на лъжите, измамите и клеветите на враговете и по този начин от предаване на държавата и религията! Амйн.

Днес мюсюлманите по света са разделени в три групи. Първата група са истинските мюсюлмани, които следват пътя на Есхāб-и кирām (вярващите, видели Мухаммед (*aleyхисселйм*)). Наречени са (**Ехли суннет**) или (**суннити**) или (**фирка-и нāджиййе**), т.е. групата, която ще се спаси от Джехеннема. Втората група се състои от враговете на Есхāб-и кирām. Наричат се (**шиити**) или (**фирка-и дāлле**), т.е. отклонено течение. Третата група пък се състои от враговете и на шиитите, и на суннитите. Назовани са (**вахабити**) или (**недждити**), защото за пръв път се появили в областта Неджд в (Централна) Арабия. Понякога се наричат и (**фирка-и мел’уне**), защото обвиняват мюсюлманите в неверие, наричайки ги “кяфири”. Пейгамберът ни (*aleyхисселйм*) е проклетел такива хора. Юдеите и англичаните са тези, които са разделили мюсюлманите на три групи.

Хората, които следват своите страсти, и онези, които имат болни сърца, независимо от групата, към която принадлежат, ще влязат в Ада. Всеки вярващ винаги трябва да повтаря **“Лй илйхе илляллāх”** [Няма друг бог

освен Аллах], за да изчисти нефса си от невежеството, което първоначално е създадено у него, и от греховете. А за да изчисти сърцето си, т.е. за да се спаси от неверието и греховете, предизвикани от нефса, шейтāна, лошите приятели и вредните книги, трябва да казва **“Естагфируллах”** [О, Аллах мой! Прости ми!]. Молитвите (ду’ите) на следващите исляма и на разкайващите се за греховете си се приемат. Човек, който не кланя намāз, гледа незабулени жени и яде харām, е ясно, че не следва исляма. Молитвите на такива не се приемат.

Мйлядй
2001

Хиджрй Шемсй
1380

Хиджрй Камерй
1422

НАСТАВЛЕНИЕ: Мисионерите се опитват да разпространят християнството; евреите – Талмӯда, истанбулското книгоиздателство “Хакйкат Китāбеви” – исляма, а масоните – да унищожат всички религии. Човек, който е разумен, образован и справедлив, ще разбере и осъзнае истината и ще спомогне за разпространението ѝ, като по този начин ще стане причина за постигането на земно и āхиретско щастие от всички хора. Не може да има по-ценна и по-полезна услуга за хората от тази. Книгите, наречени Тора (Теврāт) и Евангелие, които се притежават днес от християните и юдеите, били написани от хората. Това е факт, потвърждаван дори от тях самите. Що се отнася до книгата Корāн-и керйм, тя е чиста и непокътната, така както е била низпослана от Аллāху теāлй. Всички свещеници и равини трябва да прочетат внимателно и без предразсъдъци книгите на издателство “Хакйкат Китāбеви” и да се опитат да ги разберат.

СЪДНИЯТ ДЕН

И

ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ

Хвала на Аллāху теāля, Който ни съобщава, че Неговата личност е вечна. Той е пожелал всички същества, освен Него, да изчезнат. Ще накаже неверниците и грешниците с наказание в гроба. Аллāху теāля е съобщил заповедите и забраните Си, посредством Своите пейгамбери (пророци), така че рабите да постигнат щастие и в този, и в отвъдния живот. Той е сторил да зависят благословиите и мъченията на рабите в отвъдното от няколкодневните им дела в земното. И сторил лесно за избраните и любимите Си раби да навлязат в пътя, водещ към отвъдното и спечелването на Неговото задоволство.

Аллāху теāля да прати благословии и селям на възлюбения Си Пейгамбер (*алейхисселām*) и на неговите роднини и сподвижници, чиито имена е сторил твърде високопоставени сред мюсюлманите.

Трябва да знаеш, че Аллāху теāля, Който съживява и умъртвява всичко, в 185-о знамение на сūra Āл-и Имрāн и в 31-о знамение на сūra Ел-Енбий, и в 57-о знамение на сūra Ел-Анкебūt, казва, меāl [ислямските учени, предавайки от Есхāб-и кирām, казват, че āйетът носи следния смисъл]: **“Всяко живо същество ще вкуси смъртта.”** По този начин Той посочва три вида смърт, т.е. идващите и на трите свята умират. Без съмнение умира идващите на този свят. Разбира се, че умират и идващите в света, наречен “джеберūt”, както и в света “мелекūt”. Намиращите се в земния живот са синовете на Āдем, т.е. хората, както и животните, живеещи на сушата, във водата и въздуха.

Вторият свят, наречен “Мелекūt” [т.е. невидимият с око], е светът на мелāикетата (ангелите) и джиновете¹.

Третият свят, наречен “Джеберūt”, е светът на избраните сред ангелите. По този въпрос, в 75-о знамение на сūra Хадж, Аллāху теāля казва, меāl: **“Аллāху теāля избра пророци и сред ангелите, и сред хората.”**

Светът “Джеберūt” се състои от ангелите Керūбийн, Рūхāнийн, Хамеле-и Арш и мелāикетата на Сирāдикāt-и джелāl. Аллāху теāля в 19-о и 20-о знамение на сūra Енбий казва за тях, меāl: **“Има такива мелāикета при Него, които не харесват себе си в служенето и изобщо не се изморяват. Все Го прославят денем и нощем, и не им омръзва.”** Аллāху теāля ги хвали с това знамение. Тези мелāикета имат много висока чест и се нами-

¹ **Джин** – Джиновете са невидими създания, сътворени от пламъка на огъня. Могат да придобиват всякакви форми.

рат в градините на Дженнета. Те и техните качества са споменати в Корāн-и керїм. Въпреки че са близки на Аллāху теāлїя и въпреки че тяхното място е Дженнетът, и те ще умрат. Тяхната близост до Аллāху теāлїя не е пречка за тяхната смърт.

Първо, ще ти разкажа за смъртта в земния живот. Чуй добре това, което ще ти кажа. Ако вярваш в Аллāху теāлїя и в Неговия Пейгамбер, както и в Съдния ден и отвъдния живот, ще ти разкажа как хората преминават от едно в друго състояние, и ще ти кажа за техните състояния, защото тази информация изисква доказателства и свидетели. Аллāху теāлїя и Корāн-и керїм са свидетели за това, което ще кажа. Корāн-и керїм и предадените сахїх хадїс-и шерїфи (слова) на Пейгамбера ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) ще потвърдят това. [Когато човек умре, “**земният живот**” приключва и започва “**отвъдният**”. Отвъдният живот е от три части. “**Животът в гроба**” продължава до възкресението на мъртвите. После следва “**Кийметът**”, т.е. възкресението и Съдния ден, а след него идва “**Животът в Дженнета (Рая) и Джехеннема (Ада)**”. Този трети живот е безкраен.]

На земята добрите и полезните неща са смесени с лошите и вредните. Добри и полезни неща винаги трябва да се правят, за да се постигне щастие и спокойствие. Поради факта, че Аллāху теāлїя е много милосърден, Той е създал сила, която да разграничи добрите от лошите неща. Тази сила се нарича (**акъл, ум, разум**). Разумът, който е чист и здрав, изпълнява много добре тази своя задача и никога не греши. Вършенето на грехове и следването на страстите разболяват сърцето и разума, който вече не може да разграничи доброто от злото. Аллāху теāлїя, проявявайки милост, върши тази работа, като съобщава вредните неща, посредством пейгамберите, и повелява на хората да изпълняват заповедите. Съобщава и вредните неща, забранявайки тяхното вършене. Тези заповеди и забрани се наричат “**религия**”. Религията, към която ни призовава Мухаммед (*алейхисселām*), се нарича “**Ислям**”. Днес по света има само една непроменена и неизопачена религия. Това е ислямът. За постигане на спокойствие е нужно да се следва исляма, т.е. човек да бъде мюсюлманин. За да бъде някой мюсюлманин не са нужни никакви формалности, нито пък отиване при имāми или мюфтии. Първо, трябва да се повярва от сърце, после да се научат заповедите и забраните на исляма, а след това да се изпълнят.

Ангелите, задаващи въпроси, ще дойдат в гроба ти.

Ще попитат: “Правилно изпълнява ли намаза си?”

Ще кажат: “Да не би да помисли, че набързо се спаси със смъртта.

Мъчение те очаква теб отсега!”

Първа глава

Когато Аллāху теāлā създал Āдем (*алейхисселāм*) [Адам] и обърсал кръста му със Своята сила, Той взел две шепи от него, като едната взел от дясната, а другата от лявата му страна. После Той отделил частиците на всички хора една от друга. Āдем (*алейхисселāм*) ги погледнал и видял, че са като частици. В едно знамение (āйет) от сūra Ел-Вāки'а се казва, меāл: **“Ето, тези отдясно ще вършат делата на обитателите на Дженнета, така че те са обитателите на Дженнета. За мен няма полза или вреда от техните дела. А тези от лявата страна са обитателите на Джехеннема, тъй като ще вършат делата на обитателите на Джехеннема. За Мен няма полза и вреда от тях.”**

Āдем (*алейхисселāм*) попитал Аллāху теāлā: “О, Господи! Кое е делото на обитателите на Джехеннема?” Аллāху теāлā казал: “Да се приписва съдружник на Мен, да се отричат пейгамберите, които изпратих, както и неподчинението спрямо Мен, неспазвайки заповедите и забраните в Моите книги (т.е. книгите, разкрити на пророците).”

Тогава Āдем (*алейхисселāм*) се помолил на Аллāху теāлā: “Я, Рабби! Стори ги да засвидетелстват за себе си. Надявам се, че те няма да извършват делата на обитателите на Джехеннема.” Аллāху теāлā сторил тях свидетели за самите себе си, питайки: “Не съм ли аз вашият Господар?” Всички отговорили: “Ти си нашият Господар! Засвидетелствахме.” Аллāху теāлā сторил свидетели също мелāйкетата и Āдем (*алейхисселāм*), които също потвърдили, че Той е Господарят. След това договаряне Той ги върнал обратно на предишните им места, защото техният живот бил само духовен. Телата им не били създадени все още. Аллāху теāлā ги поставил в слабините на Āдем (*алейхисселāм*). Той взел душите им и ги поставил за съхранение в съкровище от съкровищата на Арша.

Когато спермата на бащата оплоди яйцеклетката на майката и когато се оформи телесният вид на детето, то все още е мъртво. Гниенето на тялото по това време е забранено, защото в него е поставена ангелска същина. Когато Аллāху теāлā реши да даде душа на мъртвото дете в утробата, Той връща душата в тялото, която Създателят е крил и съхранявал известно време в съкровищата на Арша. Тогава детето започва да се движи. Има много деца, които се движат в корема на майката. Понякога тя усеща това, а друг път не. Смъртта, която се е случила след засвидетелстването, когато Аллāху теāлā попитал: “Не съм ли аз вашият Господар!”, е първата смърт, т.е. изпращането на душата в съкровищата на Арша, а сегашният живот в утробата на майката е вторият живот.

Втора глава

След това Аллāху теāлй сторва човек да пребивава на земята по време на живота му. Той остава на света, докато дойде предопределеното му време за смърт, докато препитанието му не свърши и след като извърши делата, предопределени за него в изначалността. Когато смъртта му в земния живот наближи, четири мелйикета идват при него. Единият започва да дърпа душата от десния, другият – от левия крак, третият – от дясната ръка, а четвъртият – от лявата ръка. В повечето случаи той започва да вижда (**Āлем-и мелекūt**), преди душата му да дойде в състояние на гаргара (стигне гърлото). Вижда ангелите и същността на извършваните от тях дела така, както се намират те в своите си светове. Ако езикът може още да говори, то той съобщава за тяхното съществуване. В повечето случаи обаче, умирацията си мисли, че видяните от него неща са дело на сатаната. Той остава неподвижен, докато не му се схване езикът. Докато е в това състояние, ангелите продължават да дърпат душата му през върховете на пръстите му. По това време дъхът му издава звук, подобен на изливаща се вода от кожен съд на водоносец. Душата на неверника бива дърпана подобно на бодли, оплели се във влажна вълна. Това е факт, който ни е съобщил най-високопоставеният сред хората – Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*). На този етап умирацията си мисли, че коремът му е пълен с бодли. Чувства сякаш душата му излиза през дупка на игла и сякаш небето и земята се сливат, а той остава между тях.

Когато попитали Хазрети Кāб (*радияллāху анх*) как се чувства човек по време на смъртта, той отговорил: “Сякаш са поставили в теб бодлив клон и силен човек го дърпа. Бодлите режат каквото режат и оставят каквото оставят. Ето, аз се почувствах така.”

Предводителят на пейгамберите (*салляллāху алейхи ве селлем*) казва: **“Разбира се че една болка от болките по време на смъртта е по-силна от триста удара със сабя.”**

Ето по това време човешкото тяло се поти. Очите много бързо започват да се движат от едната към другата страна. Двете ноздри на носа му се отдръпват. Ребрата му се повдигат, дъхът набъбва, а лицето пребледнява, пожълтява. Майка ни Āише Съддйка (*радияллāху анхā*) видяла това състояние, когато Расūлюллах бил в скута ѝ. Леейки сълзи от очите си, тя изрек-ла стих, който по смисъл бил:

“Я, Расūляллах, бих жертвала себе си за теб! Не те е наранявала и натъжавала нито една лоша постъпка. Не те е обладал и джин досега. От нищо дори не си се плашил. Какво ти става сега, че виждам красивото ти лице, покрито с капки пот като перли. При условие че лицето на всеки умиращ пребледнява, наистина сиянията по благословеното ти лице осветяват всичко наоколо.”

Когато душата на умиращия достигне до сърцето, езикът му се схваща. Никой не може да говори, когато душата достигне до гърдите. Има две причини за това. Една от тях е че, събитието е наистина много голямо и гърдният кош се е стеснил под натиска на вдишванията.

Не виждаш ли, че човек припада, щом се удари по гърдите? Едва след малко може да проговори, а в много случаи дори не може. Човек е в състояние да говори, ако се удари която и да е част от тялото му, но когато се нанесе удар по гърдите, той пада като безмълвен мъртвец.

Втората причина е, че звукът (гласът) се появява при движенията на излизания въздух от белите дробове, а вече този дъх не е останал. Понеже вече не може да вдишва и издишва, температурата на тялото пада и то изстива. По това време състоянията на умиращите са различни.

При някои хора ангелът ги удря с влажно нажежено желязо, помазано с отрова. Душата моментално бяга и излиза от тялото. Мелйикето я взема в ръката си и тя започва да трепери като живак. Тогава душата е в човешки вид, голям колкото скакалец. После ангелът дава душата на зебаниите (изтезващите ангели).

При някои умиращи хора душата се вади бавно, докато тя достигне до гърлото, където я спират, но тя не остава и там. След напускане на гърлото, връзката на душата със сърцето остава. Тогава мелйикето удря с отровно нажежено желязо, защото душата не напуска сърцето, докато не бъде ударена с това желязо. Причината за удряне с него е, че то е потопено в морето на смъртта. Когато то се постави върху сърцето, то става като отрова, която се разпространява из другите части. Защото тайната на живота се намира само в сърцето. Неговата тайна действа само в земния живот. Ето защо някои учени в областта на вярата казват: “Животът е различен от смъртта” и “Смисълът на живота е смесването на душата с тялото.”

Когато душата се дърпа и остава само една връзка с тялото, умиращият човек бива сполетян от твърде много фитнета (изпитания). Това са изпитания, причинени от Иблїс (шейтāна, сатаната), който праща помощниците си специално за този човек. Те се преобразяват като майката и бащата, и братата, и сестрата, и любимите хора на този човек, умрели преди него, и идват при него, като му казват:

“О, ти еди-кой си! Умираш! Ние те изпреварихме в това отношение. Умри като вярващ в еврейската религия. Това е истинската и приетата от Аллах религия.” Ако той откаже да им повярва и не се вслуша в тях, те го оставят и си заминават. Този път идват други и му казват: “Умри като християнин! Това е религията на Месїх [Йсā (*алейхисселѝм*)], която отмени религията на Мўсā (*алейхисселѝм*).” По този начин те ще изброят пред него всички религии. Тогава ще се отклони този, за когото Хак теāлѝ е пожелал да се отклони. Ето това е състоянието, за което се съобщава в 8-о знамение на сўра Ал-и Имрāн, меāл: **“О, Господи наш! Не отклонявай сърцата ни по време на смъртта така, както ни даде вяра в земния живот.”**

Ако Аллāху теāлйā пожелае твърдост в напътствието и вярата за един Свой раб, за него идва милостта Му. Някои ислямски учени казват, че под “милост” се има предвид Джебрāйл (*алейхисселйām*).

Милостта на Аллāху теāлйā отдалечава шейтāна и заличава умората от лицето на болния. Тогава човек се успокоява и усмихва. Много умиращи хора са виждани да се усмихват на този етап, когато милостта на Аллāху теāлйā (т.е. Джебрāйл (*алейхисселйām*)) идва при него и казва: “Познаваш ли ме? Аз съм Джебрāйл, а това са демоните, враговете ти. Умри като един от народа на Ибрāхйм (*алейхисселйām*) и религията на Мухаммед (*алейхисселйām*)!” Ето, за човек няма по-любимо и по-успокояващо нещо от това мелйāнке! Последната част на 8-о знамение на сӯра Āл-и Имрāн съобщава това състояние, меāл: **“Я, Рабби! Дари ни милостта Си. Само Ти си Вседаряващия.”**

Някои хора умират по време на намāз, когато са в изправено състояние. Някои умират, докато спят, други – докато са заети с нещо, трети умират изведнъж, докато слушат музикални инструменти или играят, а някои умират пияни. На някои умиращи хора им се показват познатите, умрели преди тях. Ето защо такива хора гледат към околните. По това време мъртвият започва да хърка. Това хъркане го чуват всички освен хората. Ако човек го беше чул, без съмнение щеше да се погуби и умре от ужас.

Последното сетиво, което умирацията губи, е слухът. Когато душата се отдели от сърцето, тогава само зрението се влошава, но той продължава да чува, докато душата бъде отнета изцяло. Ето защо Фахр-и āлем (*салляллāху теāлйā алейхи ве селлем*) е казал: **“На хора в предсмъртно състояние напомняйте шехāдетейн-и келиметейн. Това е да им се повтаря: “Лйā илйāхе илляллāх Мухаммедун Расӯлюллах.”** От друга страна, той е забранил да се говори много при хора в предсмъртно състояние, защото тогава човек изпитва тежки страдания.

Ако видиш, че от устата на трупа е потекла слюнка или че е с увиснала устна, почерняло лице или ако очите му са придобили странен вид, знай, че той е шакй (грешник, злодей), който е видял своята злочестина в отвъдното.

Ако видиш труп с почти отворена уста, който сякаш се усмихва, а очите му са като премигнали, знай, че той е благовестен със щастие в отвъдния свят.

Мелйāкетата обвиват тази душа в коприна от дженнетските коприни. Душата на този добродетелен раб е в човешка форма, голяма колкото медоносна пчела. Той не е загубил нищо от разума и знанията си. Знае всичко, което е извършил в земния живот. Мелйāкетата заедно с тази душа летят към небето. Някои мъртвџци усещат това, а други не. По този начин, наблюдавайки общностите на предишните пейгамбери (*алейхимусселйām*) и новопочиналите хора, наподобяващи разпрџснали се скакалци, достигат до първото, земното небе.

Джебръйл (*алейхисселѣм*), предводителят на мелѣикетата, достига до земното небе. От първото небе питат: “Кой си ти?”, а Джебръйл (*алейхисселѣм*) казва: “Аз съм Джебръйл! До мен е еди-кой си.” Така мелѣикето изброява красивите имена и качества на умрелия. Ангелите, които са стражи на земното небе, казват: “Колко добър човек е този! Вярата му беше красива и нямаше съмнение в нея.”

После се изкачват до второто небе. Оттам питат: “Кой си ти?”, а Джебръйл (*алейхисселѣм*) повтаря отговора, който е дал на мелѣикетата от първото небе. Ангелите на второто небе казват на тази праведна душа: “Добре дошъл! Когато беше на земята, той изпълняваше намѣзите си, съблюдавайки всички техни фарзове.”

После минават оттам и стигат до третото небе, откъдето питат: “Кой си ти?” Джебръйл (*алейхисселѣм*) повтаря предишните си слова. Тогава се казва: “Добре дошъл да е този добър човек, който защити правото на имуществото си, давайки зекѣт за него, както и ушур за продукцията, получена от нивите, като го даваше на определените (от исляма) хора, и то с обич, без да щади.” После минават и оттам.

Пристигат до четвъртото небе, където глас пита: “Кой си ти?” Ангелът отговаря, както и преди. Тогава се казва: “Добре дошъл да е човекът, който говя по време на месец рамазѣн, въздържа се от неща, развалящи говеенето и от срещи с чужди жени, и от ядене на харѣм (забранени неща).”

После минават и се изкачват до петото небе. Глас пита: “Кой си ти?” и мелѣикето отговоря по същия начин. Тогава се казва: “Добре да е дошъл онзи, който извърши задължителното поклонение хадж, без показност и само в името на Аллѣху теѣлѣ.”

После минават и стигат до шестото небе. Оттам питат: “Кой си ти?” Мелѣикето дава същия отговор, след което се казва: “Добре да е дошъл човекът, който много се покаяваше рано сутрин, даваше много милостиня скришом и помагаше на сираците.”

Преминавайки и оттам достигат до степен, където се намират завесите на величието, наречени “Сирѣдикѣт-и джелѣл”. Когато попитат оттам: “Кой си ти?”, им се отговаря по същия начин. Тогава гласът казва: “Добре да е дошъл този праведен човек с красива душа, покаяваща се много и повеляваща повеляваното от исляма [на своите деца и на хората, на които може да повлияе], учеща рабите на религията на Аллѣху теѣлѣ и помагаша на бедните [и изпадналите в затруднение].” После се отбиват при група мелѣикета, като всички те го благовестяват с Дженнет и се здрависват с него.

После отиват до “Сидрат-ул-мунтехѣ”. Когато пак се попита: “Кой си ти?”, се дава същия отговор. Казва се: “Добре дошъл да е човекът, който върши всяко добро в името на Аллѣху теѣлѣ.”

После преминават през огнен слой. После през слой от сияние, тъмнина, вода и сняг. После се отбиват при морето на студа и преминават и оттам. Разстоянието между два слоя е колкото път, изминаван за хиляда години.

После се отварят завесите, покриващи Арша на Всемиловичия. Техният брой е осемдесет хиляди. На всяка завеса има осемдесет хиляди пръстена, като всеки от тях съдържа хиляда луни, които повтарят “Ля иляхе иллял-лāх” и възхваляват Аллāху теāлā. Ако една от тези луни беше видяна от земята, нейната ярка светлина щеше да изгори света и хората щяха да се покланят на нея, а не на Аллāху теāлā. По това време се чува глас иззад завесата: “Чия е тази душа, която сте довели?” Джебрайл (*алейхисселām*) отговаря: “Синът на еди-кого си!”

Аллāху теāлā казва: “Доближете го. Колко хубав раб си ти!” Докато стои в нематериалното присъствие на Аллāху теāлā, Хак теāлā го кара да се засраами чрез упреци, така че той се чувства, сякаш е наистина погубен. После Аллāху теāлā му прощава.

Предава се едно събитие, свързано с Хазрети Кādī Яхий бин Ексем. След смъртта му той се явил насън и го попитали: “Как се отнесе с теб Хак теāлā?”. Яхий бин Ексем отговорил: “Аллāху теāлā ме накара да стоя в Неговото присъствие и рече: “О, лош старецо! Ти не извърши ли това и онава?” Когато видях, че Аллāху теāлā знаеше всички мои дела, много се изплаших и казах: “Я, Рабби! В земния живот не ми беше съобщено, че ще питаш такъв въпрос!”, а Той попита: “А какво ти бе съобщено?” Аз отговорих: “На мен ми събщи Му’аммер, а на него – имām Зухрī, а на него – Урве, а на него – Āише Съддйка (*радияллāху анхā*), а на нея – Хазрети Пейгамбер (*салляллāху теāлā алейхи ве селлем*), а на него – Хазрети Джибрийл, а на него – Аллāху теāлā, че Аллāху теāлā, Който е милостив и милосърден е казал: “**Аз Азъм-уш-шāн** (Притежателят на велика слава) **се срамувам да измъчвам** (онзи, на когото) **косата и брадата (са) побелели в ислям.**” Тогава Аллāху теāлā отвърнал: “Ти и Му’аммер, и имām Зухрī, и Урве, и Āише, и Мухаммед (*алейхисселām*), и Джибрийл, сте правдиви. Така че Аз ти прощавам.”

[Кādī Яхий бин Ексем (*рахметуллāхи алейх*) бил съдия в Багдад. Починал през 242 [856] г. в Медйна. Бил учен по ислямско право в шāфи’йтския мезхеб. Книгата му “**Тенбйх**” е известна.

Му’аммер бин Мусенā е по-известен с името Ебӯ Убейд Нахви. Бил писател. Родил се в Басра през 110 г. и починал през 210 [825] г. Бил хāриджит. Написал е много книги. Бил учен в областта на хадйсите и историята.

Мухаммед бин Муслим Зухрī бил един от Тāби’йн (т.е. от мюсюлманите, видели Есхāб-и кирām). Подреждал книгите около себе си като стена и влизал да чете вътре. Прекарвал времето си в четене. Един ден жена му казала: “Тези книги са по-ярошни за мен от три съпернички.” Починал през 124 [741] г. (*рахиме-хуллāху теāлā*).

Урве бин Зубейр бил вторият син на Зубейр бин Аввām. Негова майка била Есмā бинти Ебй Бекр. Той бил един от Фукахā-и себ’а (седмината големи медински учени). Предал множество хадйс-и шерйфи от Āише (*ради-*

яллāху анхā). Родил се през 23-а година и починал в Медйна през 93-а година (*рахиме-хуллāху теāлйā*).]

Също така Абдул'азйз ибни Нубāде бил видян насън. Попитали го: “Как се отнесе Аллāху теāлйā с теб?”, а той отговорил: “Аллāху теāлйā ми каза: “Ти не си ли онзи, който говореше кратко, за да кажат другите: “Какво красноречие!”?” А аз отговорих: “Я, Рабби! Твоята велика същност е пречиста от несъвършени качества. Аз, презреният Ти раб, прославях Теб в земния живот.” Тогава Той ми отговори: “Щом е така, споменай ме, както правеше в земния живот”, а аз казах: “Той е, Който създава творенията от нищото и пак ги умъртвява, като им отнема душите! Той е, Който им дава говор и унищожава тяхната реч отново! И както ги унищожава, после пак ги създава от нищото. И както отделя крайниците на човек един от друг, когато умре, така отново ще ги обедини в Деня на съживяването.” Тогава Аллāху теāлйā, Който опрощава греховете, отвърна: “Правилно каза! Върви си, простих ти.” [Ибни Нубāде бил поет и имал стихосбирка. Починал през 405 [1014] г. в Багдад.]

Менсӯр бин Аммār (*рахметуллāхи алейх*) бил видян насън. Когато го видели насън и попитали: “Как се отнесе Аллāху теāлйā с теб?”, Менсӯр отговорил: “Дженāб-и Хак ме спря в Своего присъствие и ме попита:

- С какво дойде при мен, о, Менсӯр?
- Я, Рабби, с тридесет и шест хаджа.
- Не приех нито един от тях! С какво дойде?
- Я, Рабби! В името на Твоего задоволство прочетох Корāн-и керйм триста и шестдесет пъти.
- Не приех нито едно прочитане! С какво дойде, о, Менсӯр?
- Я, Рабби! Дойдох с милостта Ти!
- Ето сега дойде при Мен! Върви си, простих ти!”

Повечето от тези предания разкриват страховитите състояния на смъртта. С помощта на Аллāху теāлйā, аз те информирах за неща, които могат да бъдат следвани от послушните хора. Някои хора чуват глас, когато достигнат до Кюрсй, и оттам ги връщат назад. Някои пък се връщат от Завесите. Арифите (евлиите, любимите раби) могат да се срещнат с Аллāху теāлйā. Хора, които са под четвъртото ниво на Вилййета (степената на евлия), не могат да достигнат дотам.

Трета глава

Душата на фāджира (неверника) бива отнета по много болезнен начин и лицето му става като на динята Ебӯ Джехл. Ангелите се обръщат към него с думите: “О, душа мръсна! Излез от тялото мръсно!” Неверникът започва да реве като магаре. Когато душата излиза, Азрāйл (*алейхисселйām*) я подава на зебāниите (изтезващите мелйикета), чиито лица са изключително гроз-

ни, облечени в черни дрехи, миришещи лошо и държащи парче вълнен плат, подобен на стар килим. Те увиват душата в него. По това време душата придобива човешка форма, голяма колкото скакалец. Причината е, че тялото на неверника ще е по-голямо от тялото на вярващия в отвъдния живот. В хадїс-и шерїф се посочва: **“Един кътник на неверник в Ада ще е голям, колкото планината Ухуд.”**

Джебрāйл (*алейхисселѧм*) взема тази душа и заедно достигат до първото небе. Оттам питат:

- Кой си ти?

- Джебрāйл!

- Кой е до теб!

- Синът на еди-кого си.

Тогава Джебрāйл (*алейхисселѧм*) го споменава с грозни и лоши имена, с които неверникът не е обичал да се обръщат към него в земния живот. Портата на небето не се отваря за него и му се казва: “Такива хора няма да влязат в Дженнета, докато камила не премине през иглено ухо.”

Чувайки тези слова, Джебрāйл (*алейхисселѧм*) пуска нечестивата душа от ръката си и вятърът я отвежда на далечни места. Ето, това е меāлт на 31-о знамение на сӯра Хадж: **“А който съдружава с Аллāху теāлѧ, е като паднал от небето и птиците го грабват или вятърът го отвѧва на далечно място и там се погубва.”** Когато този човек падне на земята, един зебāнї го взема и го отвежда до Сидж’джїн. Това е голяма скала под земята или на дъното на Джахеннема, където се отнасят душите на неверниците и грешниците.

Душите на юдеите и насрāниите (назаряните, последователи на религията на Йсā (*алейхисселѧм*)) се пращат обратно от Кюрсї в гробовете им. Ако са били хора в техните чисти, непроменени религии (т.е. неизопачените юдаизъм и християнство) те гледат как мият труповете им и как ги погребват.

Мушриците (многобожниците, езичниците), т.е. тези, които не вярват в религиите, не могат да видят нито едно от тези събития, защото те биват пуснати презрени от първото небе.

Мунāфиците (лицемерите), подобно на езичниците, биват сполетени от гнева на Аллāху теāлѧ и ги връщат отхвърлени в гробовете им.

Вярващите, които са имали пропуски в изпълняването на задълженията си като раби, са в различни състояния. Някои от тях ги връща намāзът, който са кланяли, защото ако човек го кланя бързо, подобно на петел, кълвѧщ зърна, той ще е откраднал от намāза си. Техният намāз ще бъде събран като старо парче плат и хвърлен в лицата им. После намāзът ще започне да се издига и ще казва: “Аллāху теāлѧ да те погуби така, както ти погуби мен.”

Някои хора ги връща техният зекѧт, защото са давали зекѧт, само за да кажат другите: “Еди-кой си дава зекѧта си”, а други дават зекѧта си на же-

ни, за да спечелят тяхната любов. Ние сме виждали тези неща. Аллāху теāля да даде здраве на всички раби с неща, които са халял (позволени).

Някои хора биват връщани от говеенето (оруджа), защото подобни хора се въздържаха от ядене, но не се пазили от празнословене, злословене и вършене на грехове. Ето този орудж е грозота и разочарование. За човек, който говее по този начин, месец рамазāн минава, говеейки само външно, но всъщност той не говее.

Някои хора биват връщани от хаджа им. Защото такива хора са извършили поклонение, само за да кажат другите: “Изпълнява хадж” или пък го е правил с имущество, което е харām.

Някои хора ги връща грехът им, който са извършили, като например неподчинението към родителите. Тези състояния са известни само на хора, имащи знание за света на тайните, както и на учени, които учат наука само в името на задоволството на Аллāху теāля.

За нещата, които говорихме досега, има хадīs-и шерїфи на Пейгамбера ни (*салляллāху теāля алейхи ве селлем*) и предания, достигнали до нас от Есхāб-и кирām и Тāби’йн. По въпроса за отхвърлянето на делата и другите състояния има много предания, както потвърждава и Муāз бин Джебел (*радияллāху анх*). Поисках накратко да обясня тази тема и затова я засегнах. Ако не бях обобщил нещата щях да напълня много книги. Хората с вероубеждение на Ехли суннет, т.е. притежателите на правилна вяра и вършещите правилни дела, знаят, че всичко казано от нас е вярно, така както знаят и познават собствените си деца.

Когато душата се връща обратно в тялото, тя намира как къпят трупа и чака до главата, докато се приключи с измиването. Аллāху теāля вдига завесата от очите на рабите Си, за които е пожелал добро, и те виждат душата на мъртвеца в нейния човешки образ. Веднъж един човек, миейки тялото на сина си, видял как неговата душа чака до главата на трупа. Изплашил се и отишъл от другата страна на тялото. Той продължил да вижда душата на сина си, докато трупът не бил завит в кефен. Когато станало това, душата в човешки образ се върнала обратно в кефена. Има и хора, които са виждали душата, когато труповете вече били поставени в ковчези. От много правдиви хора се предава как, когато мъртвецът бил в ковчеза, чували гласове: “Къде е еди-кой си? Къде е душата?” и как ковчегът се раздвижвал два или три пъти от страна на гърдите на трупа.

Рабї’ бин Хейсем (*рахимехуллах*) предава, че един труп се раздвижил в ръцете на миещия го. По времето на Ебӯ Бекр Съддїк (*радияллāху анх*), мъртвец бил видян да говори в ковчеза и да посочва достойнствата на Ебӯ Бекр и Омер (*радияллāху анхумā*).

Хората, които виждат тези състояния на мъртъвците, са евлиите (любимите раби на Аллāху теāля). Те виждат и света на мелйикетата. Аллāху теāля вдига завесите от очите и ушите на когото пожелае и те виждат тези състояния, и ги знаят.

Когато трупът бъде обвит в кефен, душата идва в близост до тялото, откъм страната на гърдите. По това време душата вика и стене. Казва: “Отведете ме по-бързо при милостта на Господаря ми. Ако бяхте видели благата, с които бях дарен, щяхте да бързате да ме откарате.”

Ако мъртвецът е от хората, на които е съобщено, че са от злите, които ще отидат в Джехеннема, той казва: “Моля ви, дайде ми отсрочка за мъчение-то на Аллāху теāлй! Само ако знаехте, без съмнение нямаше да ме носите на раменете си!” Ето защо, когато Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) виждал ковчег, той веднага ставал на крака и вървял четиридесет крачки заедно с погребалната процесия.

Предадено е в сахйх хадйс-и шерйф: Един ден покрай Пейгамбера ни (*салляллāху теāлй алейхи ве селлем*) мина ковчег. В знак на уважение той стана на крака. Есхāб-и кирām (*алейхимурридвāн*) казаха: “Я, Расūляллах, в ковчега лежи евреин.” Пейгамберът ни (*салляллāху теāлй алейхи ве селлем*) заяви: “**Не е ли нефс?**” Т.е. не е ли човек? Причината, поради която благословеният Пейгамбер (*алейхиссалйту весселйм*) постъпил по този начин била, че пред него бил разкрит светът на мелйикетата. Ето защо той се развеселявал, когато виждал погребение.

[В “Халебй” се казва, че човек не трябва да става на крака и да стои изправен, когато пред него преминава ковчег. Трябва да стане, за да носи ковчег и за да върви зад него. Въпреки да е предадено как Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) станал на крака, когато минавал ковчег, и седнал, когато преминал, както и че повелил на другите да сторят същото, то тази заповед е сторена несх, т.е. след време е била отменена. В “Мерāk-ил-фелйх” и “Дурр-ул-Мухтār” пише, че не е позволено в израз на почит да се става на крака, когато се види преминаващ ковчег.]

Когато мъртвецът се положи в гроба и се покрие с пръст, гробът започва да му говори, като казва: “Беше щастлив, когато беше над мен, а сега си нещастен под мен. Ядеше ястия, когато беше над мен, а сега ще те ядат буболечките под мен.” Гробът продължава да му изговаря горчиви думи, докато се напълни с пръст и покрие изцяло.

От Ибни Мес’ūd (*радияллāху анх*) се предава, че попитал: “Я, Расūляллах! Кое е първото нещо, с което мъртвецът ще се срещне, когато бъде положен в гроба.” Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал: “**Я, Ибни Мес’ūd! Никой не ми е задавал този въпрос преди теб. Само ти попита. Когато умрял човек бъде поставен в гроба, едно мелйике проговаря. Името на това мелйике е Рūмāн. Влиза измежду гробовете. Казва: “О, Абделлах (раб на Аллах)! Напиши си делата! Онзи човек отговаря: “Нито лист, нито молив имам тук. Какво да пиша?” А онова мелйике казва: “Тези твои думи не се приемат. Твоят кефен е твоят лист. Слюнката ти е твоето мастило, а пръстите ти са моливът.” Ангелът реже парче от кефена му и му го подава. Този раб, дори да не е знаел да пише в земния живот, написва всичките си севāби и грехове,**

като че ли ги е извършил през онзи ден. След това ангелът сгъва парчето кефен, където е писано, и го окачва на шията на мъртвеца.” После Расуллолах (*салляллāху теāлй алейхи ве селлем*) прочел 13-о знамение на сӯра Исрā, чийто меāl е: **“И привързахме страниците, показващи делата на всеки човек към неговата шия.”**

След това идват две изключително ужасяващи мелйикета. Представят се в човешки образ. Лицата им са твърде черни и пробиват земята със зъбите си. Космите по главите им са увиснали до земната повърхност. Словата им са като гърмежа, съпровождат мълния, а очите им като проблясваща светкавица. Дъхът им е като яростно бушуващ вятър. Всеки от тях има железен камшик. Ако всички хора и джинове се съберат, пак няма да могат да помръднат тези камшици. По-големи и тежки са от планините. Ако веднъж бъде ударен човек с тях, Аллах да пази, ще го разкъса на парчета. Душата веднага бяга след като види тези ангели. Те влизат в гърдите на трупа през носа и тогава частта от тялото над гърдите оживява, точно както е било по време на предсмъртното състояние. Но тялото не е способно да се движи. Въпреки това то чува какво се говори и вижда. Тези мелйикета започват яростно да разпитват умрелия. Измъчват го и го карат да страда. Земята става като вода за него. Всеки път, когато помръдне, земята се отваря и се образува пропаст.

Тези две мелйикета задават въпроси, като: “Кой е твоят Господар? Коя е религията ти? Кой е твоят пейгамбер? Кое е твоето къбле?” Онзи, когото Аллāху теāлй сторва да успее и поставя правилните думи в сърцето му, казва: “Моят Господар е Онзи, Който ви изпрати като пълномощници при мен. Моят господар е Аллах, пейгамберът ми е Мухаммед (*алейхисселām*), религията ми е ислямът.” Само добродетелните учени, практикуващи знанията си, могат да дадат такъв отговор.

Тогава мелйикетата казват: “Каза истината. Донесе доказателството си. Спаси се от нашите ръце.” После правят гроба му като голям купол. Отварят две врати откъм дясната страна на мъртвеца. После постилат гроба му с прекрасно ухаещ босилек. Дженнетските ухания достигат до умрелия. Красивите деяния, които е извършил в земния живот, придобиват образа на най-любимия му приятел, който го развеселява и му дава добри новини. Нӯр (сияние) изпълва гроба му. Остава весел и радостен в гроба си до Деня на Къямет (края на света). За този мъртвец няма нищо по-любимо от настъпването на Къямет.

Вярващите с по-малко знания и по-малко добри дела и които не са наясно с тайните на света на ангелите, имат по-ниски степени от горепосочените. След мелйикето Рӯмāн, при мюсюлманина от тази категория идва неговото дело в хубав вид, благоухаещ и с прекрасни дрехи, като казва: “Не ме ли познаваш!” Мъртвецът отговаря: “Кой си ти, че Аллāху теāлй те е дал на мен в такъв момент като този, когато аз съм толкова самотен и безпомощен?” В отговор на това му се казва: “Аз съм праведните ти дела. Не се

плаши, не тъжи! След малко ще дойдат меляикетата Мункер и Некър и ще те разпитат. Не се страхувай от тях.”

След това, когато посетителят научи мъртвеца на това, какво да каже на разпитващите ангели, идват Мункер и Некър. Притискат го по начин, който ще опишем сега. Първо, те го карат да седне и питат: “Мен Раббуке”, т.е. “Кой е Господарят ти?” Мъртвецът отговаря както и в предишния случай: “Моят Господар е Аллах. Пейгамберът ми е Мухаммед (*алейхисселлям*), имамът ми е Коран-и керим, моето къбле е Кяабе-и шериф и баща ми е Ибрахѝм (*алейхисселлям*), чийто народ е моят народ.” Езикът му изобщо не се схваща, а ангелите отвърщат: “Правилно каза.” Отнасят се с него както и предишните меляикета, но за него от лявата му страна отварят врата от Джахеннема. Той вижда змиите, скорпионите, веригите, врящата вода и зоккума, т.е. всичко, каквото има в Джахеннема. Мъртвецът, виждайки това, започва много горчиво да стене.

Меляикетата казват: “Не се страхувай! Ужасът на това място няма да ти навреди. Това е мястото ти в Джахеннема, което Аллѝху теѝля замени с място в Дженнета. Спи, ти си сайд (т.е. ще си от обитателите на Дженнета.)” После вратата на Ада се затваря за него. Остава в това състояние, без да знае минаващите месеци и години.

На много хора им се схваща езика, когато умират. Ако са с грешно вероубеждение [т.е. ако не са повярвали съгласно съобщеното от суннитските учени и са следвали ехл-и бидат (реформаторите)], не успяват да кажат: “Господарят ми е Аллах.” Вместо това, такъв човек започва да говори друго. Меляикетата го удрят веднѝж и гробът му се изпълва с огън, който после изгасва, оставайки така няколко дни. После огънят пак се появява в гроба. Това състояние продължава до настъпването на Кѝямет (Съдния ден).

Много хора пък не могат да кажат: “Религията ми е ислямът”, защото или са умрели, съмнявайки се, или са били сполетени от фитне (изпитание), докато умирали. [Подвел се е от думите или писанията на хора, които не са Ехли суннет.] Ангелите го удрят веднѝж и гробът му се изпълва с огън, както и в предишния случай.

Някои хора не успяват да кажат: “Ел-Кур’ани имамѝ”, т.е.: “Имамът (водачът) ми е Коран-и керим”, защото тези хората четат Коран-и керим, но не си вземат поука от него, не изпълняват повелите в него и не отбягват забраните. Такива хора биват сполетени от същото, което сполетява и предишните.

Делата на някои хора приемат ужасен образ и ги дърпат. Такива хора биват подложени на изтезания в гроба в зависимост от греха им. Според едно предание се казва: **“Делата на някои хора придобиват образа на хунѝт.”** Хунѝт е малкото на прасе.

Някои хора пък не могат да кажат: “Моят пейгамбер е Мухаммед (*алейхисселлям*)”, защото когато са били на света са били забравили суннета на Пейгамбера ни (т.е. заповедите и забраните на исляма). Следвали са мода-

та. Не са научили децата си да четат Корāн-и керйм, не са ги научили на заповедите и забраните на Аллāху теāлй.

Някои хора не могат да кажат: “Моето къбле е Кяабе-и шерйф”, защото се обръщали рядко към къбле, за да кланят намāз, или са имали пропуски в абдеста, или са обръщали внимание на друго, а не на намāза, или пък са извършвали неправилно руку и седжде, т.е. не са спазвали та’дйл-и еркян.

Достатъчен ти е хадйс-и шерйфът на Пейгамбера ни (*салляллāху алейхи ве селлем*): **“Аллāху теāлй не приема намāза на онзи, който има казā намāз като дълг (т.е. има пропуснати намāзи и трябва да ги навакса) и на онзи, носещ дрехи, които са харām.”** [Оттук се разбира, че суннет и нāфиле намāзите на онези, които са пропуснали задължителен намāз, не се приемат.] Някои хора не могат да кажат: “Ве Ибрāхйму ебй” т.е. : “Ибрāхйм (*алейхисселйм*) е баща ми”, защото е чул думи от рода на: “Ибрāхйм (*алейхисселйм*) е бил юдеин или християнин” и се е осъмнил. [Или е казал: “Неверникът Азер е бащата на Ибрāхйм (*алейхисселйм*).”] С него правят това, каквото правят и с предишните. Всички тези неща обяснихме подробно в книгата ни **“Ихйā-ул-ульйум”**.

[Горният хадйс-и шерйф посочва, че ако човек е пропуснал един намāз без причина, докато не навакса веднага него, нито един от намāзите, които ще кланя после, няма да бъдат приети. Ако оттогава нататък намāзите се кланят съобразно условията и по правилен начин, и с ихляс, те стават сахйх, т.е. задължението за намāза ще е изпълнено и човекът ще се е спасил от техните грехове. Да се каже, че нито един от намāзите не се приема, означава, че той няма да получи севāбите (наградите и благословиите), които Аллāху теāлй е обещал, и че няма да получи никаква полза от тях. Суннетите на петкратния намāз се кланят, за да се получи севāб от тях. На такива хора суннет намāзите не се приемат и затова са ги кланяли напразно. Суннет намāзите няма да донесат никаква полза за тях. Следователно човек, който без причина е пропуснал фарз намāз, трябва незабавно да го навакса. Ако броят на некланяните намāзи е голям, този човек, когато кланя суннетите, трябва да направи възнамерение за извършване на казā, т.е. наваксване на пропуснат намāз в рамките на това време, като по този начин ще се спаси от голямото изтезание, защото ще е наваксал намāза си. Така казā намāзите бързо ще свършат и този човек ще започне да получава севāбите и на суннетите. Нещата не стоят така с фарз намāзите, които са пропуснати с извинение. Този хадйс-и шерйф е за намāзите, неизпълнявани без оправдание, поради мързел.]

Четвърта глава

Когато ангелите Мункер и Некйр попитат неверника: “Мен Раббуке” (Кой е твоят Господар), той казва: “Лй едрй” (Не знам), а мелйикетата: “Не знаеше и не си спомни.”

После го бият с железен камшик, така че той потъва чак до седмия слой на земята. После земята се разтърсва и той се издига обратно в гроба. Боят се повтаря седем пъти. След това състоянията, в които изпадат такива хора, са различни. Делата на някои придобиват образа на куче, което ги хапе до Къямет. Това са хора, имащи съмнения относно повторното съживяване след смъртта и относно факти, съобщени от исляма. Има различни състояния, с които ще се сблъскат хората в гробовете. Въпреки това, ние тук обяснихме накратко. Мъчението е от такова естество, че всеки ще бъде измъчван с онова, от което най-много се е страхувал в земния живот.

Например някои хора много се страхуват от малките на хищните животни. Хората са различни в това отношение. Преди спасение и съжаление искаме опрощение от Аллāху теāля.

Има много случаи с мъртъвци, виждани насън, които били питани в какво състояние са и те отговаряли на въпросите. Например един от тях казал следното, когато бил попитан: “Един ден извърших намāз без абдест. Аллāху теāля тук ми прати млад вълк. С него състоянието ми е твърде ужасно.” [Оттук трябва да се разбере какво ще бъде състоянието на хората, които не изпълняват намāзите си, и на онези, които не наваксват пропуснатите такива.]

Друг човек бил видян насън и го попитали как се е отнесъл с него Аллāху теāля. Той казал: “Един ден не извърших гусюл абдест, когато трябваше. Аллāху теāля ме накара да нося одежда от огън. Ще ме измъчват до Къямет, като ме обръщат от едната на другата страна.” [Всички родители мюсюлмани трябва да научат децата си как да извършат гусюл абдест.]

Друг човек бил видян насън и бил попитан: “Как се отнесе Аллāху теāля с теб?” Мъртвецът отговорил: “Човекът, който ме миеше, ме обръщаше грубо от едната на другата страна и един пирон на тенешира (дъската върху, която се слага трупа) одраска тялото ми. Изпитах силна болка.” На следващата сутрин намерили човека, който измил тялото, и го попитали дали се е случило нещо подобно, той отговорил: “Стана по невнимание.”

Още един бил сънуван и бил попитан: “Какво е състоянието ти? Ти не беше ли починал?” Мъртвецът отговорил: “Да, починах! Тук съм добре, но когато хвърляха пръстта, един камък падна върху мен и ми счупи две кости. Изпитах голяма болка.” След този случай отворили гроба му и видели, че е както било казано в съня.

Един син сънувал баща си, който му казал: “О, лош сине! Оправи гроба на баща си! Дъждът ми причини много неприятности.” След това отворили гроба му. Той се бил напълнил като канал за вода. Наводнението било причинило това.

Един арабин разказва: “Когато попитах мъртвия си син относно това как Аллāху теāля се е отнесъл с него, той ми каза: “Аз съм добре, но понеже съм погребан до гроба на един грешник, чувствам страх в сърцето си, заради изтезанията, които му причиняват.” Ясно се разбира от многобройните

подобни случки, които се предават, че мъртъвците изтърпяват гробно наказание. Ето защо Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) е забранил да се чупят костите на труповете и когато видял един човек да седи на едната страна на гроба, казал: **“Не измъчвайте мъртъвците в гробовете им”** и **“Както живите хора усещат и чувстват болките и страданията в домовете си, така и мъртвите усещат болките и страданията в техните гробове.”**

Благословеният ни Пейгамбер (*салляллāху алейхи ве селлем*) се разплакал, когато посетил гроба на майка си Хазрети Āмине. Разплакали се и хората около него. Тогава той казал: **“Поисках от Господаря ми позволение, за да мога да поискам прошка за нея, но не ми позволи.”**, а после: **“Поисках разрешение, за да посетя гроба ѝ, и Той ми даде позволение. Щом е така, и вие посещавайте гробовете! Защото посещението е една от причините за спомняне за смъртта.”** [На Пейгамбера ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) впоследствие му било позволено да поиска опрощение за благословените си майка и баща. И без това те били вярващи. После били съживени, така че се присъединили и към тази общност.

Този хадīs-и шерїф показва, че благословените майка и баща на Расуллюлах (*салляллāху алейхи ве селлем*) били вярващи. Защото е забранено да се посещават гробовете на неверници. Позволениято за посещение на родителите на Пейгамбера ни (*алейхисселām*) ясно показва, че те не били неверници. Що се отнася до първоначалния отказ на позволение за искане на прошка, то за това имало причина. Аллāху теālā, в името на Любимия Си и в името на неговата чест, пожелал да даде по-големи блага на благословените му родители. Когато дойдело времето, предопределено от Него, Той щял да ги съживи, да им покаже, че техният син е най-високопоставеният пейгамбер, да им даде честта да повярват и да бъдат от неговата общност и да достигнат високата степен на “сахāби”.

В турската книга **“Мир’āt-ул-кяинāt”**, написана от Нишāнджи-зāде Мухаммед бин Ахмед² (*рахметуллāху алейх*) пише:

Учените казват различни неща по отношение на това дали благословените родители на Расуллюлах (*салляллāху алейхи ве селлем*) са повярвали или не. Абдуррахмāн бин Ебї Бекр Суйūtї (починал през 911 [1505] г.), в своята книга **“Месāлик-ул-хунэфā”** и в още много други свои ценни книги, съобщава пет различни предания:

(1) И двамата починали преди призива на Расуллюлах, т.е. преди бисет, по време на Епохата на невежество. Според всички учени на шāфи’йтския мезхєб и повечето в ханефїтския, ако човек не е чул за религията на пейгамбер, за него не е вāджиб (задължително) да повярва в тази религия. Защото не е вāджиб за никого да намери вероубеждението чрез разума, преди да чуе за религията на пейгамбер. След като чуе обаче, става вāджиб да

² Нишāнджи-зāде починал през 1031 (1922) г.

помисли и да разбере съществуването на Аллāху теāлā, както и да повярва. По време на Епохата на невежество предишните пейгамбери били забравени, защото през вековете неверници и жестоки владетели поели властта, унищожили религиите, угнетявали и преследвали религиозните водачи, и така броят на вярващите намалял. Те се криели и по този начин не останали хора, познаващи религия и вяра.

Освен това във всеки век е имало и винаги има угнетители, раби със зли души и долни хора, които са поели по същия път и с невероятна омраза са нападали като зверове вярващите, с цел да унищожат учените и религиозните знания. Англичаните и комунистите са от тази група. Досега обаче нито един от тези тирани не е успял да унищожи вярата, а те са унищожили сами себе си и по много горчив и презрян начин били принудени да напуснат властта, попадайки в лапите на смъртта, без да са се наситили на удоволствията. Имената им или биват споменавани с проклятие, или биват забравени. Аллāху теāлā, създавайки един пейгамбер или учен, е осветил наново света със светлината на вярата. Имащите разум трябва да си вземат поука от тези неща, да се събудят и да не се подмамват по враговете на религията, за да не станат презрени и в земния, и в отвъдния живот.

(2) Има и учени, които казват: “Хората, които са живели във времената на невежество, ще бъдат изпитани в Съдния ден и повярвалите от тях ще влязат в Дженнета.” В турския превод на “**Мектūбāt**”, при превода на 259-о писмо е обяснено, че този иджитихād е слаб.

(3) Аллāху теāлā съживил благословените родители на възлюбения Си Пейгамбер (*салляллāху теāлā алейхи ве селлем*). Те получили честта да повярват на сина си и да станат част от неговата общност, след което пак починали. Имām Суйūtī (*рахметуллāхи алейх*) предава хадīs-и шерїф, удостоверяващ това, и добавя: “Въпреки че хадīs-и шерїфът е слаб, поради факта, че е предаден от много души, става силен. Според иджитихādите³ на мнозинството учени е силен хадīs-и шерїф. Следват се слабите хадīs-и шерїфи, които дават информация за ценността на ибадетите или достойнствата на някои мюсюлмани.”

(4) Фахруддїн Рāзї⁴ и още много учени казват, че в 28-о знамение на сūra Тевбе се казва, меāl: “**Съдружаващите са мръсни**”, т.е. всички неверници са мръсни, нечисти. От друга страна, Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) е казал: “**Аз дойдох, преминавайки по всяко време през чисти бащи и чисти майки.**” Един друг хадīs-и шерїф гласи: “**Във всеки век аз съм бил прекарван през най-добродетелните за тяхното време.**” Въпреки това, не е допустимо неверник да се нарече добродетелен. В свещен āйет от сūra Шуарā пък се казва, меāl: “**Той те кара да преминеш през хора, които правят седжде.**” Следователно отгук се разбира, че

³ Иджитихād – Извличане на закони за неща, които не са ясно съобщени в Корāн-и керїм и хадīs-и шерїфите, чрез тяхното оприличаване на ясно съобщените.

⁴ Фахруддїн Рāзї починал през 606 [1209] г. в Хират.

всичките му бащи и майки са били вярващи. Посочено е в Корāн-и керīm, че Āзер, наречен бащата на Ибрāхїм (*алеїхисселїм*), е кяфир. Въпреки това, Абдуллах ибни Аббās и имām Муджāхид казват: “Āзер е бил чичо на Ибрāхїм (*алеїхисселїм*).” В Арабия чичото се нарича “баща”. В хадїс-и шерїф се посочва: **“Най-лекото мъчение в Джехеннема е мъчението на Ебӯ Тāлиб.”** Щом мъчението на Ебӯ Тāлиб е най-слабо, то ако благословените родители на Расӯлюллах бяха в Джехеннема най-слабо щеше да е тяхното мъчение. Този хадїс-и шерїф показва, че родителите на Пейгамбера ни (*алеїхиссалїту весселїм*) са били вярващи.

(5) Повечето учени са казали да не се говори нищо, противоречащо на благоприличието и уважението, и да се мълчи, като се казва само: “Аллāху теāлї знае истината по въпроса.” Шейх-ул-ислям аллїме Ахмед ибни Кемāл Паша в края на малката си книга “Ебевейн” казва: “Според хадїс-и шерїфа: **“Не засягайте живите, говорейки лошо за мъртвите”** и меāля (значението, дадено от учените по тефсир) на 62-о знамение на сӯра Тевбе, което е: **“Аллах прокле обиждащите Расӯлюллах!”**, човек, който казва, че бащата на Расӯлюллах е в Джехеннема, е проклет.” Тук свършва превода от **“Мир’āt-ул-кяїнāt”**.]

Когато нашият благословен Пейгамбер (*салляллāху алейхи ве селлем*) отишъл при един гроб, казал: **“Спасението да е над мюсюлманите и вярващите, които се намират в тези гробове! Ние Иншāаллах (с позволението на Аллāху теāлї) ще се присъединим към вас. Вие се преселихте преди нас и ние ще ви последваме, идвайки по-късно. Я, Рабби! Опрости тях и нас и опрости нашите грехове с Твоята прошка.”** Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) заповядвал на благословените си жени (*радияллāху теāлї анхунне*) да правят тази ду’ā (молитва), когато посещавали гроб.

Сāлих Музенї (*рахимехуллах*) казва: “Попитах някои учени защо е забранено да се кланя намāз на гробище. Те ме информираха, че по този въпрос има хадїс-и шерїф, който гласи: **“Не изпълнявайте намāз между гробовете, защото това е безкраен копнеж.”** Т.е. “ще съжалева, вършещият това.” [Исмā’їл Музенї бил ученик на имām Шāфи’ї. Починал през 264 [878] г. в Египет.]

Именно поради тази причина е мекрӯх да се изпълнява намāз на места, където има мръсотия, като гробища и бани.

Предадено е от един човек, който казал: “Един ден започнах да изпълнявам намāз сред гробове. Слънцето печеше много силно. В този момент видях някой, приличащ на баща ми, да седи върху своя гроб. Изплаших се и направих пропуск в седждето. Чух го да ми казва: “Тясна ли ти се стори земята, че намери това място? Причини ни неприятности с твоя намāз.”

Расӯлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) срещнал сирак, който със силен глас плачел до гроба на баща си. Проявявайки милост към него и той се разплакал, и казал: **“Мъртвецът, без съмнение, страда, поради близ-**

ките му, които плачат на висок глас. Т.е. натъжава се и се чувства зле.”

Има много мъртъвци, които биват видени насън и когато бъдат попитани как са, отговарят: “Много съм зле. Изпитвам страдания заради еди-кого си. Неговият плач и виковете му ми причиняват мъки.” Въпреки това, зъндъците [опирайки се на късия си ум] отричат това.

Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал: “Ако някой от вас посети гроба на мъртвец, когото е познавал в земния живот, и му даде селям, вярващият (преселил се в отвъдния свят) го познава и отговаря на селяма му.”

Също така веднъж, когато Пейгамберът ни (*салляллāху теāля алейхи ве селлем*) се върнал от погребение, казал: “Мъртвият (в гроба) чува стъпките и разкрива скръбта си с думите: “Чувам, чувам!”

Предава се от учените по ислямско право (*рахиме-хумуллāху теāля*), че един човек починал без да направи завещание. Една нощ той посетил децата си и казал: “Дайте толкова и толкова пшеница на еди-кого си. Върнете книгата, която взех от еди-кого си.” На сутринта всеки от тях разказал съня си на другия. Дали пшеницата, както било заръчано в съня, но книгата не успели да я намерят, въпреки че я търсили усилено. Много се учудили. След време я открили в един ъгъл на къщата.

Предава се следната случка от един мюсюлманин: “Баща ни беше назначил учител, който да ни възпитава. Този човек у нас ни учеше да пишем, но един ден почина. След шест дни посетихме гроба му. Мислехме за заповедта на Аллāху теāля (смъртта). По това време забелязахме, че оттам минава човек, който носи паница със смокини. Купихме и изядохме плодовете, но техните дръжки изхвърлихме там. Същата нощ учителят ни се явил в съня на баща ни и след като бил попитан: “Как е състоянието ти”, отговорил: “Добре съм, но децата ти превърнаха гроба ми в кочина и изрекоха лоши думи.” Когато баща ни разказа за съня на следващата сутрин, казахме: “Субхāналлах [пречист е Аллāху теāля]! Той ни възпитаваше приживе и продължава да го прави, въпреки че се пресели в отвъдния свят.”

Има още много подобни случаи, които са разказани, но сметнах за достатъчни тези наставления. От малко неща може да се извлече много поука.

Пета глава

Мъртъвците в гробовете се намират в четири състояния. Някои седят върху петите си. Те остават в това състояние, докато очите им се разложат, телата се надуват и станат на пръст. После душите им обикалят в света на мелāйкетата освен в земното небе.

На някои от тях Аллāху теāлā праща сън и не знаят за случващото се чак до първото протрѣбяване на Рога. След първото протрѣбяване се събуждат и после пак умират.

Някои от тях остават в гробовете си два или три месеца. После душата се качва върху райска птица, която я откарва (летейки) до Дженнета. Хадīs-и шерїфите, съобщаващи това, са сахїх. Собственикът на исляма (*саллял-лāху алейхи ве селлем*) казал: **“Душата на вярващия е заедно с птица. Остава на някое от дженнетските дървета.”**

Когато бил попитан за душите на шехїдите (мъчениците), той (*саллял-лāху алейхи ве селлем*) казал: **“Душите на шехїдите, намирайки се в стомасите на зелени райски птици, стоят по дженнетските дървета.”**

Някои хора се издигат от своите степени, когато поискат, а други стоят там до протрѣбяването с Рога.

Четвъртото състояние е характерно за пейгамберите и евлиите. Някои от тях летят до Къямет и повечето от тях могат да се видят нощем. Аз вярвам, че Ебӯ Бекр Съддїк и Омер-ул-Фārӯк (*радияллāху теāлā анхумā*) са от тях.

Расӯлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) е свободен да обикяла и в трите свята (āлем-и нāсūt (светът на хората), āлем-и мелекūt и āлем-и джеберūt). Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) загатнал за това, когато един ден казал: **“Аз поисках от щедростта на Аллāху теāлā да не ме оставя на света повече от три(десет години).”** Наистина тридесет години след смъртта на Расӯлюллах [през 41-а година], Хазрети Али станал шехїд и Хазрети Пейгамберът ни се разсърдил на хората по света, и благословената му душа се изкачила напълно на небето.

Някои праведни раби видели това насън⁵. Един мъж попитал: “Я, Расӯляллах! Не виждате ли фитнетата (безредиците) сред общността ви?” Хазрети Пейгамберът (*салляллāху алейхи ве селлем*) отговорил: **“Аллāху теāлā ще увеличи техните фитнета. Сториха шехїд и Хазрети Хусейн. Не спазиха моето право (уважението към мен).”** Въпреки че Расӯлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) споменал още неща, поради съмненията на предавача, те се пропускат.

Някои от тях (например Ибрāхїм (*алейхисселāм*)) избрали седмото небе и стоят там. В нощта на Ми’рāдж (нощното възнесение) Пейгамберът ни (*алейхисселāту весселāм*) посетил Ибрāхїм (*алейхисселāм*). Той го намерил с гръб, опрян на Бейт-ул-ма’мӯр и гледащ със силен поглед към децата на мюсюлманите.

Йсā (*алейхисселāм*) е на петото небе. На всяко небе има расӯли и небии (*алейхимусселāм*), които никога не напускат местата си. Ще стоят там до края на света. Единствено сред тях Хазрети Ибрāхїм, Хазрети Мӯсā, Хаз-

⁵ Шейтāнът може да придобие образа на всичко, но не и на пейгамберите. Така че, когато се види Пейгамберът ни (*алейхисселāм*), този сън разбира се, че е достоверен и истински. Следователно такива сънища са доказателство за нас.

рети Йсā и Хазрети Мухаммед Мустафā (*салляллāху алейхи ве селлем*) са свободни да отидат там, където пожелаят и в трите свята.

Някои от евлия-и кирām (любимите, приближените раби на Аллāху теāлйā) стоят до Киймет (Къямет, Съдния ден). Предава се, че Бāязйид Бистāmй (*рахимехуллāху теāлйā*) яде от трапезата под Арша.

Ето, намиращите се в гробовете са в едно от тези четири състояния. Т.е. те биват измъчвани, помилвани, оскърбявани или биват дарени с благословии.

Има много хора сред евлиите, които гледат внимателно към умиращ човек. Широките граници се стесняват за тях, а в много случаи се отварят. Те виждат това състояние и предават. Аз видях човек, предаващ събития от такова естество.

Имам приятели, за които са вдигнати завесите, покриващи очите на сърцата им. Един от тях видял как мъртвото му дете влиза в дома му. Тези скрити (невидими) ползи и дарове са само за щедрите или за хората от добро потекло, или за благословените.

Някои хора в гробовете имат информация за петъците и байрамите. Когато някой човек напусне света (почине), те се насъбират около него. Познават го. Някои от тях питат за жените, а други за бащите си. Всеки от тях пита онова, което го интересува.

Има много мъртъвци, които не срещат някои свои познати, починали преди тях. Причината е, че те са загубили по време на смъртта онова, което са имали приживе (т.е. загубили са вярата си). Ето защо някои хора умират като евреи, а други като християни, и отиват сред тях. Когато един човек почине и отиде сред мъртъвците, те го питат за съседите си в земния живот и къде е еди-кой си, а той им отговаря: “Той почина отдавна.” След това мъртъвците казват: “Ние не го видяхме. Може би е в Джехеннема “Хāвийе”.” (Това е най-дълбоката част от Джехеннема, където изтезанията са най-болезнени.)

Веднъж сънували починал човек и го попитали: “Как се отнесе с теб Аллāху теāлйā?”, а той отговорил, изброявайки имената на петима свои приятели: “Всички сме много добре. Получихме много добрини и благословии.” Той и неговите приятели били убити от еретиците, наречени хāрйджити или йезйидити. Когато той бил попитан за своя съсед, отговорил: “Не го видяхме.” Въпросният съсед се бил самоубил, хвърляйки се в морето. После се заклел и казал: “Кълна се, аз смятам, че той е заедно със самоубийците!”

Расуллоллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал: **“Ако човек се самоубие с парче желязо, в Съдния ден той ще дойде, удряйки корема си с това желязо. Вечно ще бъде в Джехеннема. Ако човек се самоубие, хвърляйки се от планина, той хвърля сам себе си в джихеннемския огън.”**

Ако и жена извърши самоубийство, тя ще усеща болката до протръбяването на Рога. [Този хадйс-и шерйф е за онези, които се самоубиват, за да се

спасят от тревогите на този свят и постигнат спокойствие. Това убеждение е равносилно на отричане на āхиретското мъчение и води човек до неверие (става кяфир). Човек, който загуби разсъдъка си или онзи, който не умре веднага след опита, а направи тевбе (покаяние) преди да почине, не става кяфир.] Според достоверно предание, което достигна до нас, Āдем (*алеихисселѝм*) се срещнал с Мӯсѝ (*алеихисселѝм*). Мӯсѝ (*алеихисселѝм*) му казал: “Ти си човека, когото Аллѝху теѝлѝ създаде със силата Си и ти е дал душа. Поставил те в Дженнета Си. Защо не му се подчини?” Āдем (*алеихисселѝм*) попитал: “О, Мӯсѝ! Аллѝху теѝлѝ говори с теб и ти низпосла Тората. Не видя ли в Тората да пише: “Зелле (малък пропуск, който не е грях) се случи на Āдем срещу неговия Господар.” Мӯсѝ (*алеихисселѝм*) отвърнал: “Да, видях”, при което Āдем (*алеихисселѝм*) продължил: “Колко години, преди да извърша това дело, то е било предопределено?” Когато Мӯсѝ (*алеихисселѝм*) казал: “Петдесет хиляди години преди да го извършиш то е било предопределено”. Āдем (*алеихисселѝм*) отговорил: “Тогава, о, Мӯсѝ, да не би да ме обвиняваш и критикуваш за грях, който е бил предопределен за мен петдесет хиляди години преди да го извърша?”

[Този диалог между тях е описан и обяснен подробно в книгата “**Се’адет-и Ебедийе**” (Вечното щастие). Отговорът на Āдем (*алеихисселѝм*) означава: “Не е достойно за теб да ме обвиняваш, при условие че си прочел в Теврѝта, че Аллѝху теѝлѝ в изначалността е знаел, че аз ще избира и пожелаея да сторя това, и при условие че е знаел ползите, които ще се породят от това дело.”]

В сахѝх хадѝс-и шерѝф е посочено: В нощта на Ми’рѝдж Расѝлюллах (*салляллѝху алейхи ве селлем*) кланял два рекѝта намѝз с пейгамберите (*алеихимуссалевѝту веттеслѝмѝт*). Дал селям на Хѝрѝн (*алеихисселѝм*), който отправил ду’ѝ за Хазрети Пейгамбера и неговата общност.

Той поздравил и Идрѝс (*алеихисселѝм*), който също отправил ду’ѝ за Пейгамбера ни (*алеихиссалѝту весселям*) и общността му. Въпреки това, Хѝрѝн (*алеихисселѝм*) бил починал още преди Пейгамберът ни (*салляллѝху алейхи ве селлем*) да е бил известен, че е пророк. Онова, което се явило, била благословената душа на Хѝрѝн (*алеихисселѝм*). Това е хайѝт-и рѝхѝнѝ (живот на душата).

След живота на този свят има и трети живот. Първият живот, т.е. съживяването, е животът, когато Аллѝху теѝлѝ извадил всички от кръста на Āдем (*алеихисселѝм*) и ги накарал да засвидетелстват, като попитал: “Не съм ли аз вашият Господар?” Тогава всички отговорили: “Да, ние приехме. Ти си нашият Господар. Я, Рабби!” Не може да се отдава значение на земния живот, защото той е преходен и е средство за постигане на благословии (печелене на отвъдното) от страна на хората.

Пейгамберът ни (*салляллѝху алейхи ве селлем*) казал: **“Хората са в сън. Ще се събудят, когато умрат.”**

Този хадѝс-и шерѝф показва третия живот, т.е. живота в гроба.

Състоянията в гроба не са като състоянията в земния живот. Те са характерни за гробния живот и са в зависимост от състоянията на умрелите. Някои мъртъвци остават там, където са. Някои от тях обикалят. Някои ги бият, а някои жестоко ги изтезават. Доказателството за истинността на това е 46-о знамение на сӯра Му’мин, меъл: **“В огъня ще бъдат слагани грешниците и сутрин, и вечер. А в Къяметския ден на меляикетата, имащи задължения в Джехеннема, ще се каже: “Хвърлете хората на Фараона в най-суровото мъчение!”**

Шеста глава

След протръбяването с Рога, тогава, когато Аллāху теālй пожелае да настане края на света (Къямет), планините ще полетят и ще се носят като облаци. Моретата ще прелеят едни в други. Сиянието на слънцето постепенно ще стане тъмно черно. Планините ще се превърнат в прах. Световите ще влязат едни в други. Звездите ще се разпръснат така, както се разпръсват перли от скъсан низ. Небесата ще се стопят като розово масло и яростно ще се въртят като мелница. Небесата ту ще се събират, ту ще бъдат разстилани. Аллāху теālй ще заповяда на небесата да се разпаднат на парчета. В седемте слоя на земята и на седемте небеса, и на Кюрсий няма да остане живо творение. Всички ще умрат, а ако е човек, душата му ще го е напуснала. По земята няма да остане камък върху камък и нищо живо.

Аллāху теālй ще се прояви в Своя ранг на бог. Ще вземе седемте небеса в дясната си сила, а седемте земи в лявата, и ще каже: **“О, земя долна! Къде са безпомощните, които върху теб твърдяха, че са божества и бяха обожествявани от глупаците, и (къде са) тези хора, които (ти) ги измами, като им се представяше хубава, и ги стори да забравят за отвъдния живот?”** После Той ще се похвали с унищожителната Си сила и мъдрост. После, както се посочва в сӯра Му’мин, ще каже, меъл: **“Чие е владението?”** Никой няма да отговори. Аллāху теālй, Който е Каххār (Поразяващ, Унищожяващ), сам на Себе Си ще каже: **“На Дженāб-и Аллах, който е вāхид (единствен) и каххār.”**

След това ще се прояви още по-голяма божествена воля и мощ от предходната. Тогава Той ще каже: **“Аз съм Мелик-у деййāн [единственият Владетел и Собственик на Къяметския ден]. Къде са онези, които ядоха от препитанието, което дадох, и Ми приписваха съдружници, и правеха ибāдет на идолите, освен на Мен? Къде са насилниците и угнетителите, които се подсилваха с препитанието, дадено им от Мен, и станаха от непокорните? Къде са онези, които се възгордяваха и хвалеха? Чие е владението сега?”** Няма да се намери кой да отговори. Хак субхāнеху ве теālй ще изчака известно време, колкото пожелае. Ще настане тишина. Тогава от Арша до Макām-и ехāдийет няма да има нито едно създание, което

да мисли и да може да се види. Аллāху теāлā ще е отнел и душите на хўриите (момичетата) и гълмāните (прислужниците, сътворени от сияние) в Дженнета.

После Аллāху теāлā ще отвори врата от Сакар – една от ямите в Джехен-нема. Оттам ще избухне огън. Ето този огън ще изгори всичко, ще изсуши четиринадесетте морета, ще стори земната повърхност тъмно черна, а небесата като жълт зехтин или разтопен мед. Тогава, когато яростта на огъня се доближи до небесата, Аллāху теāлā ще му възбрани с такава изключителна сила, че напълно ще изгасне, без да остане и помен от него.

След това Аллāху теāлā ще отвори едно от съкровищата на Арша. То ще съдържа морето на живота. Това море, със заповедта на Аллāху теāлā, ще изсипе силен порой над земята. Дъждът ще продължи толкова, че водата ще покрие цялата земна повърхност и ще се издигне на около четиридесет аршина височина (около 27 метра). След това хората и животните, превърнали се в пръст, ще поникнат като трева. В хадїс-и шерїф се казва: **“Човек е създаден от опасната кост и после пак ще бъде създаден от нея.”** В друг хадїс-и шерїф се посочва: **“Всички части на човек ще изчезнат и изгният, с изключение на опасната кост. Човек е създаден от нея и от нея ще се върне (към живот).”** [Опасната кост е последната кост от гръбначния стълб.] Голяма е колкото леблебия и в нея няма костен мозък.

Живите същества и всички техни крайници ще изникнат от гробовете си като зелена трева. Всички ще произлязат от тази кост. Като в мрежа, те ще бъдат оплетени едни в други поради многото хора. Главата на един ще е върху рамото на друг, а ръката на друг ще е върху гърба на друг. Аллāху теāлā в 4-о знамение на сўра Каф казва, меāл: **“Ние наистина знаем, че земята няма да пропусне нито един от тях. Защото Ние имаме съхранявана книга, т.е. знаем всички Наши създания.”**

Когато процесът на съживяване приключи, децата пак ще са деца, а старците пак старци. Хората на зряла възраст пак ще са същите. Младежите пак ще са младежи. Т.е. всички ще бъдат такива, каквито са били, когато са се преселили от преходния земен живот към безкрайния отвъден. Аллāху теāлā ще накара да задуха лек ветрец под Арш-и а’лā. Вятърът ще покрие земната повърхност от край до край. Земната повърхност ще се натроши, ще стане като фин пясък, подобен на прах.

След това Аллāху теāлā ще върне Исрāфил (*алейхисселām*) към живот. Мелāикето ще протрѐби с Рога от благословения камък в Йерусалим. Рогът (сўр) е създание, приличащо на рог от сияние. Съставен е от четиринадесет части. В едната си част има дупки, които на брой са колкото животните на сушата. Душите на сухоземните животни ще излязат оттам. Ще се чуе звук, подобен на жуженето на пчели. Ще запълнят пространството между земята и небето. После всяка душа ще влезе в тялото си. Хак субхāнеху ве теāлā ще ги вдъхнови да намерят телата си. Дори и душите на хората, които са починали в планински райони, и онези, които са изядени от диви жи-

вотни и птици, ще намерят своите трупове. Аллāху теāлā в 62-о знамение на сӯра Зумер казва, меāл: **“След унищожителното първо протръбяване на Рога в Къямет, ще се протръби за втори път. Цялото човечество ще се подчини на този звук. С тази заповед ще станат и ще зачакат.”**

След като станат от гробовете си или от местата, където са умрели, изгаряйки и превръщайки се в пепел, или от местата, където са изгнили, хората ще видят, че планините са станали като разкъсана вълна, моретата са пресъхнали, а по земята не е останало нито възвишение, нито неравност. Всичко е станало плоско и изглежда като лист хартия. Ето така хората, седнали голи върху гробовете си, ще се оглеждат наоколо изумени и замислени. Факт е, че Хазрети Пейгамберът (*салляллāху алейхи ве селлем*) в сахйх хадйс-и шерйф казва: **“Хората ще бъдат събрани (за равносметка) без дрехи по тях, всички ще бъдат голи и необрязани.”** Но ако са починали без дрехи по време на гурбет (т.е. далеч от дома; сами), за тях ще бъдат донесени дрехи от Дженнета и ще им бъдат облечени. По телата на шехйдите (мъчениците) и хората, които са починали след живот, прекаран в следване на суннета [т.е. на исляма], няма да има място по телата им, което да не е облечено, дори колкото иглено ухо. Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал: **“О, моя общност и мой Есхāб! Бъдете щедри с кефените на покойниците си (т.е. не пестете)! Защото моята общност ще бъде събрана (за равносметка) с кефените си. Другите общности обаче, ще бъдат голи.”** Ебӯ Суфйāн (*радияллāху анх*) е предал този хадйс-и шерйф. Пак Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) е казал: **“Мъртвите ще бъдат подкарани с кефените си.”**

Чух, че един умиращ човек поискал да му облекат определена негова дреха, обаче не изпълнили желанието му. Човекът починал, облечен с една къса риза. Не успели да намерят нищо за кефен, освен тази риза. Сънвали го няколко дни по-късно. Бил тъжен. Когато го попитали: “Какво стана с теб?”, отговорил: “Попречихте ми да облека дрехата, която исках. Оставихте ме с тази къса риза да отида до мястото на равносметката.”

Седма глава

(В тази глава се дава информация за чакането между двете протръбявания с Рога.)

Смъртта по време на първото протръбяване е втората смърт. Защото заличава и духовните (невидимите) сетива, докато първата елиминира само външните (видимите) [като говор, слух и усещане на вкус]. Тогава някои трупове се движат. [Хадйс-и шерйфът, показващ, че пейгамберите кланят намāз в гробовете си, е ясно доказателство за това. Само хора с грешни вероубеждения не вярват в това.] След втората смърт обаче, вече не могат да изпълняват и намāз. Не могат да говеят и да правят ибāдети. Ако Аллāху теāлā сложи ангел някъде, без съмнение той ще стои там. Те също прите-

жават амбицията да стоят в своя собствен свят. Душата е в просто състояние. Ако се намира в тяло, става причина за усещане и движение. Учените казаха различни неща относно продължителността на времето между двете протръбявания с Рога. Според много учени това ще продължи четиридесет години.

Човек, за когото вярвам, че е съвършен и в знанието, и в ма'рифета (познаването на Аллāху теāлā) каза: "Това не го знае друг, освен Аллах. Това е една от божествените тайни." Той добави: "Изключението в āйета: **"Иллā мен шā Аллах"** е самият Аллāху теāлā." В отговор на думите му, попитах: "Какъв е смисълът на хадīs-и шерїфа на Хазрети Пейгамбера (*алеїхисселлāм*), който гласи: **"В Къйметския ден първо моят гроб ще се отвори. Тогава аз ще намеря брат си Мўсā (*алеїхисселлāм*), хванал се за крака на Арш-и ā'лā. Не знам дали преди мен ще е бил съживен или ще е от онези, за които Аллāху теāлā е направил изключение."**?"

Според нашето разбиране ако това, което ще се види, няма да е тялото на Мўсā (*алеїхисселлāм*), а душата му, придобила образа на тялото, то тогава не е изключение от факта, изразен в хадīs-и шерїфа, и такъв е случаят ако се осъществява по време на ужас и страх, след изключението на Хазрети Пейгамбера (*саллаллāху теāлā алеїхи ве селлем*). Защото всички живи същества тогава ще изпитват страх и ужас. С други думи, след първото протръбяване с Рога, хората ще бъдат обзети от страх и веднага ще умрат. Ще останат в това състояние до второто протръбяване. Ето в този период никое създание няма да притежава нищо от рода на тяло. Това е времето, когато за Хазрети Фахр-и āлем ще се разцепи земята.

Веднъж, когато Хазрети Омер (*радияллāху анх*) говорел на хората около него за страха и ужаса на този период, Ка'б-ул-ахбār (*рахметуллāхи алеїх*) казал: "О, сине на Хаттāб! Мисля, че дори и да сториш делата на седемдесет пророци, ти пак няма да можеш да се спасиш от трудностите и риданията на това време. От тях могат да се спасят само хората, за които Аллāху теāлā е направил изключение. Те ще са онези, намиращи се на четвъртото небе." Без съмнение Мўсā (*алеїхисселлāм*) е от тях. Изключението, дадено от Аллāху теāлā, е преди задаването на въпроса: **"Чие е владението Днес?"**, защото тогава ако има някой, без съмнение ще отговори на въпроса: "Лимен-ил-мулк-ул-йевм" и ще каже: "О, Аллах, Който си Вāхид и Каххār, разбира се, че е Твое!"

Осма глава

Всички ще излязат от гробовете си и ще седнат върху тях. Някои от тях ще са голи, други облечени в черни, трети в бели дрехи, а четвърти ще излъчват нўр (светлина, сияние). Ще стоят хиляда години с наведени глави и няма да знаят какво да правят. После ще се появи огън от запад и с неговия

шум хората ще бъдат откарани на мястото, където хората ще се съберат за Равносметката (махшер). По това време всички създания ще изпаднат в ужас. Всички, независимо дали хора, джинове или диви животни, ще бъдат хванати от собствените си дела (всичко извършено в земния живот), които ще им кажат: “Ставай, отивай на махшера!”

Ако делата на човек са хубави, те ще придобият образа на магаре или муле. Те ще качат на гърбовете си своите собственици и ще ги откарат на махшера. Делата на някои ще придобият образа на овен. Понякога делата ще вземат на гърбовете си своите собственици, а в други случаи ще ги оставят. Всеки вярващ, пред себе си или от дясната си страна, ще има светлина (нӯр), която ще осветява всичко наоколо в тъмнината на онова време.

Няма да има нӯр от лявата им страна. Може би никой няма да вижда нищо в тъмнината. В мрака неверниците ще останат учудени. Хората, имащи съмнения във вярата си [и ехли бид’ат, безмезхебниците] ще се объркат. Мюсюлманите [суннити], които са повярвали, съгласно съобщеното от суннитските учени (*рахметуллāхи алейхим еджма’йн*), виждайки мрака и колебанията на другите, ще правят хамд (възхваляват) Аллāху теāлā, че им е дал светлината на напътствието. Аллāху теāлā ще разкрие на вярващите състоянията на изтезаваните грешници. В това има някои ползи. На всички ще стане ясно това, което са вършили хората на Дженнета и хората на Джехеннема. Ето защо Аллāху теāлā казва, меāl: **“Погледна приятеля си. Видя го в огъня на Джехеннема.”** А в 47-и āйет на сӯра А’рāф казва, меāl: **“И когато обитателите на Дженнета погледнат към обитателите на Джехеннема, ще рекат: “О, Господи наш! Не ни слагай заедно с народите угнетители.”** Има четири неща, чиято стойност се знае единствено от четирима:

Стойността на живота се знае само от мъртвия. Стойността на благословиите се знае само от понасящия изтезание. Стойността на богатството се знае от бедния. (Четвъртото нещо не е споменато, но то е, че стойността на обитателите на Дженнета се знае само от обитателите на Джехеннема.)

Светлината на някои хора ще се вижда върху двата им крака и на върховете на пръстите им. Светлината на други ту ще светва, ту ще угасва. Светлината им ще е толкова, колкото е била и тяхната вяра. А движенията им, след като станат от гробовете, ще са толкова, колкото са били и делата им. В един сахїх хадїс-и шерїф, когато Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве саллям*) бил попитан: “Я, Расӯляллах! Ние как ще бъдем откарани на мястото на равносметката?”, той отговорил: **“Хората ще бъдат откарани, както двама (качени) върху една камила, петима и десетима (качени) върху една камила.”**

Смисълът на този хадїс-и шерїф, който Аллāху теāлā знае с точност, е: “Ако един народ си помага взаимно в исляма и се учат помежду си на религия, вяра, халял и харām, то Аллāху теāлā ще прояви милост към тях. От техните дела Той ще създаде камила, на която ще се качат, и по този начин

ще бъдат откарани на махшера.” Това обаче е следствие от малкото на брой добри дела, защото делата на един от тях не са в състояние да се превърнат в една камила и едва от делата на няколко от тях ще стане камила, на която те ще се качат заедно.

Тези хора приличат на онези, тръгнали на път. Но понеже никой от тях е нямал време да купи животно, те не могат да достигнат до желаната точка. Двама или трима от тях с общи средства си купуват едно животно, на което се качват заедно. Понякога на една камила се качват десетима. Това е резултат от недостига на дела, което от своя страна е резултат от скъперничеството по отношение на имота. Въпреки това, те ще бъдат доведени до спасение. Следователно ти извърши такова дело, че заради него Аллāху теāлй да ти даде животно, на което да се качиш.

Трябва да се знае, че тези хора са видели полза от търговията за отвъдното и са на печалба. Съответно онези, които се качват на животни, са страхуващите се от Аллāху теāлй, които са разпространявали религията Му. Ето защо Аллāху теāлй в 85-о знамение на сūra Мерйем казва, меāl: **“В онзи ден страхуващите се от Аллāху теāлй заедно ще отидат към благата на Господаря си!”**

Един ден Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал на Есхāба си: **“Имало един човек от Бенй Исрāил (синовете на Израил). Вършел много добрини. Дори той ще бъде сред вас по време на хашра (откарването до сборището на махшера).”** Есхāб-и кирām попитали: “Я, Расūляллах! Какво добро вършел този човек?” Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) отговорил: **“Било му останало голямо наследство от баща му. С него купил един бостан, направил го вакъф за бедните и казал: “Нека това да е моят бостан, когато ще се срещна с Аллāху теāлй.”** След това той отделил много злато, което дал на бедните и слабите, и казал: **“С това ще купя от Дженāб-и Хак наложници и роби.”** После той освободил много роби и казал: **“Това ще бъдат моите прислужници, когато срещна Аллāху теāлй.”** Един ден срещнал сляп човек. Видял, че той понякога върви, а понякога пада. Той купил животно за него, на което да се вози (слепия), и казал: **“Това ще е животното, на което ще се кача при Аллāху теāлй.”**

След като разказал тази история, Пейгамберът ни добавил: **“Кълна се в Аллāху теāлй, в Чиято сила е моят нефс, че виждам животното, оседлано и с юзда, готово за него. Този човек ще се качи на него и така ще отиде на махшера.”**

Меāлят (значението дадено от учените по тефсйр) на 22-и āйет на сūra Мулк е: **“Нима са равни вървящият по правия път, и онзи слепец, който върви с наведена глава и не познава пътя?”** В тефсйра (разяснението) на това знамение се каза: **“Аллāху теāлй с него дава пример за откарването на мюсюлманите и неверниците.”**

В 86-о знамение на сӯра Мерйем се казва, меъл: **“Ще пратим неверниците, влачещи се по лице, в Ада.”** Това означава, че те понякога ще ходят, а понякога ще се влачат, защото Аллāху теālя в друго знамение казва, меъл: **“ходят”**. 24-о знамение на сӯра Нӯр гласи, меъл: **“Езиците, ръцете и краката им ще съобщат това, което са вършили.”** По същия начин думата **“сляп”** означава, че неверниците ще бъдат лишени от сиянието, което свети пред или от дясната страна на вярващите, а не означава, че те ще бъдат напълно слепи. Т.е. това значи, че ще останат в мрака и няма да могат да виждат. Защото, както знаем, неверниците ще гледат към небето, ще виждат как то е разцепено от облаци, как меляикетата са слезли, планините са се раздвижили и звездите са изпадали.

Страховете, които ще се изживеят в Деня на Къямет, са тълкуванието на 15-и айет от сӯра Тӯр, чийто меъл е: **“Този Корāн-и керйм магия ли е? Или вие не може да го видите.”** Следователно това, което се има предвид под **“слепота в Съдния ден”**, е оставяне в тъмнина и лишаване от възможността за виждане на Аллāху теālя. Защото мястото на махшера ще се освети със сиянието на Аллāху теālя. Въпреки това, тогава техните очи ще са под завеса и няма да виждат нищо от тази светлина.

Аллāху теālя ще постави завеса и за ушите им. Няма да чуят келāмуллах (словото на Аллах). Междувременно ще бъдат прочетени 49-о знамение на сӯра А’раф и 70-о знамение на сӯра Зухруф, меълят на които е: **“Сега за вас няма страх. Няма дори да скърбите. Влезте възраждани в Дженнета вие и съпругите ви.”** Вярващите ще чуят това, но неверниците не.

На неверниците ще им бъде възбранено и да говорят. Ще бъдат като немци. Това се разбира от 35-о и 36-о знамение на сӯра Мурселят, меъл: **“Това е време, в което те не могат да говорят, и няма да им бъде позволено да говорят.”**

Хората ще бъдат събрани по начин, зависещ от делата им в земния живот. Някои хора са прекарвали времето си в свирене на музикални инструменти и слушане на музика. [Тук се имат предвид всякакви музикални инструменти. Към това се включват и изпълняването на ибāдетите, четенето на Корāн-и керйм и правенето на зикр под съпровода на музикални инструменти. В нито един музикален инструмент не се намира задоволството на Аллāху теālя.] Хората, които в земния живот са слушали музика и са свирели на музикални инструменти, когато станат от гробовете си, ще вземат музикалния инструмент с дясната си ръка и ще го изхвърлят, казвайки: **“Проклет да си! Ти ми отне от времето и ми попречи да споменавам Аллāху теālя.”** Инструментът ще се върне обратно при него и ще му отговори: **“Аз съм твой приятел, докато Аллāху теālя отсъди между нас. Не мога да се отделя от теб дотогава.”** По същия начин, пиещите алкохолни напитки на този свят ще бъдат събрани пияни. Жените и момичетата, които са излизали с непокрита глава, ръце и крака, ще бъдат събрани, като от тези техни места ще тече кръв и гной. Кларинетистът ще бъде събран, сви-

рейки на кларинет. Всеки човек ще дойде на мястото на махшера, правейки онова, което го е отдалечило от пътя на Аллāху теāлā.

В сахїх хадїс-и шерїф се казва: **“Човек, пиещ вино, ще бъде събран (на махшера) с огнен съд за вино, висящ на врата му и с чаша в ръка, а самият той ще мирише по-зле от трупове по земята и ще бъде кълнат от всички вещи на земята.”**

Хората, които са загубили живота си, бивайки измъчвани, ще бъдат събрани на махшера в състояние на мъчение, на което са били подлагани. В сахїх хадїс-и шерїф се посочва: **“Хората, убити по пътя на Аллах и станали шехїди, в Къяметския ден ще дойдат, течейки кръв от раните им. Кръвта ще има цвят на кръв, но мирисът ѝ ще бъде на миск (мускус). Ще останат в това състояние, докато се съберат за Аллāху теāлā.”**

По това време ангелите ще ги подкарват на тълпи. Всеки човек ще отиде на махшера, като под него ще се намират онези, които са го измъчвали в земния живот. Хората, джиновете, шейтāните (дяволите), хищните животни и птиците ще се съберат на едно място. Тогава земята ще е плоска и бяла като сребро.

Меляикетата ще образуват кръг около всички живи същества на земята. Техният брой ще е десет пъти повече от намиращите се на земната повърхност.

После Аллāху теāлā ще заповяда на ангелите от второто небе да направят кръг около ангелите от първото небе и другите същества. Техният брой ще е двадесет пъти повече от всичко, намиращо се и слязло на земята.

После ще слязат ангелите от третото небе и ще направят халка около другите. И техният брой ще е тридесет пъти повече от всички други.

После меляикетата от четвъртото небе ще направят кръг около всички. И техният брой ще е четиридесет пъти повече от всички други.

После ще слязат меляикетата от петото небе и ще направят една халка около другите. И техният брой ще е петдесет пъти повече от всички други.

После ще слязат меляикетата от шестото небе и ще направят една халка около другите. И техният брой ще е шестдесет пъти повече от всички други.

Най-накрая ще слязат меляикетата от седмото небе и ще направят кръг около другите. И техният брой ще е седемдесет пъти повече от всички други.

По това време хората ще се смесят едни с други. Заради голямата навалица ще стъпват върху краката на другия. Всички ще са потопени в собствената си пот, в зависимост от греховете им. На някои потта ще достига до ушите, на други до гърлото, на трети до гърдите, на четвърти до раменете, а на пети до коленете, като в баня. Ще има хора, които ще се потят колкото се поти жаден човек след пиене на вода.

Хората, наречени **“Есхāб-и рай”** ще имат минбери. **“Есхāб-и ришх”** са потящите се. **“Есхāб-и ка’бейн”** [потящите се до глезените] са починали-

те, давейки се във вода. Мелѣикетата ще им кажат: “Сега за вас няма страх и скръб.”

Някои евлии ми съобщиха, че това са “Еввѣбѹн”. Фудайл бин Иѣд (*рахметуллѣхи алейх*)⁶ и другите като него са от тях, защото Пейгамберът ни (*салляллѣху алейхи ве селлем*) казва: **“Човек, който се е покаял за греховете си е като този, който никога не е извършил грях.”** Този хадѣс-и шерѣф е мутлак. Т.е. не зависи от никакви условия. Тези три категории хора (т.е. ехл-и рай, ехл-и ришх и ехл-и ка’б) ще са хората с бели лица, както е съобщено в 106-и ѣйет на сѹра Ѧл-и Имрѣн, меѣл: **“В онзи ден лицата на някои са бели, а на други черни.”** Лицата на онези, които не попадат в тези три категории, ще бъдат черни. Как да няма мъки и пот, като слънцето ще се е доближило до главите им? Хората ще си мислят, че ще си залепят ръцете на него, ако ги протегнат нагоре. Горещината на слънцето няма да е като сегашната, а ще е седемдесет пъти по-силна. Някои от селеф (ранните учени) казват: “Ако слънцето сега изгрее по същия начин като в Съдния ден, без съмнение ще изгори земята, ще стопи скалите и изсуши реките.”

В този ден създанията, събрани на бялото място на площада Арасѣт, ще изтърпяват излючителни мъки. Аллѣху теѣлѣ ни информира за това бяло място в 47-и ѣйет на сѹра Ибрѣхѣм, меѣл: **“Този ден е времето, когато Аз, (Който съм) Вѣхид и Каххѣр, ще променя земята в друг вид и небето в друг. В този ден всичко ще ми Се подчини.”**

По това време намиращите се на земята ще бъдат в различни състояния. Тези, които са се възгордявали на земята, ще бъдат колкото частици на махшера. В хадѣс-и шерѣф е съобщено, че надменните ще бъдат като частици. Те всѣщност няма да са и колкото частици. Той е заявил, че ще бъдат като частици, може би защото те ще бъдат стѣпкани под краката, ще са в окаяно и презряно състояние.

Сред тях ще има група от хора, които ще пият сладка, хладка и чиста вода. Това ще са бащите на мюсюлманските деца, които са починали в ранна възраст. Те ще обикалят около бащите си със съдове, напълнени от реките в Дженнета, и ще им дават да пият.

Някои от селеф-и сѣлихѣн (ранните учени) предават следното: Един човек сънувал, че е настанал Съдният ден и че стои твърде жаден на мястото на махшера. Видял как малките деца раздават вода. Човекът им казал: “Ох, моля ви, дайте и на мен капка вода!” Едно дете измежду другите казало: “Ти имаш ли дете сред нас?” “Не, нямам” – отговорил той. После детето рекло: “Тогава няма дял за теб от дженнетското вино.”

Тази история показва, че е по-добре човек да се жени и да има деца. В книгата ни “Ихѣѣ-ул-улѣѣм” са изброени условията за децата, раздаващи вода.

⁶ Фудайл бин Иѣд (*рахметуллѣхи алейх*) починал през 187 [803] г. в Мекка.

Ще има и друга група хора, близо до чиито глави ще има сянка, която ще ги предпазва от горещината на махшера. Сянката ще е зекятът, който са плащали, и милостинята, която са давали.

Ще останат в това състояние хиляда години. Ще останат в това състояние, докато чуят айета от сӯра Муддесир, чийто меал е: **“Когато се протръби с Рога”** и който ние обяснихме в книгата ни **“Ихйā-ул-ульйӯм”**. Този айет е от тайните на Корāн-и керйм.

От ужаса на протръбяването с Рога хората ще настръхнат от страх, а очите им няма да знаят къде да гледат. Мюсюлмани и неверници ще бъдат докарани до сборището. Това ще е мъчение, подсилващо изтезанията на Къямета.

По това време осем мелйикета ще нарамят Арша и ще го донесат. Едно мелйике с една крачка ще изминава разстояние, което се изминава за двадесет хиляди земни години.

Мелйикетата и облаците ще изричат невъобразими за човешкия мозък тесбйхи (възхвали), докато бъде наместен Аршът. Той ще бъде поставен върху бяло място, специално създадено за него от Аллāху теāля. Главите ще се наведат надолу от непосилното мъчение на Аллāху теāля. Цялото творение ще търси милост, ще е учудено, изумено. Пейгамберите и учениците ще се изплашат. Евлиите и шехйдите (*рахметуллāхи алейхим еджма’йн*) ще стенат, заради нетърпимото наказание. Тогава светлина, по ярка от слънцето, ще ги погълне. Хората, непосилни да изтърпят горещината на слънцето, ще се смесят едни други пред вида на тази гледка. Така ще останат още хиляда години. От страна на Аллāху теāля няма да им бъде казано нищо.

По това време хората ще отидат при първия пейгамбер Āдем (*алейхисселлāм*) и ще кажат: “О, баща на човечеството! Състоянието ни е твърде лошо!”, а неверниците: “Я, Рабби! Прояви милост към нас. Спаси ни от този ужас и затруднение.”

Хората ще се молят на Āдем (*алейхисселлāм*): “О, Āдем (*алейхисселлāм*)! Ти си благословен и уважаван пейгамбер. Аллāху теāля те е създал и е накарал мелйикетата да ти направят седжде. Вдъхнал ти е от Своя дух. Застъпи се за нас, за да започне Равносметката! Нека бъдем съдени както Аллāху теāля пожелае и всеки да отиде там, където Той пожелае. Аллāху теāля, Притежателят и Властващият над всичко, да стори с творенията си каквото пожелае.”

Āдем (*алейхисселлāм*) ще им отговори: “Аз ядох от плода на забраненото дърво. Сега се срамувам от Аллāху теāля. Но вие отидете при Нӯх (*алейхисселлāм*), който е първият расӯл.” След това хората ще обсъждат помежду си още хиляда години.

После ще отидат при Нӯх (*алейхисселлāм*) и ще му кажат: “Ти си първият расӯл. Намираме се в нетърпимо положение. Застъпи се за нас, за да премине Равносметката по-бързо! Да се спасим от това наказание на махше-

ра.” Тогава Нӯх (*алеихисселѝм*) ще им отговори: “Аз се помолих на Аллѝху теѝлѝ и заради молбата ми всички хора на земята бяха издавени. Затова сега се срамувам от Аллѝху теѝлѝ. Но вие отидете при Халїлюллах Ибрѝхїм (*алеихисселѝм*)! Аллѝху теѝлѝ за него в последния ѝйет на сӯра Хадж казва, меѝл: **“Назова ви Ибрѝхїм (*алеихисселѝм*) мюсюлмани още преди да дойдете на земята.”**

Пак като преди ще обсъждат едни с други хиляда години. После ще отидат при Ибрѝхїм (*алеихисселѝм*) и ще му кажат: “О, баща на мюсюлманите! Ти си онзи човек, когото Аллѝху теѝлѝ сторил халїл (приятел). Застѝпи се за нас! Аллѝху теѝлѝ да отсъди между създанията Си.” Ибрѝхїм (*алеихисселѝм*) ще отговори: “Аз прибегнах три пъти до алюзия (недиректен изказ) в земния живот. Казвайки тях се борих по пътя на религията. Сега се срамувам на това ниво да поискам разрешение за застѝпничество от Аллѝху теѝлѝ. Вие отидете при Мӯсѝ (*алеихисселѝм*), защото Аллѝху теѝлѝ разговаря с него и му оказа душевна близост. Той ще се застѝпи за вас.”

След това ще изминат още хиляда години, през които хората ще обсъждат едни с други. Междувременно обаче състоянието им ще се влоши, а мястото на махшера ще се стесни много. После ще отидат при Мӯсѝ (*алеихисселѝм*) и ще рекат: “О, Ибн-и Имрѝн! Ти си онзи човек, с когото Аллѝху теѝлѝ е говорил. Низпослал ти е Теврѝта. Застѝпи се за нас, за да започне Равносметката! Чакането ни тук продължи твърде дълго. Мястото стана твърде пренаселено. Краката се качиха едни върху други.” Мӯсѝ (*алеихисселѝм*) ще им каже: “Аз се помолих на Аллѝху теѝлѝ да накаже години наред Фараона и неговите хора с неприятни за тях неща. Поисках те да станат поука за идните поколения. Сега ме е срам да се застѝпя, но Аллѝху теѝлѝ е милостив, опрощаващ. Вие отидете при Йсѝ (*алеихисселѝм*), който е най-правдивият измежду расӯлите по отношение на якїн (сигурно, достоверно знание), най-добрият в ма’ри-фета (познаване на Аллѝху теѝлѝ) и зухд (откъснатост от земния живот), както и най-мъдрият. Той ще се застѝпи за вас.” Хората ще обсъждат помежду си хиляда години, въпреки че страданията им ще се увеличат.

После ще дойдат при Йсѝ (*алеихисселѝм*) и ще кажат: “Ти си душата и словото на Аллѝху теѝлѝ. Той за теб в 45-о знамение на сӯра тл-и Имрѝн казва, меѝл: **“Много ценен и в земния, и в отвѝдния живот.”** Застѝпи се за нас пред Господаря ни!” Йсѝ (*алеихисселѝм*) ще им отговори: “Моят народ прие мен и майка ми за божества, освен Аллѝху теѝлѝ. Как да се застѝпя като и на мен ми правиха ибѝдет? На мен ми дадоха името “Син”, а на Аллѝху теѝлѝ “Баща”. Но вие виждали ли сте човек, който да има кесия и да няма препитание, и отворѝт да е запечатан, и да е достигнал до препитанието без да отвори печата? Отидете при Мухаммед (*саллѝлѝху теѝлѝ алейхи ве селлем*), най-високопоставеният и последен пейгамбер. Той е подготвил своя призив и застѝпничеството си за своята общност, защото неговият народ му е причинил много неприятности. Наранили благослове-

ното му чело, счупили благословения му зъб, обвинили го в лудост, въпреки че той бил най-добрият сред тях по отношение на слава и най-високопоставеният по отношение на чест. В отговор на непоносимите им гонения и гнет, той им отвърнал, цитирайки айета, чийто меъл е: **“Няма укор сега към вас. Дженāб-и Аллах, Който е Ерхамуррāхимйн** (т.е. Най-милосърдният сред милосърдните) **да ви прости!”** Това са и думите на Йūsуф (*алейхисселām*), изречени за братята му.” Когато Йсā (*алейхисселām*) им разкаже за достойнствата на Пейгамбера ни (*салляллāху алейхи ве селлем*), всички ще започнат да копнеят час по скоро да стигнат до Мухаммед (*алейхисселām*).

Те бързо ще стигнат до минбера на Мухаммед (*алейхисселām*) и ще кажат: “Ти си Хабйбуллах (Любимият на Аллах)! Любимият е най-полезният сред посредниците. Застъпи се за нас пред Господаря ни, защото отидохме при Āдем (*алейхисселām*), който е първият от пейгамберите. Той ни изпрати при Нūх (*алейхисселām*). Отидохме при него, но той ни изпрати при Ибрāхйм (*алейхисселām*). Отидохме при Ибрāхйм (*алейхисселām*), а той ни изпрати при Мūsā (*алейхисселām*). Отидохме при Мūsā (*алейхисселām*) и той ни изпрати при Йсā (*алейхисселām*), а Йсā (*алейхисселām*) ни изпрати при теб. Я, Расūляллах! След теб няма друг, при когото да отидем.”

Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) ще им каже: **“Ще се застъпя ако Аллāху теāля позволи и е доволен.”**

После той ще отиде при **“Сирāдикāt-и джелāl”**, т.е. Завесата на величието, и ще поиска от Аллāху теāля разрешение за шефā’ат (застъпничество). Ще бъде дадено позволение и завесите ще се вдигнат, и той ще влезе в Арш-и а’ля. Ще сведе чело в суджуд и ще остане в това положение хиляда години. Тогава ще прославя Аллāху теāля както никой от началото на сътворението на света няма да е възхвалявал.

Някои евлии казват: “Аллāху теāля, създавайки световите, е възхвалявал сам Себе Си по този начин.” Аршът ще се движи в знак на уважение към Дженāб-и Хак. Междувременно положението на хората ще се утежни твърде много. Трудностите и проблемите им ще нарастнат. Имуществата на хората, които така силно са ги държали в земния живот, ще бъдат надянати на вратовете им. Камили ще се качат на вратовете на онези, които не са давали зекята на камилите. Животното така ще вика и тежи, че ще стане голямо колкото планини. Така ще бъде и случаят с хората, които не са плащали зекята на добитъка и овцете. Така ще крещят, че звуците им ще наподобяват гърмежа, съпровождащ мълния.

На вратовете на недавалите зекята на селскостопанската продукция, т.е. зекят “ушр”, ще бъдат надянати бали. От какъвто вид култура не са давали зекят в земния живот, такава бала ще им бъде надяната на врата. Например бала от пшеница – за пшеница, и ечемик – за ечемик. Под тежестта им хората ще ридаят, казвайки “вāвейля” и “вāсебурā.” [“Вейл” е дума изразяваща мъчение. Човек плаче като изрича тези думи, когато е безсилен да из-

търпи мъчението. **“Себур”** се използва по време на погубване.] Хората, които не плащат зекъта на златото и среброто, или парите [книжните], или на търговските стоки, ще бъдат натоварени с ужасяваща змия, която ще има само два рога на главата си. Опашката ѝ ще е влязла в нейния нос. Ще направи халка около врата (на носещия я) и ще тежи колкото камъните на мелниците. Хората ще викат и казват: “Какво е това?”, а меляикетата ще отговарят: “Това са имуществата ви, за които не сте давали зекът в земния живот.” Ето това трагично състояние е описано в 180-о знамение на сӯра Ал-и Имрāн, меāl: **“В Деня на възкресението ще им бъде надявано на врата онова, за което се скъпяха.”**

На една група хора пък ще им тече кръв и гной от срамните части, които ще са станали твърде големи. Тяхната миризма ще тормози премного околните. Това ще са прелюбодействащите и жените, които излизат на улицата с непокрити глави, коси, ръце и крака.

Друга група хора ще висят по клоните на дърветата. Това ще са осъществяващите хомосексуални връзки в земния живот.

Друга група ще са с излезли от устите и увиснали до гърдите езици. Така грозно ще изглеждат, че човек не би искал да ги види. Това ще са лъжците и клеветниците.

Друга група ще бъдат с подути кореми, станали колкото високи планини. Това ще са ядящите лихва без зарӯрет (крайна необходимост, липса на друг изход). Греховете на такива хора, вършещи харāми, ще бъдат разкрити по ужасен начин.

Девета глава

Аллāху теālй ще каже: **“О, Мухаммед, вдигни си главата от седжде! Кажй, ще се изслуша. Застъпи се, ще се приеме.”** При това Пейгамберът (*салляллāху алейхи ве селлем*) ще рече: **“О, Господарю! Раздели добрите и лошите сред рабите Си. Времето им се удължи твърде много. Всеки от тях се изложи с греховете си на сборището Арасāt.”**

Тогава ще се чуе глас да казва: **“Да, о, Мухаммед!”** (*салляллāху алейхи ве селлем*). Дженāб-и Хак ще заповяда на Дженнета да бъде украсен с всякакви украшения. После Раят ще бъде докаран до сборището Арасāt. Ще има такава прекрасна миризма, че ще се усеща от петстотин годишно разстояние. От това състояние сърцата ще се освежат. Душите ще се ободрят. [Но неверниците, вероотстъпниците, подиграващите се с мюсюлманите, говорещите лошо против Корāн-и керйм, крадящите вярата на младежите, подмамвайки ги и] хората с лоши дела няма да усетят уханието на Дженнета.

Дженнетът ще бъде поставен от дясната страна на Арш-и а’лй. След това Дженāб-и Хак ще заповяда да докарат Джехеннема. Джехеннемът ще се ужаси, ще заридеа и ще каже на меляикетата, пратени при него: “Нима Ал-

лāху теāлā създаде творение, с което ще ме изтезава. Ще ме измъчва с него ли?” Мелāикетата ще му отговорят: “В името на славата, величието и силата на Аллāху теāлā, твоят Господар ни изпрати при теб, за да отмъсти Той с теб на престъпниците и ислямските врагове. Ти беше създаден за това.” Ще отнесат Джехеннема, като ще го дърпат за четирите му страни. Ще го дърпат, като окачат за него седемдесет хиляди вџета, а всяко вџе ще има седемдесет хиляди халки, пръстени. Дори да се събере цялото желязо на света, пак няма да е колкото една от тези халки. На всяка халка ще има седемдесет хиляди мелāикета, наречени зебāнии, които ще извършват изтезания. Ако само на един от тях се заповяда да откъсне планините на земята, той ще ги стори на парчета. Тогава Джехеннемът ще вика, ще издава тътен, ще бълва огънове и ще изпуска силен дим, който ще стори цялото небе тъмно черно. Когато до мястото на махшера ще остане път, който ще може да се измине за хиляда години, Адът ще се спаси от ръцете на мелāикетата. Шумът и трясъкът, и температурата му ще са непоносими. Намиращите се на махшера ще изпаднат в голям ужас. Ще питат какво е това. Когато им се каже, че това е шумът на Джехеннема, който се е отървал от ръцете на зебāниите и който идва към тях, краката на всички ще се подкосят от страх и ще паднат на колене. Дори пейгамберите и расūлите няма да издържат. Хазрети Ибрāхїм, Хазрети Мўсā и Хазрети Йсā ще се хванат за Арша. Ибрāхїм (*алейхисселāм*) ще забрави за сина си Исмā’їл (*алейхисселāм*), когото е бил поднесъл в курбан. Мўсā (*алейхисселāм*) ще забрави за брат си Хārўн (*алейхисселāм*), а Йсā (*алейхисселāм*) – майка си Хазрети Мерїем. Всички ще кажат: “Я, Рабби! Днес не искам нищо друго освен нефса си (т.е. себе си).”

А тогава само Мухаммед (*алейхисселāм*) ще казва: **“Я, Рабби! Дай спасение за общността ми.”**

Там няма да се намери човек, който да може да понесе това. Аллāху теāлā съобщава този момент, като в 28-о знамение на сўра Джāсийе казва, меāл: **“И ще видиш всяка общност, паднала на колене от страха към Дженāб-и Хак. Всеки от тях ще бъде призован към книгата на делата, които е вършил в земния живот.”** Когато Адът се освободи по гореспонения начин, всеки ще се чувства така, сякаш се дави, и от дълбока мъка ще падне по лице. Този факт е съобщен от Аллāху теāлā в 12-о знамение на сўра Фуркāн, меāл: **“Когато пламъкът (Адът) види отдалече намиращите се на махшера, хората ще чуят от него дрезгав и грозен, и твърде голям (силен) звук.”**

Аллāху теāлā в 8-о знамение на сўра Мулк казва, меāл: **“Огънят едва не се разделя на две от ярост и сила.”** При това положение Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) ще излезе и ще спре Джехеннема. Ще му каже: **“Върни се презрян и унизен, докато твоите обитатели, група по група, не дойдат при теб.”** Джехеннемът ще каже: “О, Мухаммед! Позволи ми! Защото ти си харāм за мен.” Ще се чуе зов от Арша: “О, Джехен-

нем! Послушай думите на Мухаммед (*алейхисселѧм*) и му се подчини!” После Расуллюлах (*салляллѧху алейхи ве селлем*) ще дръпне Джахеннема и ще го помести от лявата страна на Арша. Хората на махшера ще благовестят едни други тази милостива постъпка на Пейгамбера ни. Това малко ще намали страха им. Ще се прояви 107-о знамение от сѳра Енбийѧ, чийто меѧл е: **“Изпратихме те (о, Мухаммед) като милост за световете.”**

По това време ще се оформи непозната за нас везна, която ще има две блюда. Едното блюдо ще е от светлина, а другото от зулмет (тъмнина).

След това, когато Аллѧху теѧлѧ прояви силата Си по начин, пречист от време, пространство и тяло, хората от уважение ще сведат чела до земята в суджуд. Но неверниците и муртедите (вероотстъпниците) няма да успеят да сторят това. Техните кръстове ще станат като желязо и правенето на седжде ще е невъзможно. Ето това е меѧлят на 42-о знамение на сѳра Нѳн: **“Във време, когато от очите им се вдигне завесата и мъките им нарастнат, те ще бъдат приканени да сторят седжде, но няма да могат.”**

Имѧм Бухѧрѧй (*рахметуллѧхи алейх*)⁷ в тефсѧра (разяснението) на този ѧйет споменава един хадѧс-и шерѧф, изброявайки предавачите му до Расуллюлах (*салляллѧху теѧлѧ алейхи ве селлем*). Хадѧс-и шерѧфът е следният: **“Аллѧху теѧлѧ в Съдния ден ще изкара наяве (открие) сѧка. [Ще се запретнат ръкави. Т.е. ще настане много трудно и неприятно състояние. Ще се повели: “Правете седжде!”] Всички мюсюлмани ще извършат седжде.”** Имам страховете относно тълкуването на този хадѧс-и шерѧф. Дори не ми харесват думите на казващите, че това е параболола. Везната е от непознатите за нас неща, характерни за мелекѳт. Не прилича на земните, защото добрините и злините не са материя или тяло. Те са качества. Не е сахѧх да претегляме качествата така, както претегляме материалните неща с познатите ни везни. Това ще е сахѧх само с непозната везна.

Когато хората са в седжде, Аллѧху теѧлѧ ще им каже нещо, което ще се чува от близо и далеч. Както предава имѧм Бухѧрѧй, Дженѧб-и Хак [в хадѧс-и кудсѧ] казва: **“Аз, Азѧйм-уш-шѧн (Най-славният), сѧм Дейѧн (Знаещият най-добре равносметката и правата на всички), който дава наказанието за извършено зло. Гнетът на никой угнетител не може да достигне до Мен. Ако достигне, Аз ще стана угнетител.”**

После Аллѧху теѧлѧ ще отсѧди между животните. Овцата без рога ще вземе правото си от овцата с рога. Ще се изплатят правата между планинските животни и птиците и после ще им бъде заповядано: **“Станете прѳст!”** Животните веднага ще станат на прѳст. Когато неверниците видят това, всеки от тях ще каже: **“О, да можех да стана и аз на прѳст!”**, както е посочено в 40-о знамение на сѳра Небе’.

Тогава глас от страна на Аллѧху теѧлѧ ще каже: **“Къде е Левх-и мах-фѳз?”** Този звук ще се чуе така, че всички ще се изумят. Аллѧху теѧлѧ ще

⁷ Мухаммед Бухѧрѧй (*рахметуллѧхи алейх*) починал през 256 [870] г. в Семерканд.

каже: **“О, Левх! Къде е онова, което написах в теб от Теврāt и Инджїл, и Корāн-и азъйм-уш-шāн?”** Левх-и махфӯз ще отвърне: “Я, Рабб-ел’āл-мїн! Попитай това Джебрāйл (*aleyхисселя̀м*)!”

Тогава ще бъде доведен Джебрāйл (*aleyхисселя̀м*), който ще започне да трепери. От удивление ще коленичи. Дженāб-и Хак ще попита: **“О, Джеб-рāйл! Този Левх ми каза, че ти си предал Моето слово и Моят вахий (откровение) на рабите Ми, вярно ли е?”** Джебрāйл (*aleyхисселя̀м*) ще каже: “Я, Рабби! Вярно е!” Аллāху теāля̀ ще попита: **“Как го стори?”** Джебрāйл (*aleyхисселя̀м*) ще рече: “Я, Рабби! Аз донесох Теврāt на Мӯсā (*aleyхисселя̀м*), Инджїл на Йсā (*aleyхисселя̀м*), Корāн-и керїм на Мухаммед (*aleyхисселя̀м*), и предадох рисāлета (пророчеството) на всеки расӯл и страниците на всеки пейгамбер, на които бяха изпратени сухуфи (малки книги).”

Глас ще каже: **“О, Нӯх!”** Тогава ще бъде доведен Нӯх (*aleyхисселя̀м*), който ще дойде разтреперен при Аллāху теāля̀. Създателят ще рече: **“О, Нӯх! Джебрāйл (*aleyхисселя̀м*) казва, че ти си от пейгамберите.”** Нӯх (*aleyхисселя̀м*) в отговор ще рече: “Я, Рабби, да, истина е!” Аллāху теāля̀ пак ще каже: **“Какво направи с народа си?”** Нӯх (*aleyхисселя̀м*) ще отговори: “О, Господарю! Денем и нощем ги призовавах към вярата. Моят призив не им помогна. Те избягаха от мен.” Тогава пак ще се чуе глас: **“О, народе на Нӯх!”** Тогава те ще бъдат доведени като една група, която ще бъде попитана: **“Ето, брат ви Нӯх (*aleyхисселя̀м*) казва, че ви е оповестил Моето пророчество (оповестил е нещата, свързани с пророчеството, което му е дадено).”** Те ще отрекат пророчеството с думите: “О, Господарю наш! Лъже! Не ни е оповестявал нищо.”

Аллāху теāля̀ ще рече: **“О, Нӯх! Имаш ли свидетел?”** Нӯх (*aleyхисселя̀м*) ще отговори: “Я, Рабби! Моите свидетели са Мухаммед (*aleyхисселя̀м*) и неговата общност.”

Аллāху теāля̀ ще каже: **“Я, Мухаммед!”** (*aleyхисселя̀м*). Нух (*aleyхисселя̀м*) те сторва свидетел за това, че той е съобщил пророчеството.” Пейгамберът ни (*aleyхисселя̀м*) ще засвидетелства за Нӯх (*aleyхисселя̀м*), че е изпълнил задължението си по съобщаване на пророчеството, и ще цитира 25-о знамение на сӯра Хӯд. Меāлят на този āйет е: **“Ние изпратихме Нӯх като пейгамбер за хората. Изплаши ги с мъчението на Аллāху теāля̀. Каза им: “Не служете на друг освен на Аллāху теāля̀.”** Тогава Дженāб-и Хак ще каже: **“Вие заслужихте мъчението, защото мъчението е заслужено от кяфирите (неверниците).”**

Така те всички ще бъдат хвърлени в Джахеннема, без да им се претеглят делата и без да бъдат разпитвани.

След това глас ще извика: **“Къде са адитите?”** Същото нещо, което ще се е случило с народа на Нӯх (*aleyхисселя̀м*), ще се случи и с Хӯд (*aleyхисселя̀м*) и неговия народ адитите (народът на Ад). Пейгамберът ни (*aleyхисселя̀м*) и добродетелните от неговата общност ще засвидетелстват. Пейгам-

берът ни ще цитира 123-о знамение от сӯра Шуарā. И този народ ще бъде хвърлен в Джехеннема.

После гласът ще каже: **“О, Сāлих или Самӯд!”** Сāлих (*алеихисселѣм*) и народът му ще дойде. Когато народът на Самӯд (т.е. самудяните) отрекат, Хазрети Пейгамберът ще бъде призван да засвидетелства. Пейгамберът ни (*алеихисселѣм*) ще прочете 141-о знамение от сӯра Шуарā, след което тези хора, също като предишните, ще бъдат хвърлени в Ада.

Както е посочено в Корāн-и азъйм-уш-шāн, общностите ще идват една след друга при Аллāху теāлѣ. 38-о знамение на сӯра Фуркāн и 8-о знамение на сӯра Ибрāхѣм съобщават това. Трябва да се отбележи, че всички народи, споменати досега, са били непокорни и нечестиви. Народи като “Бārѣх”, “Mārѣх”, “Духā”, “Есрā” и други подобни неверници. После гласът ще извика “Есхāб-и рес” и “Тубба”, и народа на Ибрāхѣм (*алеихисселѣм*). За тях няма да има везна, т.е. претегляне на делата, и няма да се търси сметка от тях. В този ден те ще се срамуват от Господаря си. Преводач ще им предава словото на Аллāху теāлѣ. Ако един човек бъде удостоен с погледа и словото на Аллāху теāлѣ, за него не ще има мъчение.

После ще бъде повикан Мӯсā (*алеихисселѣм*). Той ще дойде, треперейки като листа, подухнати от силен вятър. Дженāб-и Хак, в обръщение към него, ще каже: **“О, Мӯсā! Джебрāйл засвидетелства за теб, че си оповестил своето пророчество и Теврāта на народа си.”** Мӯсā (*алеихисселѣм*) ще каже: “Да! Я, Рабби!” Аллāху теāлѣ тогава ще му заповяда: **“Щом е така, качи се на минбера! Прочети онова, което ти бе разкрито.”** Мӯсā (*алеихисселѣм*) ще се качи на минбера и ще чете. Всички мълчаливо ще стоят по местата си. Пейгамберът ще прочете Теврāта, сякаш е бил току-що низпослан. Еврейските учени ще се почувстват, сякаш не са виждали и не са познавали Тората.

После ще бъде позован Дāвуд (*алеихисселѣм*). И той, треперейки силно като листа, подухнати от яростен вярт, ще дойде.

Когато Аллāху теāлѣ му каже: **“О, Дāвуд! Джибрѣл (*алеихисселѣм*) засвидетелства, че си оповестил Зебӯра (Псалмите) на народа си”**, Дāвуд (*алеихисселѣм*) ще отговори: “Да! Я, Рабби!” След това на него ще му бъде заповядано: **“Качи се на минбера и чети онова, което ти бе разкрито.”** Дāвуд (*алеихисселѣм*) ще се качи на минбера и с хубав глас ще чете Зебӯр-у шерѣф. В хадѣс-и шерѣф се казва, че Дāвуд (*алеихисселѣм*) ще е глашатаят на обитателите на Дженнета. [Дāвуд (*алеихисселѣм*) имал много красив и плътен глас.] Имāмът на саркофага на спокойствието ще чуе гласа на Дāвуд (*алеихисселѣм*), ще влезе сред групата и правейки си път през тълпата, ще отиде до Дāвуд (*алеихисселѣм*). Ще го прегърне и каже: “Не ти ли даде наставление Зебӯр, че направи грешно намерение за мен?” Дāвуд (*алеихисселѣм*) много ще се засрами, ще се почувства неудобно и няма да може да отговори. Арасāt ще потъне в мъка. Хората много ще съжалят за неприятностите, които Дāвуд (*алеихисселѣм*) изтърпява. После имāмът ще

прегърне Дāvуд (*алейхисселѣм*) и ще го отведе при Аллāху теāлѣ. Ще се дръпнат завеси върху тях. Имāмът на саркофага ще каже: “Я, Рабби! Смили се над мен в името на Дāvуд (*алейхисселѣм*), който ме прати на война. Дори бях убит (в битката). Поиска да се ожени за жена, за която и аз исках да се оженя, въпреки че тогава той имаше още деветдесет и девет други.” Аллāху теāлѣ ще попита Дāvуд (*алейхисселѣм*): **“О, Дāvуд! Истина ли е това, което той казва?”** Засрамен и от страх от мъчението на Аллāху теāлѣ, Дāvуд (*алейхисселѣм*) ще сведе глава надолу и ще помоли Аллāху теāлѣ за прощката, която е обещал. Когато човек се изплаши от нещо или се засрами, той свежда глава, а ако очаква и умолява нещо, то той я вдига нагоре. По това време Аллāху теāлѣ ще каже на имāма на саркофага: **“В замяна на това, аз ти дадох (в Дженнета) еди-колко си кьошкоче и вилдāни (прислужници). Доволен ли си?”** Имāмът ще отговори: “Доволен съм, я, Рабби!” Аллāху теāлѣ ще каже на Дāvуд (*алейхисселѣм*): **“О, Дāvуд, и ти! Върви си, простих ти.”**

После Аллāху теāлѣ ще каже на Дāvуд (*алейхисселѣм*): **“Върни се обратно на минбера, дочети продължението на Зебūr!”** И той ще изпълни Неговата заповед. По това време ще бъде заповядано на синовете на Исрāйл да се разделят на две групи. Едната част ще е с вярващите, а другата с неверниците.

После ще се чуе глас да казва: **“Къде е Йсā (*алейхисселѣм*)?”** Ще бъде доведен и Йсā (*алейхисселѣм*). Аллāху теāлѣ ще се обърне към него, както е посочено в 116-о знамение на сūra Мāиде, меāl: **“О, Йсā! Ти каза ли на хората: “Приемете мен и майка ми за богове освен Аллах”?”**

Йсā (*алейхисселѣм*) ще възхвали и прослави много Аллāху теāлѣ, като после ще отговори със 116-о знамение на сūra Мāиде, меāl: **“Я, Рабби! Пречист си Ти! Не съм казал това, за което нямам право. Ако бях го казал, Ти наистина щеше да знаеш това. Ти знаеш какво има в нефса ми, но аз не зная какво има в Твоя зāt (същност). Ти си Знаещият неведомите неща.”**

При това Аллāху теāлѣ ще покаже качеството “Джемāl” и ще каже 119-о знамение на сūra Мāиде, меāl: **“Това е времето, когато за искрените е от полза искреността им”** и ще допълни: **“Я, Йсā! Ти каза истината. Върви на минбера си и чети Инджїла, който Джебрāйл (*алейхисселѣм*) ти разкри.”** Йсā (*алейхисселѣм*) ще отговори: “Да, я, Рабби!” После ще започне да чете. Под въздействието на четеното, главите на всички ще се вдигнат нагоре, защото Йсā (*алейхисселѣм*) е най-мъдрият сред хората по отношение на преданието. Йсā (*алейхисселѣм*) в четенето ще прояви такава свежест и такава изтънченост, че християните и монасите ще се почувстват, сякаш не знаят нито едно знамение от Инджїла (Евангелието).

После насрāниите (хората на Йсā (*алейхисселѣм*)) ще бъдат разделени на две части. Еретиците, т.е. християните, ще се присъединят към неверниците-

те, а вярващите сред тях, които не са се отклонили, ще се присъединят към вярващите.

После ще се чуе глас да казва: **“Къде е Мухаммед (алеихисселѧм)?”** Пейгамберът ни (алеихисселѧм) ще дойде. Дженѧб-и Хак ще му каже: **“Я, Мухаммед! Джибрѧл ми каза, че ти е предал Корѧн-и керѧм.”** Мухаммед (алеихисселѧм) ще отвърне: “Да, я, Рабби!” Дженѧб-и Хак ще каже: **“О, Мухаммед. Качи се на минбера си и чети Корѧн-и керѧм.”** Пейгамберът ни (салляллѧху алейхи ве селлем) ще чете Корѧн-и керѧм по много красив и сладък начин. Ще благовести мюсюлманите, които ще се усмихват и радват. Лицата на невярващите в Корѧн-и керѧм, наричащите тази благословена книга “пустинен закон” (Аллах да пази), ще бъдат твърде грозни.

Въпросите, които ще бъдат зададени на пейгамберите и които обяснихме досега, са съобщени в 5-о знамение на сѳра А’рѧф, чийто меѧл е: **“Ние непременно ще разпитае онези народи, при които бе изпратен пейгамбер. Ще разпитае и пейгамберите.”**

Някои (учени) казват, че това е съобщено в 112-о знамение на сѳра Мѧиде, чийто меѧл е: **“Във времето, когато Аллѧху теѧлѧ събере големите пейгамбери и рече: “Как бяхте приети от народа си?”** Тогава пейгамберите ще кажат: **“Я, Рабби! Пречист си Ти! За нас няма никакво знание. Ти си най-добре знаещият неведомото.”** Думите на учените, които твърдят, че първият ѧйет съобщава този момент, е по-правилен. Обяснихме и това в книгата ни “Ихйѧ-ул-ульѧм”. Защото пейгамберите имат различни степени, а Йсѧ (алеихисселѧм) е от най-великите. Той е **“Рѳхуллах”** и **“Келиметуллах”**. Когато Пейгамберът ни (алеихисселѧм) чете Корѧн-и керѧм, неговата общност ще си помисли, че не са го чували преди. По този въпрос попитали Хазрети Есма’ийе⁸: “Ти си най-добре наизустилият Корѧн-и керѧм. И ти ли ще се чувстваш по същия начин?” В отговор казал: “Да, когато Хазрети Пейгамберът го чете, ще се почувствам, сякаш не съм го чувал преди.”

След като се приключи с четенето на небесните книги, глас ще каже: **“О, муджрими (престъпници, виновници), сега вие се отделете!”** След този глас мевкифѧт, т.е. площадѧт Арасѧт, ще се раздвижи. Всички ще бъдат обзети от голям страх. Ще се смесят едни с други. Мелѧикетата ще се смесят с джиновете, а джиновете с хората. После един глас ще рече: **“О, ѧдем! Изпрати онези сред децата си, които са заслужили Джехеннема!”** ѧдем (алеихисселѧм) ще попита: “Я, Рабби! Колко от тях?” Дженѧб-и Хак ще отвърне: **“Деветстотин деветдесет и девет от хиляда в Джехеннема, а един в Дженнета.”** Когато бъдат извадени неверниците, мулхидите⁹ и

⁸ Ебѳ Са’йѧ-и Есма’й е роден през 122 г. в Басра и починал през 216 [831] г. в Мерв. Истинското му име е Абдулмелик (рахиме хуллѧху теѧлѧ).

⁹ Мулхид – Човек, който смята себе си за мюсюлманин, но е направил нещо, което да го изкара от исляма.

гәфилите¹⁰, отделили се от Ехли суннет (*рахметуллāхи алейхим еджма'йн*), вярващите ще останат една шепа, както Аллāху теāлй казва. Това е значението на думите на Ебӯ Бекр Съддйк (*радияллāху анх*): “Ще остане една шепа от шепите на Господаря ни.”

После ще бъдат доведени Иблйс и неговите шейтāни. И в техните везни ще са натежали злините над добрините им. До когото е достигнала религията, то неговите севāби и грехове, без съмнение, ще бъдат претеглени. Когато сатаните видят със сигурност, че греховете им са натежали и че ще бъдат подложени на мъчение, ще кажат: “Адем ни угнети. Мелйикетата, наречени зебāнии, ни влачиха към Джехеннема, хващайки ни за косите.”

При това ще се чуе глас от Дженāб-и Хак да казва 17-о знамение на сӯра Му'мин, чийто меāл е: **“Днес няма угнетяване. Аллāху теāлй е бърз в равносметката.”** За всеки ще бъде извадена голяма книга, която ще покрива площта между Изтока и Запада. В нея ще са написани всички дела на създанията, големи или малки. Аллāху теāлй не угнетява никого. Делата на създанията, които те са вършили всеки ден, ще бъдат представени на Аллāху теāлй посредством тази книга. Аллāху теāлй ще заповяда на ангелите, които се наричат “Кирāмун берара”, т.е. на благородните и послушните, посочени в 16-о знамение на сӯра Абесе, да напишат делата. Това е ето тази книга. Меāлят на 28-о знамение на сӯра Джāсийе, който е: **“Ние накарахме да се напишат делата, които извършихте”** показва това.

После един глашатай ще извика всеки, един по един. Всеки ще бъде съден поотделно. В 24-о знамение на сӯра Нӯр се казва, меāл: **“В онзи ден езиците и ръцете, и краката им ще свидетелстват за всички техни дела.”**

Според истинно предание, което достигна до нас, един човек ще бъде накаран да стои при Аллāху теāлй. Дженāб-и Хак ще му каже: **“О, лош раб! Ти стана грешник, стана непокорен.”** Рабът ще отговори: “Я, Рабби! Аз не съм извършил това.” Аллāху теāлй ще каже: **“Има доказателства и свидетели против теб.”** После ще бъдат доведени мелйикетата Хафаза на този човек и той ще каже: “Те излъгаха за мен.” Това състояние е посочено в 114-о знамение на сӯра Нахл, чийто смисъл (според учените по тефсйр) е: **“В онзи ден всеки ще бъде докаран. Всеки ще се бори със своя нефс (т.е. със себе си).”** После устата на този човек ще се запечата. Това пък е съобщено в 65-о знамение на сӯра Йасйн: **“В Деня на Къямет (Съдния ден), Аз, Азйм-уш-шāн, ще запечатам устите на муджримите. И ще говорят ръцете им, и ще свидетелстват краката им за всичко онова, което са придобили.”** Съответно, крайниците на непокорните ще свидетелстват срещу тях и ще бъде заповядано те да бъдат откарани в Джехеннема. Крайниците на муджримите [враговете на религията, вършещите харāми, неотдаващите значение на намāза] ще започнат да викат. Ще казват:

¹⁰ Гәфил – Човек, който забравя за Аллāху теāлй и за Неговите заповеди и забрани.

“Това свидетелство не беше по наше желание. Аллāху теāлā ни накара да говорим. Той е Карацият всяко нещо да проговори.” Това е съобщено в 21-о знамение на сūra Фуссилет.

След Равносметката всички хора ще бъдат пратени на моста Сърāt.

Муджримите, които не успеят да преминат и паднат по моста, ще бъдат предадени на ангелите на мъчението. Те ще започнат да плачат и стенат. Особено непокорните сред вярващите и приемащите Аллāху теāлā за един, ще плачат твърде ужасяващо, когато ги хвърлят в Джехеннема. Мелāикетата ще ги хванат и хвърляйки ги, ще им кажат: **“Това е Денят на Къямет, който ви бе обещан.”** Това състояние е посочено в 103-о знамение на сūra Енбийā.

Големият стон – Ще има четири момента, когато хората за Джехеннема ще стенат и плачат много. Първият момент ще е, когато се протръби с Рoга, вторият – когато Джехеннемът се отърве от ръцете на мелāикетата и се нахвърли срещу намиращите се на махшера, третият – когато отидат, за да поискат да изпратят Āдем (*алейхисселāм*) като застъпник пред Аллāху теāлā, и четвъртият – когато бъдат предадени на ангелите на мъчението в Ада.

Когато хората за Джехеннема отидат по местата си (там), на площада Арасāt ще останат само вярващите, мюсюлманите, добродетелните, āрифите (познаващите добре Аллāху теāлā), съдиците, евлиите (любимите раби на Аллāху теāлā), шехйдите (мъчениците), праведниците и пейгамберите. Хората, които са имали съмнения във вярата си, мунāфъците (лицемерите), зъндъците (ислямските врагове, представящи се за мюсюлмани) и ехл-и бид’ат [мюсюлмани, които не притежават суннитско вероубеждение] вече ще са пратени в Ада. Тогава Аллāху теāлā ще им каже: **“О, хора! Кой е вашият Господар?”**, а те ще отговорят: “Аллах!” Аллāху теāлā този път ще каже: **“Вие знаете ли Го?”** Ще се отговори: “Да, знаем, я, Рабби!” След това от лявата страна на Арша ще им се покаже мелāике. Това мелāике ще е толкова огромно, че ако седем морета се поставят на върха на палеца му, той ще ги покрие. По заповед на Аллāху теāлā, Който иска да изпита намиращите се на Махшера, ангелът ще се обърне към мнозинството с думите: “Ене Раббукум”, т.е. “Аз съм вашият Господар.” Народът на Махшер ще отговори: “Осланяме се на Аллāху теāлā от теб.”

После от дясната страна на Арша ще се появи ангел, който ако стъпи върху четиринадесет морета с върха на пръста си – ще изчезнат. Мелāикето ще каже на народа на Махшер: “Ене Раббукум”, т.е. “Аз съм вашият Господ!” Народът и на него ще отговори: “Осланяме се на Аллāху теāлā от теб.”

След това Аллāху теāлā ще се отнесе с тях много меко и приятно. Народът на Махшер ще направи седжде. Дженāб-и Хак ще им каже: **“Стигнахте до такова място, че за вас вече няма отчужденост и страх.”**

Аллāху теāлйā ще стори всички вярващи да преминат по моста Сърāt. Вярващите ще бъдат заведени до Дженнета, съобразно техните степени. Хората ще преминат на групи. Първо ще бъдат заведени пейгамберите, които са в категорията “Расӯл”, после онези, които са “Небй”, после съддйците, после евлиите, после āрифите, после добродетелните, после шехйдите, а накрая всички други мюсюлмани. Мюсюлманите, чиито грехове не са опростени, ще са паднали по лице или ще са останали затворени в А’рāф. Някои от тях, които са имали слаба вяра, ще преминат Сърāt за сто години, а други за хиляда години, но въпреки това няма да горят в Дженненема.

Човек, който е виждал Господаря си, т.е. Аллāху теāлйā, никога няма да бъде хвърлен в Дженненема. Степените на мюсюлманите и добродетелните са описани в книгата ни “Истидрāдж”. Техните лица ще са усмихнати. Много от тях ще преминат през Сърāt като светкавица. И много от тях ще преминават гладни и жадни, дробовете им ще станат на парчета, а дъхът им ще излиза като дим. Те ще пият от басейна Кевсер, чийто чаши са колкото звездите на небето и чиято вода идва от река, наречена “Кевсер”, и който е с размери от Йерусалим до Йемен, и от Аден до сияйната Медйна. Този факт е потвърден със следните слова на Пейгамбера ни (*салляллāху алейхи ве селлем*): **“Моят минбер е върху моя басейн.”** Това означава: “Моят минбер е върху един от двата края на басейна ми.” Хората, които са останали далеч от езерото, ще бъдат държани на Сърāt в зависимост от греховете им.

Има много хора, които не изпълняват добре абдеста и го оставят недовършен. Има много хора, които изпълняват намāз, но разказват това пред другите, без да ги питат. Не кланят със снизходителност и съсредоточеност. Ако такива хора ги ухапе мравка по време на изпълнение, те оставят намāза и обръщат внимание на мравката. От друга страна, познаващите величието на Аллāху теāлйā не биха се противили дори да отрежат ръцете и краката им, защото техните ибāдети са заради Него. Един човек, който стои пред Аллāху теāлйā, ще изпитва толкова съсредоточеност и страх, колкото познава и размишлява върху Неговото величие и великолепие. Това състояние може да бъде описано с търпението на човек, ужилен от скорпион и намиращ се в присъствието на султан. В знак на уважение към султана, той изобщо не мърда. Ето, това са състоянията на хората, които се намират в присъствието на създание. До такава степен създанието не може да разграничи кое му е от полза и кое от вреда.

Как бихме могли да си представим състоянието на човек, стоящ пред Аллāху теāлйā, Всемогъщия и Величествения, при условие че човек, който знае величието и властта, и великолепието, и силата Му, която е над всичко, и Неговата всепобедност, трябва със сигурност да покаже по-голяма отдаденост и съсредоточеност в Негово присъствие.

Разказана е история за мюсюлманин, който изпълнявал ибадетите си и направил тевбе (разкаяние за греховете си), но не е успял да намери един човек, когото угнетил в земния живот, за да може да си простят. Този човек ще отиде пред Аллāху теāлā (в Съдния ден). За него ще бъдат разкрити човешките права (които е нарушил на този свят и) за които не е поискал прошка от отсрещните. Ощетеният ще дойде при него и ще го хване. Аллāху теāлā ще каже на онеправдания човек: **“О, ошетени човече! Погледни нагоре!”** Ощетеният ще погледне нагоре и ще види, че има един огромен къшк. Неговата украса и неговият размер ще изумят разума. Онеправданият ще попита: “Я, Рабби! Какво е това?”, а Аллāху теāлā ще рече: **“Продава се. Ще го купиш ли от Мен?”** Човекът отвърнал: “Я, Рабби! Аз нямам какво да платя в замяна на неговата стойност.” Аллāху теāлā ще каже: **“Къшкът е твой, ако спасиш брат си, като му простиш несправедливостта!”** Човекът ще отговори: “Я, Рабби! В името на Твоята заповед се отказвам от правото си, което той дължи към мен.”

Аллāху теāлā ще се отнесе по този начин с угнетителите, които са се разкаяли за извършеното. Той в 25-о знамение на сūra Исрā казва, меāl: **“Аз, Азъйм-уш-шāн, прощavam на разкайващите се.”** Разкайващ се е онзи, който се отдалечава от греха или гнета и повече не върши същия грях. Дāвуд (*алеихисселāм*) е наречен “Еввāб” (т.е. “винаги и по всяко време насочващ се към Аллāху теāлā.”) [При условие, че Дāвуд (*алеихисселāм*) никога не е вършил грях, при него се забелязва (**Хилāф-и евлā**) (Това са нещата, които носят севāб, когато се извършат, но не носят грях, ако се пропуснат. Пропускането на мустехаба не е мекрūх, а хилāф-и евлā).] Такъв е случаят и с всички други пейгамбери, освен Дāвуд (*алеихисселāм*).

Десета глава

“Площадът Арасāt” още се нарича **“мевкиф”** или **“място на махшера”**. Ислямските учени казват различни неща относно начина, по който ще бъдат призовавани намиращите се там. Това е обяснено както в тефсирите, така и в сахйх хадисите. Убийците ще са първите, за които Аллāху теāлā ще отсъди. От друга страна, първите, които Аллāху теāлā ще възнагради, ще бъдат слепите, които са имали правилно вероубеждение. Да! Един глашатай ще каже: “Къде са онези, които бяха лишени от зрение на земята?” На тях ще им се каже: “Вие повече от другите заслужавате да видите Аллāху теāлā.” После Дженāб-и Хак ще се отнесе към тях с хай (сван, срам) и ще им каже: **“Отидете към дясната страна!”**

Знаме ще се подготви за тях и ще бъде връчено в ръката на Шу’айб (*алеихисселāм*). Той ще стане техен имām. Заедно с тях ще има и безброй ангели на сиянието. Никой не знае техния брой, освен Аллāху теāлā. Те ще се присъединят към тях и ще преминат Сърāt като мълния. Всеки от тях,

по отношение на търпение и добродушие, ще е като Абдуллах ибни Аббас (*радияллāху анхумā*)¹¹ и вярващите от общността, които приличат на него.

След това ще се каже: “Къде са търпящите трудности?” Тогава ще бъдат докарани хора, боледували от проказа и други заразни болести. Аллāху теāлйā ще ги поздрави със селям. И на тях ще бъде заповядано да отидат от дясно. Зелен флаг ще се подготви за тях и ще се даде в ръката на Еййуб (*алеихисселйāм*). Той ще стане имāmът на Есхāб-и йемйн. Търпението и благият характер са качествата на изпадналия в затруднение. Такива са Укайл ибни Ебй Тāлиб (*радияллāху анх*) и онези от общността, които приличат на него.

После глас ще каже: “Къде са вярващите и целомъдрените млади хора, които не се подведоха от лъжите и клеветите, изречени и разпространявани от ислямските врагове, и се държаха здраво за и’тикāда (вярата) на Ехли суннет, и опазиха тази правилна вяра и това целомъдрие на степената на съвършенство?” Ще бъдат доведени и те. Аллāху теāлйā ще даде селям и на тях, ще им каже: “Здравейте!” и ще им направи каквито комплименти пожелае. И на тях ще им се заповяда: **“Отидете към дясната страна.”** Знаме ще се подготви и за тях и ще бъде дадено в ръката на Ййсуф (*алеихисселйāм*). Той ще стане техен имām. Качествата на тези младежи са отбягването на харāмите и чуждите жени и момичета. Такива са Рāшид бин Сюлеймāн (*рахимехуллāху теāлйā*) и онези от общността, които са като него.

След това друг глас ще каже: “Къде са онези, които се обичаха заради Аллāху теāлйā, и онези, които обичаха мюсюлманите и не обичаха неверниците и вероотстъпниците.” По този начин те ще бъдат докарани пред Аллāху теāлйā, Който също ще им каже: “Здравейте!” Ще им направи комплиментите, които пожелае. Ще им заповяда да отидат от дясната страна. Качествата на мразещите враговете на Аллāху теāлйā са също търпение и добродушие, така че те никога не се сърдят и не вършат зло на вярващите поради земни причини. Такива са Хазрети Али (*радияллāху анх*) и приличащите на него от общността.

След това друг глас ще извика: “Къде са онези, които от страх към Аллāху теāлйā отбягваха вършенето на харāми и плачеха?” Ще доведат и тях. Техните сълзи ще се претеглят с кръвта на шехйдите и мастилото на учените и сълзите ще натежат повече. И на тях ще се заповяда да отидат от дясно. За тях ще се подготви знаме, украсено с всички цветове. Защото те са отбягвали харāмите, въпреки че живели сред хора, вършещи различни харāми и опитващи се да ги подмамят с думите: “Аллах е милостив, ще прости.” Плакали са от страх към Аллāху теāлйā, странейки от различни харāми. Например едни от тях плачели от страх от Аллāху теāлйā, други от опасения от привързаност към земното, а трети от разкаяние. Тяхното знаме ще бъде дадено на Нўх (*алеихисселйāм*). Учените ще пожелаат да заста-

¹¹ Абдуллах ибни Аббас (*радияллāху анхумā*) починал през 68 [687] г. в Таиф.

нат пред тях и ще кажат: “Ние ги научихме да плачат в името на Аллах.” Ще се чуе глас да казва: “О, Нӯх! Спри където си!” Нӯх (*алеихисселѝм*) веднага ще спре. Хората с него също ще спрат.

Мастилото на суннитските учени ще се претегли с кръвта на мъчениците. Мастилото ще натежи и на учените ще бъде заповядано да отидат отдысно. За шехїдите ще се отреди шафранено знаме, което ще бъде връчено в ръката на Яхийѝ (*алеихисселѝм*). Той ще ги води. Учените, искайки да вървят пред тях, ще кажат: “Шехїдите воюваха, след като придобиха знание от нас. Ние заслужаваме повече да вървим пред тях.” Аллѝху теѝлѝ, показвайки Своята доброта, ще каже: **“При мен учените са като пейгамберите.”** Аллѝху теѝлѝ ще се обърне към учените и ще каже: **“Застъпете се за когото искате.”** Така учените ще се застъпят за своите близки роднини, за съседите си, за братята си и за онези от техните ученици, които са ги следвали.

За всеки учен ще се накара едно мелѝике да вика. Ангелите ще викат към хората: “Аллѝху теѝлѝ нареди на еди-кой си учен да се застъпи. Той ще се застъпи за онзи, който му е направил услуга или му е предложил залък хляб, или му е дал малко вода за пиене, или му е разпространил книгите.” Хората, които са вършели добро на този учен и раздавали книгите му, ще станат на крака. Така и този учен ще се застъпи за тях.

В хадїс-и шерїф се посочва, че първо ще се застъпят пейгамберите “Расул”, после пейгамберите “Небї” (*алеихимуссалевѝту веттеслїмѝт*) и накрая учените. За учените ще се подготви бяло знаме, което ще се даде на Ибрѝхїм (*алеихисселѝм*). Той е над всички пейгамбери “Расул” по отношение на разкриване на скрити знания за Аллѝху теѝлѝ. Затова знамето ще бъде дадено на него.

После друг глас ще каже: “Къде са бедните хора, които работеха всеки ден и се потяха, и бяха доволни от това, което печелеха?” И бедните ще бъдат доведени при Аллѝху теѝлѝ. Той ще ги възнагради и ще каже: **“Здравейте, о, хора, за които светът беше тъмница.”** И на тях ще им бъде повелено да бъдат с Есхѝб-и йемїн (обитателите на Дженнета). За тях ще се подготви жълто знаме, което ще се даде на Йсѝ (*алеихисселѝм*). Йсѝ (*алеихисселѝм*) ще бъде техен имѝм.

После пак един глашатай ще каже: “Къде са богатите, които бяха благодарни и харчеха богатството и парите си за укрепване на религията и защитаване на мюсюлманите от угнетители?” После и те ще бъдат отведени и Дженѝб-и Хак ще ги разпитва 500 години за това какво са правили с даденото им богатство. За тях също ще се подготви знаме с различни цветове и ще се даде на Сюлеймѝн (*алеихисселѝм*). Той ще бъде техен имѝм и на тях също ще им бъде заповядано да се присъединят към Есхѝб-и йемїн.

В хадїс-и шерїф се посочва, че от четири неща ще се поиска да засвидетелстват за четири неща. Глас ще попита хората, които са потискали мюсюлманите с богатство и власт: “Кой имот ви стори заети, че не правихте

ибāдет на Аллāху теāлā?” Те ще кажат: “Аллāху теāлā ни даде собственост и позиции. Те ни възпрепятстваха да изпълняваме дълга към Аллāху теāлā.” Тогава пак ще бъдат попитани: “Кой е по-голям по отношение на имущество, вие или Сюлеймāн (*алеихисселāм*)?” Ще отговорят: “Сюлеймāн (*алеихисселāм*) е по-голям.” Тогава Аллāху теāлā ще каже: “Него имуществото не го възпря от ибāдет, а вас ли ви възпря?”

После ще се каже: “Къде са ехл-и белā (хората, сполетени от тревоги и мъки)?” Те ще бъдат попитани: “Кое ви попречи да правите ибāдет на Аллāху теāлā?” Ще отговорят: “Аллāху теāлā ни подложи на непрестанни тревоги и скърби. Затова останахме лишени от зикр (споменаване на Аллāху теāлā) и ибāдет, както подобава.” На тях ще им се каже: “По отношение на неприятности, вие ли бяхте сполетени от повече или Еййуб (*алеихисселāм*)?” Те ще отговорят: “Това, което сполетя Еййуб (*алеихисселāм*) беше повече.” Тогава ще бъдат попитани: “Тревогите не го възпряха от споменаване на Аллāху теāлā, разпространяване на Неговата религия сред Неговите раби и от изпълняване на задълженията му към Него, а вас ли ви възпряха?”

После ще се каже: “Къде са младите хора и къде са робите и наложниците?” И те ще бъдат доведени при Аллāху теāлā. Ще бъдат попитани: “Кое ви възпрепятства от правене на ибāдет на Аллāху теāлā?” Ще отговорят: “Аллāху теāлā ни даде красота. Подмавихме се от нея и потънахме в младежки удоволствия. Мислехме, че винаги ще бъдем млади. Не научихме религията на Аллāху теāлā. Не можахме да изпълним задълженията си към Него”, а робите и наложниците ще кажат: “Ние бяхме роби и наложници и служихме на нашите собственици. Поклонихме се на големците в земния живот. Останахме невежи по отношение на религия, подмавихме се. Я, Рабби, останахме лишени от изплащане на дълга към Теб.” Тогава ще бъдат попитани: “Вие ли бяхте по-красиви или Йūsуф (*алеихисселāм*)?” “Йūsуф (*алеихисселāм*)” – отговарят те. Тогава на тези ще им се отвърне: “Щом е така, тогава защо нищо не попречи на Йūsуф (*алеихисселāм*) от изпълняване на задълженията към Аллāху теāлā?”

После глас ще рече: “Къде са мързеливите бедни, които не работеха?” Ще бъдат отведени и те. И те ще бъдат питани: “Кое ви възпрепятства от изпълняване на задълженията като раби на Аллāху теāлā?” Те ще отговорят: “Не работихме. Не се научихме на професия. [Прекарвахме си времето по кафенетата, киносалоните и гледайки мачове.] И Аллāху теāлā ни стори бедни в земния живот. Бедността и мързелът ни възпрепятстваха от изпълняване на задълженията като раби.” Ще бъдат питани: “Вие ли бяхте по-бедни или Йсā (*алеихисселāм*)?” Те ще кажат: “Йсā (*алеихисселāм*) беше по-беден от нас.” След това ще бъдат попитани: “Тогава, щом такава бедност не го възпря от вършене на задълженията му като раб и разпространяване на религиозните знания, то вас ли възпря?”

Ако човек бъде засегнат от горепосочените четири неща, да мисли за Собственика на тези неща! Пейгамберът ни (*салляллāху теāля алейхи ве селлем*) е правел тази ду'ā: **“Я, Рабби! Осланям се на Теб от фитнето (изпитанието) на богатството и бедността.”**

Вземете поука от Йсā (*алейхисселām*), който не притежавал нищо. Носел една вълнена дреха двадесет години. По време на пътуване имал само една чаша, един черен килим и един гребен. Един ден видял човек да пие вода с ръката си, при което Йсā (*алейхисселām*) хвърлил чашата. Друг ден пък видял човек да сресва брадата си с ръце и тогава захвърлил и гребена. Йсā (*алейхисселām*) казал: “Моите крака са моето животно. Пещерите са моят дом. Тревата по земята е моята храна. Водата от реките е моето питие.” [Въпреки това, ислямската религия не е такава. Работенето и печеленето на халял е ибāдет. Необходимо е да се работи много, да се печели много и да се харчи спечеленото там, където ислямът повелява.

В хадїс-и шерїф, записан в **“Рāmūз-ул-ехādїс”**, се казва: **“Бедността е щастие за моя Есхāб. Богатството е щастие за моята общност, която ще живее в āхир замāн (времето преди края на света).”** Сега сме в āхир замāн. Живеем във време, когато се увеличава броят на грешниците, предизвикващите фитнета (анархия, раздор) и хората, добавящи бид'ати (нововъведения) към ибāдетите. Днешно време е голям ибāдет да се учат заповедите на религията, бид'атите (с цел да се опазим от тях) и онова, което изкарва човек от исляма, да се следва наученото и да се забогатее, печелейки по халял (позволен от исляма) начин. Голямо щастие е със спечеленото да се помага на бедните и на мюсюлманите, разпространяващи знанието на Ехли суннет. Благии вести да бъдат за постигналите това щастие!]

В някои сухуфи (малки книги), низпослани от Аллāху теāля, се посочвало: **“О, сине на Āдем! Болестта и вършенето на грехове са от състоянията на живота. В сравнение с кеффāрета (изкуплението) за умишлено убийство [таейки злоба], кеффāретът за непреднамерено убийство е по-малък. Въпреки че на такъв човек няма да му се приложи кьсās, то това е много лоша постъпка. Странете и от това!”**

Ако има вяра в сърцето на човек, извършил грехове, той ще постигне шефā'ат (застъпничество), след като изтърпи мъчение. Аллāху теāля ще бъде мил с него и ще го изведе от Джехеннема, след като е останал там хиляди години. Въпреки че кожата на намиращите се в Ада ще изгаря, тя отново ще бъде създавана след това. Хасен Басрї (*рахметуллāхи алейх*) каза: “Ах да бях един от тези хора.” Няма съмнение, че Хасен Басрї (*рахметуллāхи алейх*) е бил от добре познаващите състоянията в отвъдното. В Съдния ден ще бъде доведен един мюсюлманин. Той няма да има нито една добрина, която да натежи на везната. Аллāху теāля, в името на неговата вяра и в знак на милост, ще каже: **“Отиди сред другите хора и търси такъв, който да ти даде добрина и севāб. Нека влезеш в Дженнета заради неговия подарък!”** Този човек ще отиде и ще търси някой, който да му

помогне, за да постигне желанието си, но не ще може да намери човек, на когото да изкаже мъката си. Всеки, когото попита, ще дава един и същи отговор: “Страх ме е, че и моите добрини няма да натежат на везната. Аз съм по-нуждаещ се от теб.” Това много ще натъжи човека. Тогава някой ще дойде при него и ще каже: “Какво искаш?”, а той ще отговори: “Нуждая се от един севāб. Поисках го може би от хиляда души, но всеки от тях намери оправдание и не ми даде.” Човекът (дошъл по-късно) ще каже: “Отидох при Аллāху теāля. На моята страница не намерих никакъв севāб, освен един, който няма да стигне, за да ме спаси. Подарявам ти го. Вземи го от мен!” Човекът (търсещ севāб) ще си тръгне облекчен и щастлив. Аллāху теāля, въпреки че ще знае състоянието му, ще го попита: “Как се върна?” Човекът ще разкаже за приключението си с другия човек. Тогава Аллāху теāля ще извика раба Си, дал севāба, и ще рече: **“Моята щедрост към вярващите е повече от твоята. Хвани за ръка брата си по религия и отидете заедно в Рая.”**

Ако и двете блюда на везната останат на едно ниво и ако блюдото с добрините не натежи повече, Аллāху теāля ще каже: **“Този е нито от обитателите на Дженнета, нито от обитателите на Джехеннема.”** След това един ангел ще дойде и ще сложи един лист върху блюдото за греховете. На този лист ще пише само: “Уф!” Тогава блюдото за греховете ще натежи повече, защото думата “уф” е знак за неподчинение към родителите. Ще се заповяда човекът да бъде хвърлен в Джехеннема. Той ще започне да се оглежда наляво и надясно. Ще иска да бъде извикан от Аллāху теāля. Аллāху теāля ще го повика и ще каже: **“О, непокорни рабе! Защо искаш да те извикам?”** Човекът ще отговори: “Я, Рабби! Разбрах, че ще отида в Джехеннема поради неподчинението ми спрямо родителите. Добави тяхното мъчение към моето, защото аз бях непокорен към тях, и ги освободи от Джехеннема!” Тогава Аллāху теāля ще рече: **“В земния живот беше непокорен спрямо майка си и баща си, но прояви благоволение в отвъдното. Хвани ги за ръцете и ги заведи в Дженнета.”**

Хората, които няма да бъдат пратени в Дженнета, ще бъдат хванати от мелйикетата, защото те много добре познават законите в отвъдния живот. На една група хора, които няма да имат дял от отвъдното, ще бъде казано, че те са дървата на отвъдния живот (т.е. горивото на Ада). Създадени са, за да напълнят Джехеннема. В обръщение към тях, Аллāху теāля в 24-о знамение на сūra Сāффāt казва, меāl: **“Спрете ги, те ще бъдат питани.”**

Те ще бъдат затворени, докато не им се каже: **“Какво ви стана, че не си помагате един друг?”** (сūra Сāффāt:25) Така те ще се предадат, ще признаят греховете си и всички ще бъдат хвърлени в Ада. По този начин ще бъдат докарани вършещите големи грехове от общността на Мухаммед (aleyхисселām). Всички те – стари, млади, мъже и жени – ще бъдат събрани на едно място. Мāлик, мелйикето пазител на Джехеннема, ще ги погледне и ще каже: “Вие сте от групата на грешниците, но виждам, че нито ръцете

ви са вързани, нито лицата ви са почернели. По-красиви от вас не са идвали в Джехеннема.” Те ще отговорят: “О, Мāлик! Ние сме от общността на Мухаммед (*алейхисселām*), но греховете ни довякоха в Ада. Остави ни малко да поплачем за греховете си.” Мāлик ще им отговори: “Плачете! Но сега плачът няма да ви е от полза!”

Какви ли не хора на средна възраст ще плачат, казвайки: “Увеличиха се страданията, болките ми!”

Старец, слагайки ръце върху бялата си брада, ще плаче: “Ах! Младините преминаха. Болките и скръбта нарастнаха. Станах унизен, изложих се!”

Какви ли не младежи ще плачат, казвайки: “Ах, изпуснахме младините, не успяхме да оценим младежките години.”

Какви ли не жени ще се хванат за косите и ще плачат, и казват: “Горко ми! Унизих се!”

Аллāху теāля тогава ще каже: **“О, Мāлик! Сложи ги тези в първия Джехеннем.”** Когато Джехеннемът ще ги поглъща в себе си, те ще започнат да викат: **“Ля иляхе илляллāх.”** Джехеннемът, чувайки това, ще избяга от тях на петстотин годишно разстояние. [В частта “Ел-хазер вел-ибāха” на **“Ибни Абидйн”**¹² се посочва, че е било обичай в Арабия да се изказват големи числа, за да покажат, че нещо е много.] Един глас ще се чуе да казва: “О, Джехеннем! Поеми ги в себе си! О, Мāлик! Сложи ги в първия Джехеннем!” По това време ще се чуе гръм, подобен на гръмотевичен тътен. Когато Джехеннемът поиска да изгори техните сърца, Мāлик ще му възбрани това с думите: “О, Джехеннем! Не изгаряй сърцето, в което има Корāн-и керйм и място за вяра! Не изгаряй челата, правещи седжде на Аллāху теāля, Който е Рахмāн (Милостив).” По този начин те ще бъдат хвърлени в Джехеннема. Ще се види, че стонът на един е по-силен от гласа на обитателите на Джехеннема. Той ще бъде изведен от Ада, въпреки че само кожата му ще е изгоряла. Аллāху теāля ще го попита: **“Какво ти стана, че си най-много викащият сред обитателите на Джехеннема?”** Човекът ще отговори: “Я, Рабби! Ти вече ме разпита, обаче аз още не съм загубил надежда от милостта Ти. Знам, че ме чуваш и затова виках много.” В обръщение към него Аллāху теāля ще каже: **“Ако един човек загуби надежда за милостта на Аллāху теāля, той е от заблудените”**, което е меāлят на 56-о знамение на сūra Хиджр. После ще допълни: **“Върви си, простих ти!”**

Друг човек отново ще бъде изваден от Джехеннема. Аллāху теāля ще го попита: **“О, раб Мой! Излезе от Джехеннема, но с кое дело ще влезеш в Дженнета?”** Онзи раб ще отговори: “Я, Рабби! Аз съм безпомощен. Не искам нищо друго освен малко неща.” На него ще му бъде показано дърво от Рая. Аллāху теāля ще го попита: **“Ако ти дам това дърво, което виждаш, друго ще поискаш ли?”** Рабът ще отвърне: “Я, Рабби! В името на силата и

¹² Мухаммед Ибни Абидйн починал през 1252 [1836] г. в Шам.

величието Ти, друго няма да поискам!” Аллāху теāлā ще каже: **“Нека това бъде подарък от Мен за теб!”** След като човекът изяде плод от това дърво и постои под сянката му, ще види друго по-красиво дърво. Ще го гледа продължително време. Аллāху теāлā ще попита: **“Какво ти стана? И него ли заобича?”** Рабът ще отговори: “Я, Рабби! Да!” Тогава Аллāху теāлā ще каже: **“Няма ли да поискаш и друго, ако ти дам и него?”** Човекът ще отвърне: “Няма да поискам, я, Рабби!” После той ще яде от плода на това дърво и ще постои под сянката му, при което ще му бъде показано по-красиво дърво от предходното. Той ще гледа и него. Дженāб-и Хак ще попита: **“Ще искаш ли друго, ако ти дам и това?”** Човекът ще отвърне: “Няма да искам в името на силата Ти, я, Рабби!” Тогава Аллāху теāлā ще бъде доволен от този вярващ раб и ще го опрости. Ще го въведе в Дженнета.

Едно от чудните неща на отвъдния живот е следното нещо: един човек ще бъде заведен при Аллāху теāлā, Който ще го съди. Добрите и лошите дела на този човек ще бъдат претеглени. В същото време, той ще остане с впечатление, че Аллāху теāлā в онзи момент не се занимава с нищо друго, освен с неговата равносметка. Но няма да е така, може би в онзи момент, Аллāху теāлā ще е отсъдил за милиони, или на толкова много, че техният брой не може да се знае от друг освен Аллāху теāлā. По същия начин, всеки един от тези хора ще остане с впечатление, че Той в този момент се занимава с равносметката само на него.

Там хората няма да се виждат едни други. Един няма да може да чуе словото на друг. Може би всеки ще е под завесите на Дженāб-и Хак. Субхāналлах (Пречист е Аллāху теāлā)! Каква сила и каква голяма мощ! Това е времето, което е посочено в 28-о знамение на сūra Люкман, чийто меāl е: **“Вашето сътворяване на земята и после в āхирета (отвъдния живот) е за време колкото поемане на дъх.”** Този израз на Дженāб-и Хак съдържа тайни, които се отнасят до Неговата безвременност и безпространственост. Защото за владението на Аллāху теāлā и за Неговите дела няма граница и цел. Фе-субхāналлах, че нито едно от Неговите дела не му пречи да върши други неща.

Ето в такъв момент човек ще идва при сина си и ще му казва: “О, синко! Аз ти обличах дрехи, когато ти не беше в състояние да го сториш. Хранех те и ти давах вода, когато ти разбира се, че беше безсилен да го сториш. Защищавах те, когато беше дете, защото ти не беше в състояние да се предпазваш от нещата, които ти вредят и да искаш нещата, които са ти от полза. Ти иска от мен какви ли не плодове, които аз ти носех, купувайки ги. Научих те на религия и вяра. Пратих те при ходжи, които да те научат да четеш Корāн-и керйм. Но сега ето, виждаш колко тежко е положението в Съдния ден. Знаеш и колко много грехове имам. Вземи малка част от тях върху себе си, за да намалеш! Дай ми едно добро, един севāб, че блюдото за добрите дела на везната ми да натежи, благодарение на даденото от

теб.” Синът ще бяга от него и ще казва: “Аз се нуждая от този един севāб повече от теб.”

Такъв разговор ще се води и между майка и син, така ще говорят един с друг и мъжът и неговата жена. Така ще се отнасят един с друг и братята. Хазрети Аллāху теāлй ни съобщава това състояние в 24-о знамение на сūra Абесе, меāl: **“В онзи ден човек ще бяга от брат си, а майката - от детето си.”**

В хадīs-и шерйф се казва: **“В Къяметския ден хората ще бъдат подкарани голи.”** Когато майка ни Āише Съддйка (*радияллāху анхā*) чула това, попитала: “Някои хора няма ли да гледат други?” След това Пейгамберът ни (*салляллāху теāлй алейхи ве селлем*) цитирал 37-о знамение на сūra Абесе: **“В Съдния ден състоянието на всеки ще го отдалечи от състоянието на другия.”** Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) с този хадīs-и шерйф посочва, че ужасът и затрудненията на Съдния ден ще попречат на хората да гледат едни други.

В това време хората ще се съберат на едно място. Ще дойде черен облак над тях. От този облак ще завалят **Сухūф-и мунешшера**, т.е. книгите, на които са записани делата им. Страницата на вярващия сякаш ще е написана върху розови листа, а на неверниците върху кедрови листа.

Страниците ще слязат, летейки. Ще дойдат от дясната или лявата страна на всеки човек. Това няма да е по желание на хората. Дженāб-и Хак в 13-о знамение на сūra Исрā казва, меāl: **“Ние, Азъйм-уш-шāн, ще пратим книга за човека, която ще е разтворена.”**

Според някои учени, басейнът Кевсер ще бъде докаран след като се премине Сърāt. Това е грешно, защото преминалият Сърāt повече няма да дойде при Басейна.

Седемдесет хиляди [т.е. твърде много] раби ще бъдат въведени в Дженнета, без да бъдат подложени на тежка равносметка. Делата им няма да бъдат претеглени на Везната. Те няма да получат страници [на които ще бъдат записани делата им]. Върху страниците, които ще бъдат дадени на тях [и различни от горепосочените], ще пише: **“Лй илйхе илляллāх, Мухаммедун Расūлюллах. Това е удостоверението еди-кой си да влезе в Дженнета и да се спаси от Джехеннема.”** Когато греховете на един раб бъдат опростени, едно мелйике ще го закара до площата Арасāt и ще каже: “Това е еди-кой си, синът на еди-кой си. Аллāху теāлй опрости неговия грях. Той никога повече няма да стане шакй (грешник). Стана са’йд (праведен) със щастие.” За този човек няма да има нищо по-любимо от това.

В Съдния ден пейгамберите (*алейхимуссалевāту веттеслймāt*) ще бъдат на минбери. Минберът на всеки от тях ще е според степента им. Улемā-и āмилйн, т.е. учените (*рахметуллāхи алейхим еджма’йн*), които са със суннитско вероубеждение и вършат дела, съобразно научените знания, ще са на тронове от нūr (сияние). Хората, които са станали шехйди, опитвайки се да защитят и разпространят религията, и праведните раби, т.е. следващите

законите на исляма, и хāфъзите (наизустилите Корāн-и керй̄м), четящи Книгата с уважение и без теганнй̄ (т.е. спазвайки правилата на теджвй̄да¹³), и муеззините, четящи езана съобразно суннета (исляма), ще бъдат на места, чиято пръст е от миск (мускус). Тъй като тези хора са следвали законите на исляма, те ще бъдат притежатели на тронове и след всички пейгамбери, дошли на света, от Āдем (*алейхисселй̄м*) до Фахр-и āлем [Мухаммед Мустафā] (*салляллāху теāля̄ алейхи ве селлем*), на тях ще им бъде позволено да се застъпят.

В хадй̄с-и шерй̄ф се казва: **“В Съдния ден Корāн-и керй̄м ще дойде във вид на човек с красиво лице и красив нрав. От него ще бъде поискано да се застъпи и той ще се застъпи. Ще съди онези, които са го чели мелодично [сякаш пеят песен, и онези, които са го чели под съпровода на музикални инструменти и на места за забавление, с цел удоволствие или за пари.] Ще иска правото си от тези хора, а онези, от които е доволен, ще ги отведе в Дженнета.”**

Земните неща [т.е. нещата и хората, които възпрепятстват вършенето на ибāдети и стават причина за вършене на грехове] ще приемат вид на стара, побеляла и грозна жена. На хората ще им се каже: “Познавате ли я?”, а те ще отвърнат: “Осланяме се на Аллāху теāля̄ от нея!” После ще им се каже: “На земята вие се карахте един с друг и не се обичахте, само за да я достигнете.”

По същия начин, дори петъкът ще бъде показан във вид на приятен човек. Мюсюлманите ще го гледат внимателно. Той ще сложи да седнат върху пясъци от миск и камфор онези хора, които са отдавали значение на този ден. Върху вярващите кланяли петъчния намāз ще се намира нūr (светлина). Всички хора ще гледат това сияние с възхищение. Благодарение на уважението, което са отдавали на този ден, те ще бъдат сложени в Дженнета.

О, братко мюсюлманин! Виж милостта на Аллāху теāля̄ и щедростта на петъчния ден, и на Корāн-и керй̄м, и на исляма, че да разбереш колко са ценни хората на Корāн-и керй̄м. И колко ценен е ислямът, който се състои от намāз, орудж (говеене), зекй̄т, търпение и красив нрав.

Не се отдава значение на човек, който прави предполагаеми тълкувания, гледайки агонията на човек в предсмъртно състояние и неговите страдания. Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) правел следната ду’ā: **“О, Господарю - Господар на трупове, които ще изгният, и Създател на душите, които ще изчезнат!”** Тази ду’ā показва, че всяко тяло, което Аллāху теāля̄ пожелае, ще изгние, и душите ще престанат да съществуват, когато настане Къй̄мет. Аллāху теāля̄ е Създателят и Господарят на всичко това. Всичко, което казахме, едно по едно се нуждае от отделни знания. В другите ни книги сме разгледали и тях.

¹³ Теджвй̄д – Наука, която учи правилното четене на Корāн-и керй̄м.

Имām Газālī (*рахметуллāхи алейх*) ни информира, че тук той е говорил съвсем накратко за състоянията в отвъдния живот, казвайки: “Направихме това, за да може хората да навлязат в пътя на Ехли суннет! Никога не отдавай значение на бид’атите (нововъденията) [безмезхебниците (хората, които не следват един от четирите мезхеба) и реформаторите в религията.] Дръж се здраво за значенията, които учените на Ехли суннет са извлекли и разбрали от Корāн-и керīm и хадīs-и шерīфите! Не се подмамвай от бид’атите, измислени от другите и хората шейтāни! Страни от тях! Благовести вярващите, държачи се здраво за пътя на Ехли суннет!

Искаме от Аллāху теālй успех и защита от вършене на грехове с Неговата сигурност, щедрост и добро. Āмйн ве хасбуналлах ве ни’мел-векйл ве салляллāху аля Мухаммедин ве āлихи весахбихи еджма’йн.

ПОСЛЕСЛОВ НА КНИГАТА “СЪДНИЯТ ДЕН И ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ”

За постигане на щастие в земния и отвъдния живот е необходимо най-напред да се научи **“ехли суннитското вероубеждение”** и да се коригира вярата. След това трябва да се научат знанията по фикх (ислямско право) и всички дела да се вършат съгласно тях. После трябва да се опознаят и заобичат любимите раби на Хак теālй и да се опознаят враговете на ислямската религия, и да се внимава, за да не се попадне в техните капани. Фарз-и айн¹⁴ е за всеки мюсюлманин да научи ехли суннитското вероубеждение, фарзовете и харāmите, колкото е необходимо. Неученето им е голям грях. Задължителните знания са написани правилно и ясно в книгите **“ТĀМ ИЛМИХĀЛ СЕ’ĀДЕТ-И ЕБЕДИЙЙЕ”** (ПЪЛЕН ИЛМИХĀЛ “ВЕЧНОТО ЩАСТИЕ”) и **“Ислām ахлĀкъ”** (Ислямската нравственост). (Тези книги от турски са преведени и на други езици и се разпространяват по целия свят посредством истанбулското книгоиздателство “ХакĀкат Китāбеви”.) Всеки мюсюлманин трябва да си набави един илмихāl, информацията в която е събрана от книгите на ехли суннитските учени, и да накара да го четат неговите деца, приятели и познати. Не бива да се четат книгите, вестниците и списанията, които не носят полза нито за земния, нито за отвъдния живот, а дори вредят и подклаждат разединение. Трябва да се четат и научат необходимите и полезни книги. Най-ценните сред необходимите книги са книгите на имām Газālī и книгата **“Мектūбāt”** на имām Раббāнī¹⁵ (*куддисе сиррухумā*). Биографиите на тези двама велики учени са написани в книгата (на турски език) **“Се’āдет-и ебедиййе”** и в другите ни книги (т.е.

¹⁴ **Фарз-и айн** – Фарз, който лично трябва да се изпълнява от всеки мукеллеф (полово зрял и разумен) мюсюлманин.

¹⁵ Имām Ахмед Раббāнī починал през 1034 [1624] г. в Серхенд (Индия).

книгите на издателство “Хакйкат Китāб-еви”). В хадїс-и шерїф е посочено: **“Милост слиза там, където се спомене евлия** (любим раб на Аллāху теāля).” Този хадїс-и шерїф показва, че хората, които си спомнят евлията с любов, ще получат фейз¹⁶ и берекет и ду’ите им ще бъдат приети. Всеки ще се възползва от фейза и нўра на тези големци, колкото е обичта му към тях. Техните погледи са цяр, стоенето в тяхното присъствие е лек за болните и мъртви сърца. Хората, които ги виждат, се сещат за Аллāху теāля. Живеем във време, когато стана невъзможно да се намерят и видят такива хора, но все пак човек, който чете книгите им и повярва, че те са велики и избрани, и затова ги заобича, ще получи фейз от техните души и ще се възползва от тях. Пейгамберите (*алейхимусселāм*) са средства и здрави възжета, доближаващи рабите до Аллāху теāля. В хадїс-и шерїф се казва: **“Учените, които познават добре Ахкām-и ислāмийе** (законите на исляма) **и практикуват знанията си, са наследници на пейгамберите.**” Заради това и евлията (*алейхимуррахме*) са средства и възжета, които стават причина за постигане на доволството и милостта на Аллāху теāля. В Корāн-и керїм се казва, меāl: **“Търсете средство за приближаване към Аллāху теāля!”** Едно от най-големите средства са пейгамберите (*салевāтуллāхи алейхим еджма’їн*) и техните наследници, т.е. учените (*рахметуллāхи алейхим еджма’їн*). Худжет-ул ислям имām Мухаммед Газālї и имām Ахмед Раббāнї муджедид-и ве муневвир-и елф-и сāнї Фārўкї Серхендї (*рахметуллāхи алейхимā*) са от тези наследници. Много е лесно да се постигне щастие посредством тези двама велики личности, станали наследници на Пейгамбера ни (*салляллāху теāля алейхи ве селлем*), които получават нўр и ма’рифети от благословеното му сърце и ги предават на чисти сърца. Много е лесно да се опознаят и заобичат тези двама учени, четейки техните книги и биографии. Тези, които обичат евлията, са били благовестени, че ще бъдат опростени.

РАВНОСМЕТКА ЗА НЕФСА

Големият ислямски учен имām Мухаммед Газālї (*рахметуллāхи алейх*) се родил в град Тус през 450 г. по Хиджра и починал в същия град през 505 [1111] година. Имāmът е написал стотици книги, като последната била **“Кимїā-и се’āдет”**. В шеста глава от четвъртата част на тази книга той казва:

В 47-о знамение на сўра Енбийā се казва, меāl: **“В Съдния ден ще поставя везната. В онзи ден никой няма да бъде угнетен. Ще разкрием всяко добро и зло, дори да е колкото частица, и ще го поставим на везната. Достатъчен съм аз за съдник.”** Аллāху теāля съобщава това и всеки трябва да си направи равносметката тук. Пейгамберът ни (*алейхисселāм*) е

¹⁶ **Фейз** – Сияние, духовно знание.

казал: **“Разумен е онзи човек, който разделя деня на четири части, като в първата част мисли за това, което е направил и ще направи. През втората се моли на Аллāху теāлй. През третата работи в една професия или се занимава с търговия и печели халял пари. През четвъртата част си почива и се забавлява с неща, които са мубах, не върши харām и не ходи на такива места (където се върши).”** Омер-ул-Фārūk (*радиял-лāху анх*), вторият халиф [починал през 23-а година в Медйне-и муневвера и погребан до Мухаммед (*алеихисселām*)] е казал: “Направете си сами равносметка, преди да ви я направят.” Аллāху теāлй казва: **“Не задоволявайте своята страст [желанията на нефса] по начини, които са харām, и бъдете твърди в този джихād, издържете!”** Именно поради тази причина, великите имена в религията осъзнали, че този свят е като пазар и че тук са в търговия с нефса. Печалбата от тази търговия е Дженнетът, а загубата Дженнемът. С други думи, печалбата е вечното щастие, а загубата е вечната гибел. В тази търговия сложили нефса си на място на съдружник. Най-напред с партньора се прави споразумение. После се следи дали спазва думите си. Накрая се прави равносметка и ако е сторил измяна, тогава се съди.

Тези големци (любими раби на Аллāху теāлй) правят с нефса това, което правят и със съдружника, т.е. вършат поред следните неща: установяват партньорство, следват неговите действия, правят равносметка, дават наказание, борят се с него и го порицават:

(1) Първото нещо е установяване на партньорство. Търговският партньор може да е съдружник в печелене на пари, но ако измени става враг. Ала спечелените неща в земния живот са временни. Разумният не отдава значение на това. Дори някои от тях казват: “Преходното добро е по-неценно от безкрайното зло.” Всеки дъх е една скъпоценност. От тези скъпоценности може да се направи съкровище. Човек трябва да пресметне. Разумният след всеки сутрешен намāз, без да мисли за нищо друго, трябва да каже на нефса си, който е негов съдружник: “Единственият ми капитал е животът. Нищо друго нямам. Той е толкова ценен, че всеки излизащ дъх с нищо не може да се възвърне. Имам определен брой дихания и те намаляват. Търговията приключва, когато животът свърши. Да се захванем здраво за търговията, че времето ни е малко. Отвѣдният живот е дълъг, но там няма търговия и печалба. Толкова ценни са дните на този свят, че когато дойде моментът на смъртта, човек ще поиска позволение за още един ден, но няма да му се даде. Днес ние притежаваме това благо. О, нефс мой, внимавай много да не изтървеш от ръце големия капитал иначе плачът и стонът няма да са от полза! Помисли само, че времето на смъртта е дошло и ти се молиш, и плачеш да ти дадат още един ден, и че те ти дават този един ден и че ти сега се намиращ в него! За каква по-голяма загуба може да говорим ако изпуснеш този ден и не постигнеш безкрайно щастие с него? Опази от харām езика, очите и другите си седем органа, като че ли ще умреш утре!”

“Казват, че Джахеннемът има седем врати. Тези врати са седемте ти органа. Ще те накажат, ако не ги опазиш от харām и ако днес не изпълняваш ибāдети!” Въпреки че нефсът е непокорен и не върши заповедите, той слуша наставления и се влияе от правене на риязет. [Риязет е да не се дава на нефса желаните от него неща.] Ето така се прави равносметка с него. Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал: **“Разумен е онзи, който си прави равносметката преди да умре и върши неща, които ще са му от полза след смъртта.”**

Друг път е казал: **“Най-напред помисли за всичко, което ще извършиш и го прави само ако е дело, от което Аллāху теāлй е доволен и дава позволение (за неговото вършене)! А не е ли така, не го прави!”**

(2) Втората стъпка е правене на мурāкабе. Това означава да се упражнява контрол над нефса. Ако го оставиш на произвола ще се върне обратно към своите страсти и мързел. Не трябва да забравяме, че Аллāху теāлй знае всички наши дела и мисли. Хората виждат външния вид на другия, но Аллāху теāлй вижда и външния вид, и вътрешната страна. Ако човек проумее тази истина делата и мислите му ще бъдат благоприлични. Невярващият в това е кяфир (неверник). От друга страна, голяма дързост е ако се вярва в това, но не се изпълнява. Аллāху теāлй казва: **“О, човече! Не знаеш ли, че аз те виждам във всеки момент?”** Когато един абисинец дошъл при Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) и казал: “Извърших много грехове. Моето тевбе (разкаяние) ще бъде ли прието?”, любимият ни Пейгамбер (*алейхисселām*) отвърнал: **“Да, ще бъде!”** Човекът пак попитал: “Той виждаше ли, когато вършех греха?” Расūлюллах (*салляллāху алейхи ве селлем*) отговорил: **“Да!”** Абисинецът въздъхнал дълбоко и паднал умрял. Ето това се нарича вяра и срам. Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал: **“Правете ибāдет на Аллāху теāлй, сякаш Го виждате! Дори и да не Го виждате, Той ви вижда.”** Човек, който вярва, че Той вижда, може ли да извърши нещо, което Той не харесва? Един от нашите велики духовни водачи обичал един от учениците си повече от другите. Това натъжавало останалите. Един ден той дал по една птица на всеки от учениците и рекъл: “Убийте птицата (отрязвайки главата ѝ) там, където никой няма да ви види, и после ми я донесете.” Всички убили птиците на пусти места и ги донесли обратно. Само въпросният ученик не я убил и я донесъл обратно жива. Учителят попитал: “Защо не послуша думите ми, защо я донесе жива?” Ученикът отговорил: “Не намерих място, където никой да не ме види. Той вижда всичко.” Тогава останалите разбрали, че той е достигнал до степената “мушāхеде”.

Когато Зулейха (Зелйха), жената на финансовия министър на Египет, поканила Йўсуф (*алейхисселām*) при себе си, тя първо покрила лицето на един идол, който приемала за свят. Когато Йўсуф (*алейхисселām*) попитал: “Защо покри идола”, жената отговорила: “Срам ме е от него.” Тогава Йўсуф (*алейхисселām*) казал: “Ти се срамуваш от парче скала, а няма ли аз да се

срамувам от виждането на Господаря ми, създал земята и седемте небеса?” Един попитал Джунейд Багдādī (*куддисе сиррух*) (207-298 [910], Багдад): “Не мога да се откажа от това да гледам чужди жени и момичета по улиците. Какво да направя, за да се спася от греха?” Великият учен отговорил: “Помисли за това, че Аллāху теāлй те вижда по-добре, отколкото ти виждаш тази жена!” Пейгамберът ни (*салляллāху алейхи ве селлем*) казал: **“Аллāху теāлй подготви Дженнет на име “Адн” за онези хора, които, когато са на път да извършат грях, мислят за Неговото величие, срамуват се от Него и избягват греховете.”**

[Харām е за жените да излизат навън с непокрити коси, ръце и крака. Жените, които имат вяра, трябва да мислят, че Аллāху теāлй вижда, и да не излизат голи пред чужди мъже.] Абдуллах ибни Дйнār (*радияллāху анх*) казва: “Отивахме към Мекке-и мукерреме (Мекка) заедно с Омер (*радияллāху анх*). По едно време видяхме овчар, който слизаше от планина със стадото си. Халйфът (*радияллāху анх*) му каза: “Продай ми една от тези овце?” Овчарят отговори: “Аз съм роб. Те не са мои!” Халйфът пак каза: “Откъде ще знае собственикът ти. Ще кажеш, че я е отвлякъл вълк!” Когато робът отвърна: “Той няма да знае за това, но Аллāху теāлй ще знае”, Омер (*радияллāху анх*) се разплака и намери собственика на този роб, откупи го от него и го освободи, а после му каза: “Както тази дума те освободи на този свят, така ще те освободи и на другия.”

(3) Третата стъпка е правенето на равносметка, след като се извършат делата. Всеки ден, лягайки, трябва да се съди нефса за делата, извършени през деня, и капиталът да се отдели от печалбата и загубата. Капиталът са фарзовете. Печалбата са суннетите и нāфилетата, а загубата са греховете. Както човек си урежда сметките със своя съдружник, за да не се подмами от него, така той трябва да бъде винаги нащрек за нефса. Защото нефсът прибягва до много измами и лъжи. Пред теб той показва своите желания като добри и полезни. Трябва да се съди дори за мубахите (т.е. за нещата, които са избираеми. Могат да се направят или да не се направят. Дали носят севāб или грях зависи от възнамерението). Трябва да му се каже: “Защо направи това?” Ако е направил нещо вредно, трябва да плати за това. Ибн-нисамед бил от големците. Той направил равносметка за живота си, продължил 60 години по лунния календар. Това правело 21 500 дни. Казал си: “Ах! Ако всеки ден съм извършил най-малко един грях, това прави 21 500 греха. Аз как ще се спася от толкова грехове? А имаше дни, когато върших стотици грехове.” Мислейки това, той застенал силно и се сгромолясал на земята. Околните го погледнали и видели, че е предал душа.

Хората обаче не си правят равносметка. Ако човек сложи по една песчинка в стаята си всеки път, когато извърши грях, стаята му ще се напълни за няколко години. Ако ангелите писари на раменете ни искаха от нас по една стотинка, за да запишат всеки грях, трябваше да дадем цялото си имущество. Въпреки това ако с броеница в ръка повторим по няколко пъти

“Субхāналлах”, и то с нехание и безброй мисли, ние казваме: “Повторих сто пъти”. Но не броим празните приказки, които изговаряме всеки ден. Ако ги бяхме броили щяхме да видим, че надвишат хиляди всеки ден. (Такива сме) ала после очакваме блюдото на везната, теглеща севāбите, да на тежи повече. Що за логика е това? Именно поради тази причина Омер (*радияллāху анх*) казал: “Претеглете делата си, преди да са ги претеглили.” Омер (*радияллāху анх*) всяка нощ си удрял краката с камшик и казал: “Днес защо направи така?” Ибни Селām (*радияллāху анх*) носел дърва на гърба си. Когато го питали: “Ти носач ли си?”, отговарял: “Изпитвам нефса си, за да видя какъв ще стане?” Енес (*радияллāху анх*) [починал през 91 г.] е казал: “Видях Омер (*радияллāху анх*) да казва сам на себе си: “Горко ти, о, мой нефс, че те наричат емйр-ул-му’минйн. Или се страхувай от Аллāху теāля, или се готви за Неговото мъчение.”

(4) Четвъртата стъпка е наказването на нефса. Ако не му се прави равностметка, ако не се видят неговите недостатъци и не се накаже, ще намери смелост и ще се разглези. Ще бъде невъзможно да се контролира. Ако е ял нещо съмнително, трябва да се накаже с глад. Ако е гледал чужди жени, трябва да му бъде забранено да гледа добрите мубахи. Всеки орган трябва да се накаже по същия начин. Джунейд Багдāдй (починал през 298 [910] г. в Багдад) казва: “Една нощ Ибнил Кезйтй (*рахиме-хуллаху теāля*) станал джунуб. Нефсът му проявил мързел, когато ставал да вземе гусюл абдест (да се изкъпе), казвайки му: “Времето е студено, ще се разболееш, изтърпи. Утре ще отидеш в хамам (баня).” След този случай се заклел да се къпе с дрехи. Така и сторил, като казал: “Това е наказанието за нефс, който проявява разпуснатост при изпълняване на заповедта на Аллāху теāля.”

Един мъж погледнал чуждо момиче. След това се разкалял и като наказание се заклел никога повече да не пие хладка вода. Той спасил клетвата си до края на живота. Ебӯ Талха (*радияллāху теāля анх*) кланял намāз в лозето си. Красива птица кацнала до него. Гледайки птицата, той объркал колко рекята е кланял. Като наказание за своя нефс, той дарил цялото лозе на бедните. [Ебӯ Талха Зейд бин Сехл-и Енсāрй участвал във всички войни. Починал през 34-а година, когато бил на 74 години.] Мāлик бин Абдуллах-ил Хес’амй (*рахиме-хуллаху теāля*) разказва: “Веднъж Рабāхул Кайсй (*рахиме-хуллāху теāля*) дойде у нас и попита за баща ми. Когато казах, че спи, той отвърна: “Може ли да се спи след икинди (следобеден намāз)?”, след което си тръгна. Аз го последвах и чух да си казва: “О, празнодумецо! Какво те интересува съня на другите хора, че се месиш? Кълна се, че една година няма да сложа главата си на възглавница.” Веднъж Темйм-и Дārй (*радияллāху теāля анх*) заспал и пропуснал вечерния намāз. За да накаже нефса си, той се заклел да не спи една година. [Темйм-и Дārй бил от Есхāб-и кирām.] Меджма’ (*рахиме-хуллāху теāля*) бил от евлиите. Един ден погледнал към един прозорец и видял момиче. След това се заклел да не гледа повече нагоре.

(5) Петата стъпка е правенето на муджāхеде. Някои големци правели много ибāдети за наказание на нефса, когато той вършел нещо нередно. Абдуллах ибни Омер (*радияллāху анхумā*) прекарвал една безсънна нощ, когато пропуснел джемаата на един намāз, т.е. груповото кланяне. Омер (*радияллāху анх*) дал като милостиня нещо, което струвало двеста хиляди динара, защото пропуснал да кланя един намāз с джемаат. Един ден Абдуллах ибни Омер извършил вечерния намāз малко по-късно, така че времето се стъмнило и се видели две звезди. Заради това забавяне освободил два роба. Има доста други хора, които сторили същото. Най-доброто лекарство за човек, който не може да накара своя нефс да извършва с обич ибāдетите си, е да се намира в присъствието на праведен мюсюлманин. Гледайки как благословеният човек с удоволствие върши ибāдетите си, и той ще свикне със същото. Един човек казал: “Всеки път, когато усещах мързел в нефса при изпълняване на ибāдетите, аз отивах и разговарях с Мухаммед бин Вāсй (*рахиме-хуллāху теāлйā*)¹⁷. Виждах, че намирайки се в негова компания, нефсът ми една седмица вършеше ибāдетите с желание.” Онези, които не могат да намерят приближени раби (евлии) на Аллāху теāлйā, трябва да прочетат биографиите на подобни личности, живели преди тях. Ахмед бин Зерйн (*рахиме-хуллāху теāлйā*) не гледал около себе си. Когато го попитали защо прави това, отговорил: “Аллāху теāлйā създаде очите, за да гледаме с поука реда в света, тънкостите във всичко наоколо и Неговите сила и величие. Ще е грешно да гледаме всички тези неща, без да извлечем поука и полза от това.” Ебуддердā (*радияллāху теāлйā анх*) е казал: “Искам да живея в този свят за три неща: за да кланям намāз в дългите нощи, за да говея през дългите дни и за да стоя в присъствието на праведни хора.” [Ебуддердā (*радияллāху теāлйā анх*) бил от Есхāб-и кирām и племето Хазрадж. Той бил първият валия на Шам. Починал през 33-а година.] Алкама бин Кайс (*рахиме-хуллāху теāлйā*) много се борел с нефса си. Когато го попитали: “Защо си толкова суров към нефса?”, отговорил: “Защото го обичам много и се опитвам да го спася от Джехеннема.” Когато пак му рекли: “Не са ти повелени толкова неприятности”, отвърнал: “Правя това, за да не удрям главата си утре и да не казвам: “Защо не го сторих!” [Алкама бил от великите имена на Тāби’йн. Ученик бил на Ибни Мес’ūd (*радияллāху теāлйā анх*). Починал през 61-а година по Хиджра.]

(6) Шестата стъпка е порицаването на нефса.

Нефсът е създаден такъв, че бяга от добрите неща, тича към лошите, иска постоянно да мързелува и да задоволява страстите си. Аллāху теāлйā ни повелява да накараме нефса си да отвикне от този навик и от грешния да го приведем към правия път. За да успеем в тази наша работа, ние понякога трябва да го галим, понякога да караме да изпълнява трудни неща и понякога с думи, друг път с дела да го контролираме. Нефсът е създаден такъв,

¹⁷ Мухаммед бин Вāсй починал през 112 [721] г.

че тича към нещата, които иска, и в стремежа си да се сдобие с това, изтърпява срещнатите затруднения. Най-голямата завеса, която му пречи да достигне до щастие, е неговият гафлет (забравя за Аллāху теāля, небрежност, невнимание) и неговото невежество. Ако се събуди от този гафлет и му се покаже къде е щастieto, той ще приеме. Именно поради тази причина, Аллāху теāля в сūra Зāрийят казва, меāl: **“Наставлявай ги! Наставлението със сигурност е от полза за мюсюлманите!”** Твоят нефс не е различен от другите. Наставлението ще му въздейства. Тогава първо наставлявай своя нефс и му се карай! Изобщо не бъди небрежен с карането! Кажу му: “О, нефс мой! Твърдиш че си разумен и се нервиш на хора, наричащи те “глупак”. Но кой би могъл да е по-глупав от теб, защото прекарваш живота си, вършейки празни неща, със смях и игри. Твоето състояние прилича на състоянието на убиец, който знае, че полицаите го търсят, и ако го намерят, ще го обесят, но той продължава да си прекарва времето в забавления. Може ли да има по-голям глупак от този? О, нефс мой! Часът на смъртта приближава и Дженнетът или Джехеннемът те чакат. Откъде знаеш, че часът на смъртта няма да настъпи днес? Ако не дойде днес, то един ден несъмнено ще дойде. Това, което без съмнение ще те сполети, го мисли, че те е сполетяло! Защото смъртта не е дала определено време за никого и не е казала, че ще дойде нощем или денем, рано или късно, лете или зиме. При всеки идва изведнъж и тогава, когато изобщо не се предполага. Ето, ако не си се подготвил за нея, то тогава може ли да има по-глупава постъпка от тази? Горко ти, о, нефс мой!

Потънал си в грехове. Ако смяташ, че Аллāху теāля не вижда това твое състояние, то ти си неверник! Ако вярваш, че те вижда, то тогава си твърде дързък и безсрамен, че не отдаваш значение на това! То тогава горко ти, о, нефс мой!

Ако прислужникът ти не се подчини, ще се разгневиш! Тогава как може да си сигурен, че Аллāху теāля няма да ти се разгневи! Ако омаловажаваш Неговото наказание, подръж пръстта си върху пламък! Или постой един час под жаркото слънце! Или постой по-дълго време в топлата стая на хамама (банята), че да осъзнаеш колко си жалък и немошен! Ако мислиш, че Той няма да даде наказание за извършените от теб дела в земното, то тогава ще си отрекъл и изкарал за лъжци Корāн-и керйм и пейгамберите (*алеихимуссалевāту веттеслймāt*), чиито брой е повече от 124 000. Защото Аллāху теāля в 122-о знамение на сūra Нисā казва, меāl: **“Вършещият грях ще изтърпи наказанието си.”** Вършещият зло вижда зло. Тогава горко ти, о, нефс мой!

Ако, вършейки грях, казваш: “Той е щедър и милосърден, ще ми прости”, то тогава защо Той направи стотици хиляди хора да изтърпят проблеми, глад и болести и не даде реколта на онези, които не сеят нивите си? Прибягваш до всякакви трикове, за да удовлетвориш страстите си, но тогава не

казваш: “Аллāху теāлā е милостив и щедър, праща ми всичко без трудности.”? Тогава горко ти, о, нефс мой!

Може би ще кажеш, че си повярвал, но няма да може да изтърпиш трудности. Значи в този случай не знаеш факта, че хората, неиздържащи на много трудности, трябва да предотвратят трудността с минимални усилия, и че е фарз (задължително) да се изтърпят трудности на земята, за да се избегне мъчение в Джехеннема. Ако днес не можеш да изтърпиш малко трудности в този свят, то тогава как ще издържиш на предстоящите мъки в Ада, на униженията, низостта и на това да бъдеш отхвърлен в отвъдния живот? Тогава горко ти, о, нефс мой!

Изтърпяваш много трудности и унижения, за да спечелиш пари, и се отказваш от всичките си страсти само с една дума на лекар юдеин, за да се спасиш от болестта, но не знаеш, че мъчението в Ада е по-болезнено от болестта и бедността, и не знаеш, че отвъдният живот е много по-дълъг от земния. Тогава горко ти, о, нефс мой!

Казваш, че после ще се покаеш и ще вършиш добри дела, но смъртта може да дойде по-рано и ти да останеш със съжалението си. Грешиш като мислиш, че правенето на тевбе (разкаяние) утре ще е по-лесно от правене на тевбе днес. Защото тевбето става все по-трудно, колкото повече се отлага, и когато смъртта наближи, това ще прилича на даване на храна на животното, малко преди да е започнало да се изкачва по хълм – нещо, което е безполезно. Твоето състояние прилича на състоянието на ученик, който не учи уроците си с неправилното предположение, че ще научи всичко в деня на изпита, и не знае, че за учене на знание е необходимо дълго време. По същия начин, пречистването на мръсния нефс изисква борба с него дълго време. Ако цял живот се пропилее напразно, как може да се направи това за един момент? Защо не оценяваш стойността на младините преди да дойде старостта, на доброто здраве – преди да е дошла болестта, на спокойствието – преди да са дошли проблемите, и на живота – преди да е дошла смъртта? Тогава горко ти, о, нефс мой!

Защо всичко, което ти е нужно за зимата, го подготвяш от лятото, без да губиш време, а не разчиташ на милостта и добротата на Аллāху теāлā? Въпреки това, студът в земхерйра (студената част) на Джехеннема не е по-малък от зимния студ, а горещината на огъня му не е по-малка от тази на знойното слънце през юли. Никога не се отнасяш небрежно при подготовката на тези (земни) неща, но ти винаги си небрежен по въпроси, свързани с отвъдния живот. Каква е причината? Дали защото не вярваш в отвъдния живот и в Деня на Къямет, и криеш това неверие в сърцето си дори от себе си? Това е причина за вечната ти гибел. Тогава горко ти, о, нефс мой!

Човек, който не се ангажира с опазване на нӯра (сиянието) на ма’рифета (познанието на Аллāху теāлā) и след това очаква, че добротата и милостта на Аллāху теāлā ще го спасят от болката в отвъдния свят, причинена от огъня на неговата страст, е подобен на човек, който се надява, че добротата

на Аллāху теāлā ще го опази от студа на зимата, без да си е облякъл дебелите дрехи. Този човек не знае, че Аллāху теāлā е създал зимата, за да има много ползи в това, като също така, оказвайки добро и милост, е създал и нещата, от които се правят дрехи, и е дал на хората разум и мисъл, за да могат да правят дрехи. С други думи, Неговото добро е в Неговата помощ в лесното предоставяне на дрехи, а не в Неговата защита срещу студа без дрехи. Тогава горко ти, о, нефс мой!

Не си мисли, че ще изтърпиш мъчение, защото твоите грехове разгневяват Аллāху теāлā, и не казвай: “С какво Му вредят моите грехове, че се гневи?” Не е както си мислиш ти. Мъчението, което ще те гори в Джененема, се поражда в теб от страстите ти. По същия начин, болестта е резултат от консумираната отрова и вредните неща, попадащи в тялото, а не от гнева на лекаря, породен от твоето непослушание към неговите думи. Тогава горко ти, о, нефс мой!

О, мой нефс! Разбрах, че си свикнал с благата и вкусовете, предлагани от света, и си се пристрастил към тях! Ако не вярваш в Дженнета и Джененема, то поне смъртта не отричай! Всички тези блага и сладости ще ти ги отнемат и ще гориш в огъня на мъката по раздялата с тях! Колкото искаш ги обичай и колкото искаш се дръж здраво за тях, но (знай, че) огънят на раздялата ще е колкото и обичта ти. Тогава горко ти, о, нефс мой!

Защо се държиш толкова здраво за земното? Дори ако целият свят ти се даде и всички хора на земята ти сторят седжде, не след дълго и ти и те ще станете на пръст! Имената ви ще се забравят, ще се заличат от спомените. Има ли някой, който да се сеца за минали владетели? Въпреки това, на теб ти се даде нещо малко от земното и то постоянно се разваля и променя. За тези неща жертваш безкрайните блага в Дженнета. Тогава горко ти, о, нефс мой!

Как ли ще се смееш на човек, който дава вечно, трайно бижу, а в замяна купува счупена саксия? Ето, земята е като купената саксия. Знай, че саксията се счупи, знай, че вечно бижу излезе от ръцете ти, и знай, че за теб остана само съжаление и изтезание!

С тези бележки и думи всеки трябва да се кара на нефса си, като по този начин да плати своето право и да започне наставлението първо от себе си! Аллāху теāлā да даде спасение на вървящите по правия път! Амйн.

